

Bruselj, 29. maj 2019
(OR. en)

8571/19

Medinstitucionalna zadeva:
2018/0224(COD)

CODEC 948	ENV 429
RECH 224	REGIO 85
COMPET 343	AGRI 219
IND 146	TRANS 283
MI 374	SAN 215
EDUC 206	CADREFIN 205
TELECOM 185	SUSTDEV 68
ENER 238	PE 201

INFORMATIVNI DOPIS

Pošiljatelj:	generalni sekretariat Sveta
Prejemnik:	Odbor stalnih predstavnikov/Svet
Zadeva:	Predlog UREDBE EVROPSKEGA PARLAMENTA IN SVETA o vzpostavitvi okvirnega programa za raziskave in inovacije Obzorje Evropa ter o določitvi pravil za sodelovanje in razširjanje njegovih rezultatov – izid prve obravnave v Evropskem parlamentu (Strasbourg, 15. do 18. april 2019)

I. UVOD

Poročevalec Dan NICA (S&D, RO) je v imenu Odbora za industrijo, raziskave in energetiko predstavil poročilo o predlogu uredbe. Poročilo vsebuje en predlog spremembe (predlog spremembe 203) predloga uredbe.

Poleg tega je politična skupina Verts/ALE predlagala eno spremembo (predlog spremembe 212), GUE/NGL pa je predlagala osem sprememb (predlogi sprememb 204–211).

II. GLASOVANJE

Poslanci in poslanke so na glasovanju na plenarnem zasedanju 17. aprila 2019 sprejeli spremembo 203 predloga uredbe.

Tako spremenjeni predlog Komisije predstavlja stališče Parlamenta v prvi obravnavi, ki je del zakonodajne resolucije iz priloge k temu dopisu¹.

Deli priloženega besedila, ki niso označeni s sivo, z izjemo manjših neskladnosti po vsebini ustrezajo skupnemu razumevanju, ki je bilo doseženo 19. marca 2019 na zadnjem trialogu v osmem parlamentarnem obdobju (2014–2019). Te neskladnosti naj bi bile odpravljene, preden bo Svet, potem ko bo dosežen dogovor o celotnem besedilu, sprejel svoje stališče.

¹ V različici stališča Parlamenta iz zakonodajne resolucije so spremembe predloga Komisije označene na naslednji način: deli, ki so bili besedilu Komisije dodani, so označeni s ***kreplekim in poševnim tiskom***, znak „■“ pa označuje črtano besedilo.

Vzpostavitev programa Obzorje Evropa – določitev pravil za sodelovanje in razširjanje njegovih rezultatov *I**

Zakonodajna resolucija Evropskega parlamenta z dne 17. aprila 2019 o predlogu uredbe Evropskega parlamenta in Sveta o vzpostavitvi okvirnega programa za raziskave in inovacije Obzorje Evropa ter o določitvi pravil za sodelovanje in razširjanje njegovih rezultatov (COM(2018)0435 – C8-0252/2018 – 2018/0224(COD))

(Redni zakonodajni postopek: prva obravnava)

Evropski parlament,

- ob upoštevanju predloga Komisije Evropskemu parlamentu in Svetu (COM(2018)0435),
 - ob upoštevanju člena 294(2) ter členov 173(3), 182(1), 183 in 188 Pogodbe o delovanju Evropske unije, na podlagi katerih je Komisija podala predlog Parlamentu (C8-0252/2018),
 - ob upoštevanju člena 294(3) Pogodbe o delovanju Evropske unije,
 - ob upoštevanju pisma predsednika Parlamenta konferenci predsednikov odborov z dne 25. januarja 2019, v katerem je opisan pristop Parlamenta k večletnemu zakonodajnemu okviru za sektorske programe po letu 2020,
 - ob upoštevanju pisma Sveta predsedniku Evropskega parlamenta z dne 1. aprila 2019, v katerem potrjuje skupni dogovor, ki sta ga sozakonodajalca dosegla med pogajanji,
 - ob upoštevanju člena 59 Poslovnika,
 - ob upoštevanju poročila Odbora za industrijo, raziskave in energetiko ter mnenj Odbora za razvoj, Odbora za proračun, Odbora za proračunski nadzor, Odbora za okolje, javno zdravje in varnost hrane, Odbora za promet in turizem, Odbora za regionalni razvoj, Odbora za kmetijstvo in razvoj podeželja in Odbora za kulturo in izobraževanje (A8-0401/2018),
1. sprejme stališče v prvi obravnavi, kakor je določeno v nadaljevanju²;
 2. poziva Komisijo, naj mu zadevo ponovno predloži, če svoj predlog nadomesti, ga bistveno spremeni ali ga namerava bistveno spremeniti;
 3. naroči svojemu predsedniku, naj stališče Parlamenta posreduje Svetu in Komisiji ter nacionalnim parlamentom.

² To stališče nadomesti spremembe, sprejete 12. decembra 2018 (Sprejeta besedila, P8_TA(2018)0509).

Stališče Evropskega parlamenta, sprejeto v prvi obravnavi dne 17. aprila 2019 z namenom sprejetja Uredbe (EU) 2019/... Evropskega parlamenta in Sveta o vzpostavitvi okvirnega programa za raziskave in inovacije Obzorje Evropa ter o določitvi pravil za sodelovanje in razširjanje njegovih rezultatov

(Besedilo velja za EGP)

EVROPSKI PARLAMENT IN SVET EVROPSKE UNIJE STA —

ob upoštevanju Pogodbe o delovanju Evropske unije in zlasti členov 173(3), 182(1), 183 in drugega odstavka člena 188 Pogodbe,

ob upoštevanju predloga Evropske komisije,

po posredovanju osnutka zakonodajnega akta nacionalnim parlamentom,

ob upoštevanju mnenja Evropskega ekonomsko-socialnega odbora³,

ob upoštevanju mnenja Odbora regij⁴,

v skladu z rednim zakonodajnim postopkom⁵,

³ UL C [...], [...], str. [...].

⁴ UL C [...], [...], str. [...].

⁵ Stališče Evropskega parlamenta z dne 17. aprila 2019. Besedilo, obarvano s sivo, ni bilo dogovorjeno v okviru medinstitucionalnih pogajanj.

Ob upoštevanju naslednjega:

- (1) Cilj Unije je okrepiti svojo znanstveno **odličnost** in tehnološko bazo, **v kateri lahko raziskovalci, znanost in tehnologija prosto krožijo**, ter spodbuditi konkurenčnost, vključno s konkurenčnostjo industrije, **okrepiti evropski raziskovalni prostor**, pri čemer Unija pospešuje vse raziskovalne in inovacijske dejavnosti za uresničitev prednostnih nalog **in zavez** strateških politik EU, katerih najvišji smoter je spodbujanje miru, vrednot Unije in dobrobiti njenih narodov.
- (2) Da bi Unija dosegla znanstveni, gospodarski in družbeni vpliv ob prizadevanju za doseg tega najvišjega smotra **ter povečala dodano vrednost naložb Unije v raziskave, razvoj in inovacije**, bi morala vlagati v raziskave in inovacije prek programa Obzorje Evropa – okvirnega programa za raziskave in inovacije za obdobje 2021–2027 (v nadaljnjem besedilu: Program) ter tako podpirati ustvarjanje, širjenje **in prenos** visokokakovostnega znanja in tehnologij **v Uniji**, krepiti vpliv raziskav in inovacij **na reševanje globalnih izzivov, vključno s cilji trajnostnega razvoja in podnebnimi spremembami**, ter na razvoj, podporo in izvajanje politik Unije, podpirati uvajanje inovativnih **in trajnostnih** rešitev v industriji in družbi **Unije za ustvarjanje delovnih mest in za spodbujanje gospodarske rasti** in industrijske konkurenčnosti. **Program bi moral** spodbujati **vse** oblike inovacij, **in** krepiti uvajanje inovativnih rešitev na trg ter omogočati čim boljše dosežke **naložb**.
- (2a) **Program bi moral prispevati k povečanju javnih in zasebnih naložb v raziskave in razvoj v državah članicah, s čimer bi pripomogel k splošnemu vlaganju vsaj 3 % bruto domačega proizvoda (BDP) Unije v raziskave in razvoj. Da se ta cilj doseže, bodo morale države članice in zasebni sektor program dopolniti s svojimi lastnimi in okrepljenimi naložbenimi ukrepi na področju raziskav, razvoja in inovacij.**
- (2b) **Ob upoštevanju ciljev tega programa in ob upoštevanju načela odličnosti bi si moral program med drugim prizadevati za krepitev sodelovanja v Evropi, s čimer bi pripomogel k zmanjšanju razkoraka na področju raziskav in inovacij.**

- (3) Ob spodbujanju raziskav in inovacij, ki je potrebno, da bi pripomogli k uresničitvi ciljev politike Unije, bi bilo treba **inovacijsko načelo *obravnavati kot ključno gonilo za hitrejša in intenzivnejša pretvarjanja velike količine znanja v Uniji v inovacije.***
- (4) ***Z nadaljnjim usmerjanjem v odprto znanost, odprte inovacije in odprtost v svet ter hkratno zaščito znanstvenih in družbenoekonomskih interesov Unije bi morali zagotoviti odličnost in učinek naložb Unije v raziskave in inovacije ter krepiti zmogljivosti za raziskave in inovacije v vseh državah članicah. To naj bi vodilo k uravnoteženemu izvajanju Programa*** .

- (5) Odprta znanost ■ lahko poveča kakovost, vpliv in koristi znanosti ter pospeši napredek znanja, tako da postane zanesljivejše, učinkovitejše, točnejše, razumljivejše za družbo in bolj odzivno na družbene izzive. Oblikovati bi bilo treba določbe, ki bodo omogočile, da upravičenci zagotovijo odprt dostop do strokovno ocenjenih znanstvenih objav, raziskovalnih podatkov in drugih izsledkov raziskav na odprt in nediskriminatoren način, brezplačno in v čim bolj zgodnji fazi postopka njihovega razširjanja, ter omogočiti njihovo čim širšo uporabo in ponovno uporabo. ***Načelo glede raziskovalnih podatkov bi moralo biti „odprto, kolikor je mogoče, zaprto, kolikor je potrebno“, s čimer bi se omogočile izjeme ob upoštevanju socialno-ekonomskih interesov Unije, pravic intelektualne lastnine, varstva osebnih podatkov in zaupnosti, varnostnih pomislekov ter drugih legitimnih interesov.*** Večji poudarek bi bilo treba nameniti ■ odgovornemu upravljanju raziskovalnih podatkov, ki bi moralo spoštovati načela FAIR, tj. Findability (podatke je možno najti), Accessibility (dostopnost), Interoperability (interoperabilnost) in Reusability (možnost ponovne uporabe), zlasti z vključevanjem v načrte upravljanja podatkov. Kadar je primerno, bi morali upravičenci uporabiti možnosti, ki jih ***ponujata*** evropski oblak odprte znanosti ***in evropska podatkovna infrastruktura***, in upoštevati še dodatna načela in prakse na področju odprte znanosti. ***V mednarodnih sporazumih o sodelovanju na področju znanosti in tehnologije in v ustreznih pridružitvenih sporazumih bi bilo treba spodbujati vzajemni odprti dostop.***

- (5a) *Upravičence MSP se spodbuja k uporabi obstoječih instrumentov, kot je služba za pomoč MSP v zvezi z intelektualno lastnino (IPR SME Helpdesk), ki podpira mala in srednja podjetja v Evropski uniji, da bi zaščitila in okrepila njihove pravice intelektualne lastnine z zagotavljanjem brezplačnih informacij in storitev v obliki zaupnih nasvetov glede intelektualne lastnine in povezanih vprašanj ter usposabljanja, gradiva in spletnih virov.*
- (6) Zasnova in razvoj programa bi morala ustrezati potrebi po vzpostavitvi kritične mase podprtih dejavnosti po vsej Uniji in v okviru ■ mednarodnega sodelovanja *ter spodbujati sodelovanje vseh držav članic v programu* v skladu s cilji trajnostnega razvoja, ki jih je postavila OZN, *in Pariškim sporazumom*. Izvajanje programa bi moralo okrepiti prizadevanja za doseg tega cilja.
- (7) Dejavnosti, ki bodo deležne podpore v okviru novega programa, bi morale prispevati k doseganju ciljev, prednostnih nalog *in zavez* Unije *in programa*, spremljanju in ocenjevanju napredka glede na te cilje, prednostne naloge *in zaveze* ter oblikovanju revidiranih ali novih prednostnih nalog.
- (7a) *Prizadevati bi si bilo treba za uskladitev Programa z obstoječimi evropskimi raziskovalnimi in inovacijskimi načrti in strategijami.*

(8) Program bi moral ohranjati uravnotežen pristop med financiranjem od spodaj navzgor (ki ga usmerjajo raziskovalci ali inovatorji) in od zgoraj navzdol (s strateško določenimi prednostnimi nalogami) glede na naravo vključenih raziskovalnih in inovacijskih skupnosti *po vsej Uniji, stopnje uspešnosti na področju ukrepanja*, vrsto in namen dejavnosti, ki se bodo izvajale, *načelo subsidiarnosti* in vplive, ki jih želi doseči. Kombinacija teh dejavnikov bi morala določiti, kateri pristop bo uporabljen za posamezne dele Programa, ki vsi skupaj prispevajo k vsem splošnim in specifičnim ciljem Programa.

(8-a) *Skupni proračun za sklop „širitev sodelovanja in razširjanje odličnosti“ v delu „širitev sodelovanja in krepitev evropskega raziskovalnega prostora“ programa Obzorje Evropa bi moral znašati najmanj 3,3 % skupnega proračuna programa. Ta proračun bi moral biti namenjen predvsem pravnim subjektom v širitvenih državah.*

(8-b) *Pobude odličnosti bi morale biti namenjene kreptvi odličnosti v raziskavah in inovacijah v upravičenih državah, na primer s podpiranjem usposabljanja za izboljšanje spretnosti in znanja na področju raziskav in inovacij, nagradami, krepitevijo inovacijskih ekosistemov ter oblikovanjem mrež za raziskave in inovacije, tudi na podlagi raziskovalne infrastrukture, ki jo financira EU. Če želijo vlagatelji pobud zaprositi za financiranje v okviru sklopa „širitev sodelovanja in razširjanje odličnosti“ v delu „širitev sodelovanja in krepitev evropskega raziskovalnega prostora“ programa Obzorje Evropa, morajo jasno pokazati, da so projekti povezani z nacionalnimi in/ali regionalnimi strategijami na področju raziskav in inovacij.*

(8a) *Pri nekaterih raziskovalnih in inovacijskih ukrepih bi morali uporabiti logiko hitre poti do raziskav in inovacij, kjer čas za dodelitev nepovratnih sredstev ne bi smel presegati šestih mesecev. Tako bi omogočili hitrejši dostop do sredstev od spodaj navzgor za male sodelovalne konzorcije, ki pokrivajo ukrepe od temeljnih raziskav do tržne uporabe.*

(8b) *Program bi moral podpirati vse faze raziskav in inovacij, zlasti v okviru skupnih projektov. Temeljne raziskave so bistveno sredstvo in pomemben pogoj za povečanje sposobnosti Unije, da pritegne najboljše znanstvenike in s tem postane svetovno središče odličnosti. Zagotoviti je treba ravnovesje med temeljnimi in uporabnimi raziskavami. To bo skupaj z inovacijami podpiralo gospodarsko konkurenčnost, rast in delovna mesta v Uniji.*

- (8c) *Da bi povečali učinek programa Obzorje Evropa, bi bilo treba posebno pozornost nameniti multidisciplinarnemu, interdisciplinarnemu in transdisciplinarnemu pristopu, ki so potrebni dejavniki za večji znanstveni napredek.*
- (8d) *Povezanost z družbo je treba spodbujati s pomočjo odgovornih raziskav in inovacij kot medsektorskega elementa za vzpostavitev učinkovitega sodelovanja med znanostjo in družbo. To bi vsem družbenim akterjem (raziskovalcem, državljanom, oblikovalcem politik, podjetjem, organizacijam tretjega sektorja itd.) omogočilo sodelovanje v celotnem procesu raziskav in inovacij, da bi proces in njegove rezultate bolje uskladili z vrednotami, potrebami in pričakovanji evropske družbe.*
- (9) Raziskovalne dejavnosti, ki se izvajajo v okviru stebra „**Odlična in** odprta znanost“, bi bilo treba določiti glede na potrebe in priložnosti na področju znanosti. Raziskovalni program bi bilo treba določiti v tesni povezavi z znanstveno skupnostjo *in dati poudarek privabljanju novih talentov na področju raziskav in inovacij ter mladih raziskovalcev, hkrati pa okrepiti evropski raziskovalni prostor in preprečiti beg možganov.* Raziskave bi bilo treba financirati glede na odličnost.

- (10) Steber „Globalni izzivi in *evropska* industrijska konkurenčnost“ bi bilo treba vzpostaviti na podlagi sklopov raziskovalnih in inovacijskih dejavnosti, da bi se čim bolj povečalo vključevanje vseh zadevnih delovnih področij, hkrati pa zagotovile visoke in vzdržne stopnje vpliva *na Unijo* glede na porabljene vire. Spodbujal bo meddisciplinaren, čezmejen in medsektorski pristop ob prizadevanju za doseg ciljev trajnostnega razvoja OZN in zavez *Unije v skladu s Pariškim sporazumom in po potrebi za obravnavanje družbenih sprememb in* konkurenčnosti industrijskih panog Unije v njih. *Dejavnosti v okviru tega stebra bi morale zajemati celoten nabor raziskovalnih in inovacijskih dejavnosti, kar vključuje raziskave in razvoj, poskusno izvajanje, predstavitev in podpora javnim naročilom, prednormativne raziskave in določanje standardov ter prevzemanje inovacij na trgu, s čimer bi zagotovili, da bo Evropa ostala v samem vrhu na področju raziskav, ki so zanjo strateško pomembne.*
- (11) Polna *in pravočasna* udeležba industrije v Programu na vseh ravneh, od posameznega podjetnika ter malih in srednjih podjetij do velikih podjetij, bi morala *biti usmerjena* zlasti v ustvarjanje trajnostnih delovnih mest in gospodarske rasti. ■

- (12) Pomembno je podpreti industrijo *Unije*, da ohrani ali pridobi vodilni položaj v svetu na področju inovacij, digitalizacije in razogljičenja, zlasti z naložbami v ključne omogočitvene tehnologije, na katerih bo osnovana gospodarska dejavnost v prihodnosti. *Ključne omogočitvene tehnologije naj bi imele osrednjo vlogo v drugem stebru „Globalni izzivi in evropska industrijska konkurenčnost“ in bi morale biti še bolj povezane z vodilnimi pobudami na področju prihodnjih in nastajajočih tehnologij (FET), da bi lahko raziskovalni projekti zajemali celotno inovacijsko verigo. Ukrepi Programa bi morali odsevati industrijsko strategijo Unije za odpravljanje nedelovanja trga ali neoptimalnih naložbenih okoliščin, spodbujanje naložb na sorazmeren in pregleden način*, brez podvajanja z zasebnim financiranjem ali njegovega izrinjanja ter z jasno evropsko dodano vrednostjo *in javno donosnostjo naložb*. Tako bo zagotovljena skladnost ukrepov Programa in pravil EU o državni pomoči *za raziskave, razvoj in inovacije, ki bi jih bilo treba pregledati, da bi spodbudili inovacije*.

(13) Program bi moral podpirati raziskave in inovacije na povezan način in upoštevati vse ustrezne predpise Svetovne trgovske organizacije. Koncept raziskav, vključno s poskusnim razvojem, bi bilo treba izvajati v skladu s priročnikom Frascati, ki ga je razvila Organizacija za gospodarsko sodelovanje in razvoj (OECD), koncept inovacij pa bi se moral uporabljati v skladu s priročnikom iz Osla, ki sta ga razvila OECD in Eurostat, in sicer s širšim pristopom, ki zajema družbene inovacije, **oblikovanje in ustvarjalnost**. **Enako** kot v prejšnjem okvirnem programu Obzorje 2020 **bi bilo treba** upoštevati **opredelitve OECD v zvezi z ravniyo tehnološke pripravljenosti**. Program dela za razpis v okviru stebra „Globalni izzivi in **evropska** industrijska konkurenčnost“ bi lahko omogočal dodelitev nepovratnih sredstev za potrditev izdelkov v velikem obsegu in za tržno replikacijo.

(14) V sporočilu Komisije o vmesni oceni programa Obzorje 2020 (COM(2018) 2) *in v poročilu Evropskega parlamenta o oceni izvajanja programa Obzorje 2020 ob upoštevanju njegove vmesne ocene in predloga devetega okvirnega programa (2016/2147(INI))* so podana priporočila za ta program, vključno z njegovimi pravili za sodelovanje in razširjanje rezultatov, ki izhajajo iz izkušenj iz prejšnjega programa ter prispevkov institucij EU in zainteresiranih strani. Med temi priporočili je tudi, da so potrebna bolj ambiciozna vlaganja, da bi dosegli kritično maso ter največji možni učinek; da je treba podpreti prodorne inovacije; da je treba prednostno razvrščati naložbe v raziskave in inovacije na področjih z visoko dodano vrednostjo, zlasti z usmerjenostjo v naloge, *obsežnim, dobro obveščenim in pravočasnim* sodelovanjem državljanov in širokim obveščanjem; da je treba racionalizirati področje financiranja Unije, *da bi v celoti izkoristili potencial vseh držav članic na področju raziskav in inovacij*, vključno z racionalizacijo sedanjega obsega partnerskih pobud in programov sofinanciranja; da je treba razviti več sinergij, ki morajo biti konkretne, med različnimi instrumenti financiranja Unije, zlasti da bi pomagale mobilizirati neizkoriščen potencial za raziskave in inovacije v Uniji; da je treba *v projekte v okviru Programa bolje vključiti raziskovalno infrastrukturo, ki jo financira Unija, zlasti iz Evropskega sklada za regionalni razvoj*, okrepiti mednarodno sodelovanje in krepiti odprtost za sodelovanje tretjih držav, *obenem pa zaščititi interese Unije in povečati udeležbo vseh držav članic v programu*; ter da je treba nadaljevati poenostavljanje na podlagi izkušenj iz programa Obzorje 2020.

- (15) **Kohezijska politika bi morala še naprej prispevati k raziskavam in inovacijam. Zato je treba posebno pozornost namenjati usklajevanju in dopolnjevanju teh dveh politik Unije.** Program bi si moral prizadevati za **uskladitev pravil in** sinergije z drugimi programi Unije, **kot je navedeno v Prilogi IV k tej uredbi**, od njihove zasnove in strateškega načrtovanja do izbire projektov, upravljanja, komuniciranja, razširjanja in izkoriščanja rezultatov, spremljanja, revizije in upravljanja. Da bi se izognili prekrivanju in podvajanju ter da bi povečali finančni vzvod financiranja Unije **in zmanjšali upravno breme za vložnike in upravičence, bi morale vse vrste sinergij upoštevati načelo, da se pri „enem ukrepu upošteva en sklop pravil“:**
- **možni so prostovoljni prenosi iz drugih programov Unije, vključno z Evropskim skladom za regionalni razvoj (ESRR), v program Obzorje Evropa. V takih primerih bodo zanje veljala pravila programa Obzorje Evropa, vendar se bodo porabili le v korist države članice ali organa upravljanja, ki se odloči za prenos;**
 - **predvidi se lahko tudi sofinanciranje ukrepa iz programa Obzorje Evropa in drugega programa Unije, ki ne sme presegati skupnih upravičenih stroškov ukrepa. V takih primerih bi se uporabljala samo pravila programa Obzorje Evropa in preprečiti bi bilo treba dvojne revizije;**

– *vsi predlogi, ki so uspešno presegli prag odličnosti v programu Obzorje Evropa, vendar jih zaradi proračunskih omejitev ni mogoče financirati, bi morali prejeti pečat odličnosti. V takih primerih bi se morala uporabljati pravila sklada, ki zagotavlja podporo, z izjemo pravil o državni pomoči.*

(16) Da bi dosegli največji možni učinek financiranja Unije in najučinkovitejši prispevek k ciljem politike *in zavezam Unije, lahko* program Obzorje Evropa *vstopa* v evropska partnerstva s partnerji iz zasebnega in/ali javnega sektorja *na podlagi rezultatov strateškega načrtovanja*. Med takimi partnerji so *javni in zasebni deležniki na področju raziskav in inovacij, kompetenčni centri, poslovni inkubatorji, znanstveni in tehnološki parki*, organi, ki opravljajo javne storitve, *ustanove* in organizacije civilne družbe *in po potrebi regionalni inovacijski ekosistemi*, ki podpirajo in/ali izvajajo raziskave in inovacije, če je mogoče želene vplive učinkoviteje doseči v partnerstvu, kot bi jih dosegla Unija sama.

(17) Program bi moral krepiti sodelovanje med evropskimi partnerstvi in partnerji iz zasebnega in/ali javnega sektorja, tudi z združevanjem programov raziskav in inovacij ter čezmejnih naložb v raziskave in inovacije, ki prinašajo obojestranske koristi ljudem in podjetjem, hkrati pa zagotavljajo, da lahko **Unija** ohrani svoje interese.

(17a) *Vodilne pobude FET so se izkazale za uspešen in učinkovit instrument za zagotavljanje koristi družbi v okviru skupnih, usklajenih prizadevanj Unije in njenih držav članic. Dejavnosti, ki se izvajajo v okviru vodilnih pobud FET o grafenu, projektu o človeških možganih in kvantnih tehnologijah in so podprte v okviru programa Obzorje 2020, bodo še naprej financirane v okviru programa Obzorje Evropa z razpisi za zbiranje predlogov, zajetimi v programu dela. Pripravljalni ukrepi, ki so podprti v okviru vodilnih pobud FET programa Obzorje 2020, bodo prispevali k procesu strateškega načrtovanja iz programa Obzorje Evropa ter k delu za uresničevanje nalog, sofinanciranim/sonačrtovanim partnerstvom in rednim razpisom za zbiranje predlogov.*

(18) Skupno raziskovalno središče (JRC) bi moralo še naprej zagotavljati neodvisne in k uporabnikom usmerjene znanstvene dokaze za politike Unije ter tehnično podporo skozi celoten ciklus politik. Neposredne ukrepe JRC bi bilo treba izvajati prožno, učinkovito in pregledno, pri tem pa upoštevati zadevne potrebe uporabnikov JRC, **proračunske omejitve** in potrebe politik Unije ter zagotavljati zaščito finančnih interesov Unije. JRC bi moral še naprej zagotavljati dodatne vire.

(19) Steber „*Inovativna Evropa*“ bi moral vzpostaviti niz ukrepov za celovito podporo potrebam podjetnikov in *v raziskave usmerjenega* podjetništva, ki bi omogočili nastajanje in pospeševanje prodornih inovacij za hitro rast trga *ter spodbujanje tehnološke neodvisnosti Unije na strateških področjih*. Pritegniti bi moral inovativna podjetja, *vključno z malimi in srednjimi podjetji ter zagonskimi podjetji*, s potencialom za razširitev na mednarodni ravni in na ravni Unije ter ponuditi hitro razpoložljiva, prilagodljiva nepovratna sredstva in sovlaganja, tudi z zasebnimi vlagatelji. Te cilje bi bilo treba uresničevati z ustanovitvijo Evropskega sveta za inovacije (EIC). Ta steber bi moral podpirati tudi Evropski inštitut za inovacije in tehnologijo (EIT), *regionalno inovacijsko shemo EIT* in evropske inovacijske ekosisteme nasploh, *po vsej Uniji*, zlasti s sofinanciranjem partnerstev z nacionalnimi in regionalnimi akterji za podporo inovacij, *tako javnih kot zasebnih*.

- (20) *Za obravnavanje potrebe po podpori naložb v bolj tvegane in nelinearne dejavnosti, kot so raziskave in inovacije, je ključno, da program Obzorje Evropa, zlasti EIC, pa tudi EIT in njegove skupnosti znanja in inovacij (SZI), delujejo v sinergiji s finančnimi produkti, ki se bodo uporabili v okviru programa InvestEU. V zvezi s tem bi morale izkušnje iz finančnih instrumentov, ki se uporabljajo v programu Obzorje 2020, kot sta InnovFin in jamstvo za posojila malim in srednjim podjetjem, služiti kot trdna podlaga za zagotavljanje te usmerjene podpore, EIC pa bi moral razviti strateško presojo in dejavnosti vrednotenja v realnem času, da bi pravočasno upravljal in usklajeval svoje različne ukrepe.*
- (21) *EIC bi moral skupaj z drugimi deli programa Obzorje Evropa spodbujati vse oblike inovacij, od postopnih do prodornih in prelomnih inovacij, s poudarkom na inovacijah, ki ustvarjajo trg. EIC bi si moral s svoja instrumentoma – Iskalec (Pathfinder) in Pospeševalec (Accelerator) – prizadevati za opredelitev, razvoj in uvedbo raznovrstnih inovacij z visokim tveganjem, vključno s postopnimi inovacijami, z največjim poudarkom na prodornih, prelomnih in visokotehnoloških inovacijah, ki imajo potencial za ustvarjanje trga. Z dosledno in racionalizirano podporo ■ bi moral zapolniti sedanjo praznino v javni podpori in zasebnih naložbah v prodorne inovacije. Za instrumenta EIC je treba določiti namenske pravne in upravljaljske značilnosti, da bi odražala cilje EIC, zlasti dejavnosti uvajanja na trg.*
- (21a) *V smislu te uredbe in zlasti za dejavnosti, ki se izvajajo v okviru EIC, zagonsko podjetje pomeni MSP v zgodnji fazi življenjskega cikla (vključno z odcepljenimi podjetji univerz) s prilagodljivim poslovnim modelom, katerega cilj je iskanje inovativnih rešitev in ki je samostojno v smislu člena 3 Priloge k Priporočilu Komisije 2003/361/ES⁶; „družba s srednje veliko tržno kapitalizacijo“ pa pomeni družbo, ki ni mikro, malo ali srednje podjetje („MSP“), kakor so opredeljena v Priporočilu Komisije 2003/361/ES, in ima od 250 do 3000 zaposlenih, pri čemer se število zaposlenih izračuna v skladu s členi 3, 4, 5 in 6 naslova I Priloge k navedenemu priporočilu; mala družba s srednje veliko tržno kapitalizacijo je družba s srednje veliko tržno kapitalizacijo, ki ima do 499 zaposlenih.*

⁶ Priporočilo Komisije 2003/361/ES z dne 6. maja 2003 o opredelitvi mikro, malih in srednjih podjetij (UL L 124, 20.5.2003, str. 36).

- (22) S kombiniranim financiranjem EIC bi moral Pospeševalec **EIC** premostiti „inovacijski prepad“ med raziskavami, komercializacijo pred serijsko proizvodnjo in širitvijo podjetij. Podpirati bi moral zlasti dejavnosti, pri katerih je tehnološko ali tržno tveganje tako veliko, da ne veljajo za dobičkonosne in na trgu ne morejo zagotoviti finančnih vzvodov za večje naložbe, s tem pa bi moral dopolnjevati program InvestEU, vzpostavljen z Uredbo ...⁷.
- (22a) *MSP so pomemben vir inovacij in rasti v Evropi. Zato je v programu Obzorje Evropa potrebna močna udeležba MSP, kakor so opredeljena v Priporočilu Komisije 2003/361/ES. Na podlagi dobre prakse iz programa Obzorje 2020 bi moral program Obzorje Evropa še naprej na celosten način spodbujati sodelovanje MSP v okvirnem programu.*
- (22b) *Glavnino proračuna Pospeševalca EIC bi bilo sicer treba porabiti za kombinirano financiranje, vendar bi bilo treba za namene člena 43 zagotoviti, da je podpora iz Pospeševalca EIC izključno v obliki nepovratnih sredstev za MSP, vključno z zagonskimi podjetji, skladna s podporo iz proračuna instrumenta za MSP v prejšnjem okvirnem programu Obzorje 2020, ki je bil vzpostavljen z Uredbo (EU) št. 1291/2013 Evropskega parlamenta in Sveta⁸.*
- (22c) *V tesni povezavi z InvestEU bi moral Pospeševalec EIC v obliki kombiniranega financiranja in v obliki podpore lastniškega kapitala financirati MSP, vključno z zagonskimi podjetji, v izjemnih primerih pa tudi projekte malih družb s srednje veliko tržno kapitalizacijo, ki še ne morejo ustvarjati prihodkov ali še niso dobičkonosne ali pa še niso sposobne pritegniti zadostnih naložb, da bi v celoti izvedle poslovni načrt svojih projektov. Ti upravičeni subjekti se bodo šteli za nedobičkonosne, medtem ko bi lahko ali bo del njihovih potreb po naložbah prevzel eden ali več vlagateljev, kot so zasebna ali javna banka, družinsko podjetje, sklad tveganega kapitala, poslovni angel itd. Na ta*

⁷

⁸ *Po sprejetju končnega besedila te uredbe naj bi bila v seriji C Uradnega lista objavljena naslednja izjava Komisije:*
„Komisija namerava izvrševati proračun Pospeševalca EIC na način, ki bo malim in srednjim podjetjem, vključno z zagonskimi podjetji, zagotavljal podporo v obliki nepovratnih sredstev, ki bo skladna s podporo iz proračuna instrumenta za MSP v okviru programa Obzorje 2020, v skladu s pogoji iz člena 43(1) in uvodne izjave X uredbe o programu Obzorje Evropa.“

način bo Pospeševalec EIC omogočil financiranje obetavnih, vendar še ne dobičkonosnih subjektov, ki izvajajo prodorne inovacijske projekte in z njimi ustvarjajo trg. Ko bodo ti projekti postali dobičkonosni, se lahko v poznejši fazi njihovega razvoja financirajo iz programa InvestEU.

- (23) EIT bi se moral zlasti preko svojih skupnosti znanja in inovacij (SZI) **in Regionalnega inovacijskega programa EIT** usmeriti v krepitev inovacijskih ekosistemov **za razvoj skupne inovacijske zmogljivosti Unije**, ki rešujejo svetovne izzive, s spodbujanjem povezovanja podjetij, raziskav, visokega šolstva in podjetništva. EIT bi moral **v skladu z ustanovitvenim aktom – Uredbo o EIT⁹ – in strateškim inovacijskim programom EIT¹⁰** spodbujati inovacije v svojih dejavnostih in podpirati vključevanje visokošolskega izobraževanja v inovacijski ekosistem, zlasti s spodbujanjem podjetniškega izobraževanja, spodbujanjem trdnega zunajdisciplinarnega sodelovanja med industrijo in visokošolskimi ter raziskovalnimi ustanovami ter odkrivanjem perspektivnih znanj in spretnosti za prihodnje inovatorje, da bi lahko reševali svetovne izzive, kar vključuje napredna digitalna in inovacijska znanja in spretnosti. Podporni programi, ki jih zagotavlja EIT, bi morali koristiti upravičencem Evropskega sveta za inovacije, zagonska podjetja, ki izhajajo iz skupnosti znanja in inovacij EIT, pa bi morala imeti **hiter** dostop do ukrepov EIC. EIT daje poudarek inovacijskim ekosistemom, zato bi moral po svoji naravi spadati v steber **„Inovativna Evropa“**, **po potrebi pa bi moral podpirati tudi vse druge stebre**, načrtovanje njegovih SZI pa se bi se moralo v postopku strateškega načrtovanja usklajevati s stebrom **„Globalni izzivi in evropska industrijska konkurenčnost“**. **Preprečiti je treba podvajanje SZI in drugih instrumentov na istem področju, predvsem drugih partnerstev.**

⁹ Uredba (EU) 294/2008 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. marca 2008 (UL L 97/1, 9.4.2008), kakor je bila spremenjena z Uredbo (EU) 1292/2013 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. decembra 2013 (UL L 347/174, 20.12.2013).

¹⁰ Uredba (EU) Evropskega parlamenta in Sveta.

- (24) Zagotavljanje in ohranjanje enakih konkurenčnih pogojev za podjetja, ki tekmujejo na določenem trgu, bi moralo biti ključni dejavnik za razcvet prodornih ali prelomnih inovacij ter zlasti malim in srednje velikim inovatorjem omogočati, da v celoti izkoristijo prednosti svojih naložb in si pridobijo ustrezen tržni delež. ***Podobno lahko določena stopnja odprtosti glede inovativnosti financiranih ukrepov, ki so naslovljeni na veliko mrežo upravičencev, znatno prispeva h krepitvi zmogljivosti MSP, saj jim zagotavlja potrebna sredstva za privabljanje naložb in razcvet.***
- (25) Program bi moral spodbujati in vključevati sodelovanje s tretjimi državami, mednarodnimi organizacijami in pobudami na podlagi ***interesa Unije ter obojestranskih koristi in globalnih zavez za uresničevanje ciljev trajnostnega razvoja OZN.*** Cilj mednarodnega sodelovanja bi moral biti krepitev odličnosti raziskav in inovacij v Uniji, privlačnosti in konkurenčnosti na področju gospodarstva in industrije za reševanje svetovnih izzivov, kot se kažejo v ciljih trajnostnega razvoja OZN, in podpora zunanji politiki EU. Upoštevati bi bilo treba pristop splošne odprtosti za ***odličnost pri mednarodni udeležbi*** in ciljno ***usmerjenem mednarodnem sodelovanju, glede na različne zmogljivosti na področju raziskav in inovacij pa je treba za subjekte s sedežem v državah z nizkimi ali srednjimi dohodki uporabiti ustrezna merila za upravičenost financiranja.*** Hkrati bi bilo treba spodbujati pridruževanje tretjih držav programu, ***če je predvidena vzajemnost, je zagotovljen interes Unije in se spodbuja večja udeležba vseh držav članic v Programu.***

- (26) Z namenom poglobitve odnosa med znanostjo in družbo ter doseganja čim večjih koristi njunega medsebojnega delovanja bi moral Program vključiti državljane in organizacije civilne družbe v sooblikovanje in soustvarjanje odgovornih programov in vsebin raziskav in inovacij, **ki bodo upoštevali pomisleke, potrebe in pričakovanja državljanov in civilne družbe**, spodbujanje znanstvenega izobraževanja, javno dostopnost znanstvenih spoznanj ter sodelovanje državljanov in organizacij civilne družbe v njegovih dejavnostih. **Ukrepe, sprejete za večjo udeležbo državljanov in civilne družbe, bi bilo treba spremljati.**
- (26a) **Program Obzorje Evropa bi moral podpirati nove tehnologije, s pomočjo katerih je mogoče premagovati ovire, ki preprečujejo dostop in polno udeležbo invalidov in posledično otežujejo nastanek resnično vključujoče družbe.**

- (27) V skladu s členom 349 PDEU so najbolj oddaljene regije Unije upravičene do posebnih ukrepov (ob upoštevanju njihovih strukturnih, socialnih in gospodarskih razmer) glede dostopa do horizontalnih programov Unije. Program bi moral zato upoštevati posebnosti teh regij v skladu s Sporočilom Komisije „Trdnejše in prenovljeno strateško partnerstvo z najbolj oddaljenimi regijami EU“ (COM(2017) 623), ki ga je Svet potrdil 12. aprila 2018, **in po možnosti spodbujati njihovo udeležbo v Programu.**
- (28) Cilj dejavnosti, razvitih v okviru Programa, bi moral biti odpravljanje neenakosti med spoloma, **preprečevanje pristranskosti na podlagi spola, ustrezno vključevanje vidika enakosti spolov v vsebino raziskav in inovacij za boljše usklajevanje poklicnega in zasebnega življenja**, spodbujanje enakosti med ženskami in moškimi, **vključno z načeli enakega plačila iz člena 141(3) PDEU in Direktive 2006/54/ES o uresničevanju načela enakih možnosti ter enakega obravnavanja moških in žensk pri zaposlovanju in poklicnem delu ter zagotavljanje dostopnosti raziskovalcev invalidov** na področju raziskav in inovacij. ■

- (29) Glede na posebnosti v sektorju obrambne industrije bi morale biti podrobne določbe o financiranju Unije za raziskovalne projekte na področju obrambe določene v Uredbi ... o ustanovitvi Evropskega obrambnega sklada¹¹, ki opredeljuje pravila za sodelovanje pri raziskavah na področju obrambe. ***Čeprav bi bilo mogoče spodbujati sinergije med programom Obzorje Evropa in Evropskim obrambnim skladom, pri čemer bi se bilo treba izogibati podvajanju, bi morali biti ukrepi v okviru programa Obzorje Evropa usmerjeni izključno v civilne namene.***
- (30) Ta uredba določa finančna sredstva za Program. Znesek, naveden za posebni program iz člena 1(3)(a), pomeni prednostni referenčni znesek v smislu [sklic se ustrezno posodobi v skladu z novim medinstitucionalnim sporazumom: točka 17 Medinstitucionalnega sporazuma z dne 2. decembra 2013 med Evropskim parlamentom, Svetom in Komisijo o proračunski disciplini, sodelovanju v proračunskih zadevah in dobrem finančnem poslovanju¹²] za Evropski parlament in Svet v letnem proračunskem postopku].
- (31) Če ni določeno drugače, se za ta program uporablja Uredba (EU, Euratom) št. **2018/1046 Evropskega parlamenta in Sveta** (finančna uredba)¹³. Določa pravila za izvrševanje proračuna Unije, vključno s pravili za nepovratna sredstva, nagrade, javno naročanje, posredno izvrševanje, finančno pomoč, finančne instrumente in proračunska jamstva.

¹¹

¹² UL C 373, 20.12.2013, str. 1.

¹³ ***Uredba (EU, Euratom) 2018/1046 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 18. julija 2018 o finančnih pravilih, ki se uporabljajo za splošni proračun Unije, spremembi uredb (EU) št. 1296/2013, (EU) št. 1301/2013, (EU) št. 1303/2013, (EU) št. 1304/2013, (EU) št. 1309/2013, (EU) št. 1316/2013, (EU) št. 223/2014, (EU) št. 283/2014 in Sklepa št. 541/2014/EU ter razveljavitvi Uredbe (EU, Euratom) št. 966/2012.***

(31a) *V času izvajanja Programa si je treba nenehno prizadevati za upravno poenostavitev, predvsem zmanjšanje upravnega bremena za upravičence. Komisija bi morala dodatno poenostaviti svoja orodja in smernice, tako da bo breme za upravičence minimalno. Komisija bi morala zlasti razmisliti o izdaji skrajšane različice smernic.*

(31b) *Da bi zagotovili, da Evrope ohrani vodilno vlogo v svetovnih raziskavah in inovacijah na digitalnem področju, in upoštevali, da je treba okrepiti naložbe zaradi izkoriščanja vse večjih možnosti digitalnih tehnologij, bi bilo treba osrednjim prednostnim nalogam dodeliti dovolj proračunskih sredstev.*

(32) V skladu s finančno uredbo, Uredbo (EU, Euratom) št. 883/2013 Evropskega parlamenta in Sveta¹⁴, Uredbo Sveta (Euratom, ES) št. 2988/95¹⁵, Uredbo Sveta (Euratom, ES) št. 2185/96¹⁶ in Uredbo Sveta (EU) 2017/1939¹⁷ je treba finančne interese Unije zaščititi s sorazmernimi ukrepi, vključno s preprečevanjem, odkrivanjem, popravljanjem in preiskovanjem nepravilnosti in goljufij, izterjavo izgubljenih, nepravilno plačanih ali nepravilno porabljenih sredstev, ter po potrebi z naložitvijo upravnih sankcij. Predvsem lahko v skladu z Uredbo (EU, Euratom) št. 883/2013 in Uredbo (Euratom, ES) št. 2185/96 Evropski urad za boj proti goljufijam (OLAF) izvaja upravne preiskave, vključno s pregledi na kraju samem in inšpekcijami, z namenom ugotavljanja, ali je prišlo do goljufije, korupcije ali drugih nezakonitih dejanj v škodo finančnih interesov Unije. V skladu z Uredbo (EU) 2017/1939 Evropsko javno tožilstvo (EJT) lahko preiskuje in preganja goljufije in druga kazniva dejanja, ki škodujejo finančnim interesom Unije, kot je določeno v Direktivi (EU) 2017/1371 Evropskega parlamenta in Sveta¹⁸. V skladu s finančno uredbo mora vsaka oseba ali subjekt, ki prejema sredstva Unije, v celoti sodelovati pri zaščiti finančnih interesov Unije, podeliti potrebne pravice in dostop Komisiji, uradu OLAF, Evropskemu javnemu tožilstvu in Evropskemu računskemu sodišču (ECA) ter zagotoviti, da vse tretje osebe, ki so vključene v izvrševanje sredstev Unije, podelijo enake pravice.

¹⁴ Uredba (EU, Euratom) št. 883/2013 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. septembra 2013 o preiskavah, ki jih izvaja Evropski urad za boj proti goljufijam (OLAF), ter razveljavitvi Uredbe (ES) št. 1073/1999 Evropskega parlamenta in Sveta in Uredbe Sveta (Euratom) št. 1074/1999 (UL L 248, 18.9.2013, str. 1.)

¹⁵ Uredba Sveta (ES, Euratom) št. 2988/95 z dne 18. decembra 1995 o zaščiti finančnih interesov Evropskih skupnosti (UL L 312, 23.12.1995, str. 1).

¹⁶ Uredba Sveta (Euratom, ES) št. 2185/96 z dne 11. novembra 1996 o pregledih in inšpekcijah na kraju samem, ki jih opravlja Komisija za zaščito finančnih interesov Evropskih skupnosti pred goljufijami in drugimi nepravilnostmi (UL L 292, 15.11.1996, str. 2).

¹⁷ Uredba Sveta (EU) 2017/1939 z dne 12. oktobra 2017 o izvajanju okrepljenega sodelovanja v zvezi z ustanovitvijo Evropskega javnega tožilstva (EJT) (UL L 283, 31.10.2017, str. 1).

¹⁸ Direktiva (EU) 2017/1371 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 5. julija 2017 o boju proti goljufijam, ki škodijo finančnim interesom Unije, z uporabo kazenskega prava (UL L 198, 28.7.2017, str. 29).

- (33) V skladu s [sklic se ustrezno posodobi v skladu z novim sklepom o ČDO: člen 94 Sklepa Sveta 2013/755/EU¹⁹] so osebe in subjekti s sedežem v čezmorskih državah in ozemljih (ČDO) upravičeni do financiranja v skladu s pravili in cilji programa ter ureditvami, ki se uporabljajo v državi članici, s katero je zadevni ČDO povezan. ***V Programu bi bilo treba ustrezno upoštevati posebnosti teh ozemelj, da bi zagotovili njihovo učinkovito udeležbo ter podpirali sodelovanje in sinergije, zlasti v najbolj oddaljenih regijah ter s tretjimi državami v njihovi soseščini.***
- (34) V skladu z odstavkoma 22 in 23 Medinstitucionalnega sporazuma o boljši pripravi zakonodaje z dne 13. aprila 2016 je treba ta program oceniti na podlagi informacij, zbranih s pomočjo posebnih zahtev za spremljanje, ter se hkrati izogibati prekomernemu zakonskemu urejanju in upravnim bremenom, zlasti za države članice ***in upravičence v okviru programa.*** Te zahteve lahko po potrebi vključujejo merljive kazalnike, ki so podlaga za ocenjevanje učinkov programa na terenu.

¹⁹ Sklep Sveta 2013/755/EU z dne 25. novembra 2013 o pridružitvi čezmorskih držav in ozemelj Evropski uniji („Sklep o pridružitvi čezmorskih držav“) (UL L 344, 19.12.2013, str. 1).

(35) Da bi lahko Komisija po potrebi dopolnila ali spremenila kazalnike poti do učinkov, bi bilo treba v skladu s členom 290 Pogodbe o delovanju Evropske unije nanjo prenesti pooblastilo za sprejemanje aktov. Zlasti je pomembno, da se Komisija pri svojem pripravljalnem delu ustrezno posvetuje, tudi na ravni strokovnjakov, in da se ta posvetovanja izvedejo v skladu z načeli, določenimi v Medinstitucionalnem sporazumu o boljši pripravi zakonodaje z dne 13. aprila 2016. Za zagotovitev enake udeležbe pri pripravi delegiranih aktov zlasti Evropski parlament in Svet prejmeta vse dokumente istočasno kot strokovnjaki držav članic, njihovi strokovnjaki pa morajo imeti sistematično zagotovljen dostop do sestankov strokovnih skupin Komisije, ki obravnavajo pripravo delegiranih aktov.

(36) Skladnost in sinergije med programom Obzorje Evropa in vesoljskim programom EU bodo spodbujale evropski vesoljski sektor, ki bo konkurenčen v svetovnem merilu in inovativen, okrepile avtonomnost Evrope pri dostopu do vesolja in izkoriščanju vesolja v zaščenem in varnem okolju ter okrepile vodilno vlogo Evrope na svetovni ravni. Podatki in storitve, ki jih zagotavlja evropski vesoljski program, bodo pripomogle k pripravi prodornih rešitev.

(36a) *Za odobritev financiranja določenega projekta bi bilo treba v programu dela upoštevati rezultate posameznih prejšnjih projektov, stanje v znanosti ter na področju tehnologije in inovacij na nacionalni ravni, ravni Unije in mednarodni ravni ter pomembne politične, tržne in družbene spremembe.*

- (37) Pravila za udeležbo in razširjanje rezultatov bi morala ustrezno odsevati potrebe programa ob upoštevanju pomislekov in priporočil različnih deležnikov.
- (38) Skupna pravila *in zahteve* bi morale zagotoviti *poenostavljena in skupna izvedbena orodja, tudi za spremljanje in poročanje, ter* skladen okvir, ki bo olajšal sodelovanje v programih, financiranih iz proračuna programa Obzorje Evropa, vključno s programi, ki jih upravljajo organi financiranja, kot so EIT, skupna podjetja ali katere koli druge strukture v skladu s členom 187 PDEU, in sodelovanje v programih, ki jih izvajajo države članice v skladu s členom 185 PDEU. ■ Sprejetje posebnih pravil *bi moralo biti mogoče, vendar morajo biti izjeme omejene na primere, ko je to nujno potrebno in ustrezno utemeljeno.*
- (39) Ukrepi, ki spadajo v področje uporabe Programa, bi morali spoštovati temeljne pravice in upoštevati načela, ki jih priznava zlasti Listina Evropske unije o temeljnih pravicah. Taki ukrepi bi morali biti skladni z vsemi pravnimi obveznostmi, vključno z mednarodnim pravom, in vsemi zadevnimi sklepi Komisije, kot je obvestilo Komisije z dne 28. junija 2013²⁰, ter z etičnimi načeli, vključno s preprečevanjem vsakršnih kršitev raziskovalne integritete. *Upoštevati bi bilo treba mnenje Evropske skupine za etiko v znanosti in novih tehnologijah, Agencije Evropske unije za temeljne pravice in Evropskega nadzornika za varstvo podatkov.* Pri raziskovalnih dejavnostih bi bilo treba upoštevati tudi člen 13 PDEU ter zmanjšati uporabo živali pri raziskavah in poskusih s ciljem, da se njihova uporaba povsem nadomesti.

²⁰ UL C 205, 19.7.2013, str. 9.

- (40) V skladu s cilji mednarodnega sodelovanja iz členov 180 in 186 PDEU bi bilo treba v **znanstvenem, družbenem, gospodarskem in tehnološkem interesu Unije** spodbujati sodelovanje pravnih subjektov s sedežem v tretjih državah ter mednarodnih organizacij. Izvajanje Programa bi moralo biti skladno z ukrepi, sprejetimi v skladu s členoma 75 in 215 PDEU, ter z mednarodnim pravom. Za ukrepe, povezane s strateškimi sredstvi, interesi, samostojnostjo ali varnostjo Unije, se sodelovanje v specifičnih ukrepih Programa lahko omeji bodisi le na subjekte s sedežem v državah članicah bodisi na subjekte, ki imajo sedež v državah članicah ali določenih pridruženih državah ali drugih tretjih državah.
- (41) **Ob upoštevanju, da so podnebne spremembe eden največjih svetovnih in družbenih izzivov, ter** glede na to, kako pomembno je obvladovanje podnebnih sprememb v skladu z zavezami Unije za izvajanje Pariškega sporazuma in ciljev Združenih narodov za trajnostni razvoj, bo ta program prispeval k vključevanju podnebnih ukrepov in doseganju skupnega cilja, **da bi bilo v obdobju večletnega finančnega okvira 2021–2027 najmanj 25 %** proračunskih odhodkov Unije namenjenih za podnebne cilje **ter da bi ta delež na letni ravni čim prej, najkasneje pa do leta 2027, znašal 30 %**. **V vsebino raziskav in inovacij bi bilo treba ustrezno vključiti podnebna vprašanja ter jih upoštevati v vseh fazah raziskovalnega cikla.**
- (41a) **Komisija bo v okviru poti do učinkov, povezanih s podnebjem, poročala o rezultatih, inovacijah in skupnih ocenjenih učinkih projektov, ki so povezani s podnebjem, tudi ločeno po delih Programa in načinih izvajanja. Komisija bi morala v svoji analizi upoštevati dolgoročne gospodarske, družbene in okoljske stroške in koristi za evropske državljane, ki izhajajo iz dejavnosti v okviru programa, vključno z uvedbo inovativnih rešitev za blažitev podnebnih sprememb in prilagajanje nanje ter ocenjenimi učinki na delovna mesta in ustanavljanje podjetij, gospodarsko rast in konkurenčnost, čisto energijo, zdravje in dobro počutje (vključno s kakovostjo zraka, tal in vode). Rezultate te analize učinka bi bilo treba objaviti in oceniti ob upoštevanju evropskih podnebnih in energetskih ciljev, povratne informacije pa upoštevati v prihodnjem procesu strateškega načrtovanja in prihodnjih delovnih programih**

- (42) Za to uredbo se uporabljajo horizontalna finančna pravila, ki sta jih sprejela Evropski parlament in Svet na podlagi člena 322 Pogodbe o delovanju Evropske unije. Ta pravila so določena v finančni uredbi ter določajo zlasti postopek za pripravo in izvrševanje proračuna prek nepovratnih sredstev, javnih naročil, nagrad in posrednega izvrševanja ter urejajo nadzor odgovornosti finančnih akterjev. Pravila, sprejeta na podlagi člena 322 PDEU, zadevajo tudi zaščito proračuna Unije v primeru splošnih pomanjkljivosti v zvezi z načelom pravne države v državah članicah, saj je spoštovanje tega načela bistven predpogoj za dobro finančno poslovanje in učinkovito financiranje EU.
- (43) Uporaba občutljivih osnovnih informacij ali dostop nepooblaščenih oseb do občutljivih rezultatov *in raziskovalnih podatkov* bi lahko negativno vplivala na interese Unije ali ene ali več držav članic. Tako bi bilo treba obravnavanje zaupnih in tajnih podatkov izvajati v skladu z vso ustrezno zakonodajo Unije, vključno z notranjimi pravili institucij, kot je Sklep Komisije (EU, Euratom) 2015/444²¹, ki vsebuje določbe o varnostnih predpisih za varovanje tajnih podatkov EU.

I

²¹ Sklep Komisije (EU, Euratom) 2015/444 z dne 13. marca 2015 o varnostnih predpisih za varovanje tajnih podatkov EU (UL L 72, 17.3.2015, str. 53).

(45) **Nujno** je, da se določijo pogoji za zagotovitev finančnih sredstev Unije udeležencem ukrepov v okviru Programa. **Glavna vrsta financiranja v Programu bodo** nepovratna sredstva. **Druge vrste financiranja bi bilo treba izbrati na podlagi njihove zmožnosti za uresničevanje specifičnih ciljev ukrepov in doseganje rezultatov, pri čemer se upoštevajo zlasti stroški nadzora, upravna obremenitev in pričakovano tveganje neskladnosti. Pri nepovratnih sredstvih bi bilo treba upoštevati možnost pavšalnih zneskov, pavšalnega financiranja in standardnih stroškov na enoto** iz finančne uredbe z namenom nadaljnje poenostavitve. **Preden bi nove sisteme za povračilo stroškov ocenili kot dejansko poenostavitev za upravičence, bi jih bilo treba izčrpno ovrednotiti in morali bi biti pozitivno ocenjeni.**

- (47) Program bi moral v skladu z *Uredbo (EU, Euratom) št. 2018/1046 Evropskega parlamenta in Sveta (finančna uredba)*²² dajati podlago za širše priznavanje običajnih računovodskih metod upravičencev glede stroškov za osebje in stroškov na enoto za notranje zaračunano blago in storitve (*tudi za veliko raziskovalno infrastrukturo, kakor se jo pojmuje v programu Obzorje 2020*). *Vsi upravičenci bi morali imeti tudi možnost uporabiti stroške na enoto za notranje zaračunane stroške blaga in storitev, ki se izračunajo v skladu z običajno računovodsko prakso upravičencev, kjer bi bili združeni dejanski neposredni in posredni stroški. Pri tem bi upravičenci lahko vključili dejanske posredne stroške, izračunane na podlagi razdelitvenih ključev v takšnih stroških na enoto za notranje zaračunano blago in storitve.*
- (48) Sedanji sistem povračila dejanskih stroškov osebja bi bilo treba še poenostaviti v skladu s pristopom prejemkov na podlagi projekta, razvitim v okviru programa Obzorje 2020 ter dodatno usklajenim s finančno uredbo, *s čimer bi zmanjšali razliko med raziskovalci EU, ki sodelujejo v Programu.*

²² *Uredba (EU, Euratom) 2018/1046 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 18. julija 2018 o finančnih pravilih, ki se uporabljajo za splošni proračun Unije, spremembi uredb (EU) št. 1296/2013, (EU) št. 1301/2013, (EU) št. 1303/2013, (EU) št. 1304/2013, (EU) št. 1309/2013, (EU) št. 1316/2013, (EU) št. 223/2014, (EU) št. 283/2014 in Sklepa št. 541/2014/EU ter razveljavitvi Uredbe (EU, Euratom) št. 966/2012.*

- (49) Jamstveni sklad za udeležence, ki je bil ustanovljen v okviru programa Obzorje 2020 in ga upravlja Komisija, se je izkazal za pomemben zaščitni mehanizem za zmanjševanje tveganj, povezanih z zneski, ki jih udeleženci dolgujejo in jih niso povrnili. Zato bi bilo treba jamstveni sklad za upravičence (preimenovani mehanizem vzajemnega zavarovanja, v nadaljnjem besedilu: mehanizem) ohraniti in dodatno razširiti na druge organe financiranja, zlasti na pobude iz člena 185 PDEU. Mehanizem bi moral biti odprt za upravičence katerega koli drugega programa Unije z neposrednim upravljanjem.
- (50) Določiti bi bilo treba pravila za urejanje izkoriščanja in razširjanja rezultatov, s katerimi bi zagotovili, da udeleženci ustrezno ščitijo, izkoriščajo, razširjajo in zagotavljajo dostop do teh rezultatov, če je to primerno. Večji poudarek bi bilo treba nameniti izkoriščanju rezultatov, ***Komisija pa bi morala opredeliti in pomagati čim bolj povečati priložnosti za upravičence, da izkoristijo rezultate, zlasti v Uniji. Izkoriščanje bi moralo biti skladno z načeli tega programa, vključno s spodbujanjem inovacij v Uniji in krepitevijo evropskega raziskovalnega prostora.***

- (51) Ohraniti bi bilo treba ključne elemente sistema ocenjevanja in izbire predlogov iz predhodnega programa Obzorje 2020 s posebnim poudarkom na **merilih** odličnosti, **učinka ter kakovosti in učinkovitosti izvajanja**. Predloge bi bilo treba še naprej izbirati na podlagi ocene neodvisnih strokovnjakov **iz čim večjega števila držav članic**. **Komisija bi morala po potrebi izvesti anonimno oceno in razčleniti njene rezultate, da bi preprečila pristranskost pri izbiri**. Kjer je primerno, bi **morali neodvisni strokovnjaki** upoštevati potrebo po zagotovitvi splošne skladnosti portfelja projektov.
- (52) **Za vse dele programa bi bilo treba v skladu s členom 127 finančne uredbe izvajati sistematično** navzkrižno opiranje na revizije in ocene **■** z drugimi programi EU, da se zmanjša upravno breme za upravičence do sredstev Unije. Navzkrižno opiranje bi moralo biti izrecno predvideno ob upoštevanju tudi drugih elementov zanesljivosti, kot so revizije sistemov in procesov.
- (53) Posebne izzive na področju raziskav in inovacij bi bilo treba obravnavati z nagradami, vključno s skupnimi ali združenimi nagradnimi natečaji, kadar je primerno, ki jih organizira Komisija ali organ financiranja skupaj z drugimi organi Unije, tretjimi državami, mednarodnimi organizacijami ali neprofitnimi pravnimi osebami. **Nagrade bi bilo treba podeliti predvsem za projekte, ki privabljajo znanstvenike v širitvene države, ter uspešne projekte za njihovo večjo prepoznavnost ter za boljšo promocijo ukrepov, ki jih financira Unija.**

- (54) Vrste financiranja in načini izvajanja v skladu s to uredbo se izberejo na podlagi njihove zmožnosti za doseganje posebnih ciljev ukrepov in rezultatov, pri čemer se upoštevajo zlasti stroški nadzora, upravna obremenitev in pričakovano tveganje za neskladnost. Pri *tem* bi bilo treba razmisliti tudi o uporabi pavšalnih zneskov, pavšalnega financiranja in standardnih stroškov na enoto.

SPREJELA NASLEDNJO UREDBO:

NASLOV I

SPLOŠNE DOLOČBE

Člen 1

Predmet urejanja

1. S to uredbo se vzpostavlja okvirni program za raziskave in inovacije Obzorje Evropa (v nadaljnjem besedilu: Program) in določajo pravila za sodelovanje in razširjanje pri njegovih posrednih ukrepih, ***opredeljen pa je tudi okvir, ki ureja podporo Unije za raziskovalne in inovacijske dejavnosti.***
2. Uredba določa cilje Programa, proračun za obdobje 2021–2027, oblike financiranja Unije in pravila za zagotavljanje tega financiranja.
3. Program se bo izvajal:
 - (a) s posebnim programom, vzpostavljenim s Sklepom .../.../EU²³ ;
 - (aa) s finančnim prispevkom za EIT, ustanovljenim z Uredbo (ES) št. 294/2008;***
 - (b) s posebnim programom o raziskavah na področju obrambe, vzpostavljenim z Uredbo .../.../EU ***Evropskega parlamenta in Sveta o ustanovitvi Evropskega obrambnega sklada.***
4. Če ni izrecno določeno drugače, se izrazi „Obzorje Evropa“, „Program“ in „posebni program“ v tej Uredbi nanašajo na vsebino, ki je pomembna samo za posebni program iz odstavka 3(a).

EIT izvaja Program v skladu s svojimi strateškimi cilji za obdobje 2021–2027, kot so določeni v strateškem inovacijskem programu EIT, pri tem pa upošteva strateško načrtovanje.

Člen 2

Oprelitev pojmov

V tej uredbi se uporabljajo naslednje opredelitve pojmov:

- (1) „raziskovalna infrastruktura“ pomeni zmogljivosti, ki raziskovalnim skupnostim zagotavljajo vire in storitve za opravljanje raziskav in spodbujanje inovacij na njihovih področjih. Ta opredelitev vključuje z njimi povezane človeške vire ter zajema večjo opremo ali sklope instrumentov, vire v zvezi z znanjem, kot so zbirke, arhivi ali infrastruktura znanstvenih podatkov; računalniške sisteme in komunikacijska omrežja ter vso drugo infrastrukturo edinstvene narave, ki je bila odprta za zunanje uporabnike in bistvena za doseganje odličnosti pri raziskavah in inovacijah. Po potrebi se lahko uporablja zunaj področja raziskav, na primer pri izobraževanju ali javnih storitvah, lahko je „na enem mestu“, „virtualna“ ali „razpršena“;
- (2) „strategija pametne specializacije“ ima enak pomen kot strategija pametne specializacije iz Uredbe (EU) št. 1303/2013 Evropskega parlamenta in Sveta²⁴ in izpolnjuje omogočitvene pogoje iz Uredbe (EU) XX [uredba o skupnih določbah];
- (3) „Evropsko partnerstvo“ pomeni pobudo, ***oblikovano ob zgodnjem sodelovanju držav članic in/ali pridruženih držav***, s katero se Unija ter zasebni in/ali javni partnerji (kot so industrija, raziskovalne organizacije, organi, ki opravljajo javne storitve na lokalni, regionalni, nacionalni ali mednarodni ravni, ali organizacije civilne družbe, vključno s fundacijami ***in nevladnimi organizacijami***) zavežejo, da bodo skupaj podprli razvoj in izvajanje programa raziskovalnih in inovacijskih dejavnosti, vključno s tistimi, ki so povezane s trgom in uvajanjem regulative ali politike;
- (4) „odprt dostop“ pomeni prakso, da se končnemu uporabniku ***v skladu s členoma 10 in 35(3) te uredbe*** zagotavlja brezplačen spletni dostop do izsledkov raziskav, ki izhajajo iz ukrepov, financiranih v okviru Programa ■ ;
- (4a) „odprta znanost“ pomeni pristop ***k znanstvenemu procesu, ki temelji na odprtem sodelovanju, orodjih in razširjanju znanja, vključno z elementi iz člena 10;***

²⁴ Uredba (EU) št. 1303/2013 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 17. decembra 2013 o skupnih določbah o Evropskem skladu za regionalni razvoj, Evropskem socialnem skladu, Kohezijskem skladu, Evropskem kmetijskem skladu za razvoj podeželja in Evropskem skladu za pomorstvo in ribištvo, o splošnih določbah o Evropskem skladu za regionalni razvoj, Evropskem socialnem skladu, Kohezijskem skladu in Evropskem skladu za pomorstvo in ribištvo ter o razveljavitvi Uredbe Sveta (ES) št. 1083/2006.

- (5) „naloga“ pomeni portfelj ukrepov ***na področju raziskav in inovacij, ki temeljijo na odličnosti in so usmerjeni k učinkom, v različnih disciplinah in sektorjih***, katerih namen je:
- ***dosegati merljiv cilj*** v danem časovnem okviru ■ , ki ga ne bi bilo mogoče doseči s posameznimi ukrepi,
 - ***vplivati na družbo in oblikovanje politik prek znanosti in tehnologije ter***
 - ***biti pomemben za velik del evropskega prebivalstva in širok krog evropskih državljanov;***
- (6) „predkomercialno naročanje“ pomeni naročanje raziskovalnih in razvojnih storitev, ki vključujejo delitev tveganja in koristi pod tržnimi pogoji, ter konkurenčni razvoj v fazah, v katerih sta raziskovanje in razvoj naročenih storitev jasno ločena od uvajanja tržnih količin končnih izdelkov;
- (7) „javno naročanje inovativnih rešitev“ pomeni naročanje, kjer javni organi naročniki nastopajo kot stranka za uvajanje inovativnega blaga ali storitev, ki še niso na voljo v serijski tržni obliki, na trg, in lahko vključuje tudi preskušanje skladnosti;
- (8) „pravice dostopa“ pomenijo pravice do uporabe rezultatov ali obstoječega znanja ***pod pogoji, določenimi v skladu s to uredbo;***
- (9) „obstoječe znanje“ pomeni podatke, znanje ali informacije kakršne koli oblike ali vrste, tako materialne kot nematerialne, vključno z vsemi pravicami, kot so pravice intelektualne lastnine, ki: (i) jih imajo upravičenci pred pristopom k ukrepu in (ii) jih upravičenci določijo v ***pisnem sporazumu***, kot je ***potrebno*** za izvajanje ukrepa ali izkoriščanje njegovih rezultatov;
- (10) „razširjanje“ pomeni javno razkritje rezultatov z ustreznimi sredstvi (razen zaradi zaščite ali izkoriščanja rezultatov), vključno z znanstvenimi objavami v katerem koli mediju;
- (11) „izkoriščanje“ pomeni uporabo rezultatov v nadaljnjih raziskovalnih in inovacijskih dejavnostih, ki niso zajete v zadevnem ukrepu ***in vključujejo tudi komercialno izkoriščanje, na primer za*** razvijanje, ustvarjanje, izdelovanje in trženje izdelka ali postopka, ali za ustvarjanje in zagotavljanje storitve ali za dejavnosti standardizacije;

- (12) „pošteni in razumni pogoji“ pomenijo ustrezne pogoje, tudi morebitne finančne pogoje in pogoje za brezplačnost, pri katerih se upoštevajo posebne okoliščine zahteve za dostop, denimo dejanska ali potencialna vrednost rezultatov ali obstoječega znanja, do katerega se zahteva dostop, in/ali obseg, trajanje ali druge značilnosti predvidenega izkoriščanja;
- (13) „organ financiranja“ pomeni organ ali organizacijo, razen Komisije, kakor je določen v točki (c) člena 62(1) finančne uredbe in mu je Komisija zaupala naloge v zvezi z izvajanjem proračuna v okviru Programa;
- (14) „mednarodna evropska raziskovalna organizacija“ pomeni mednarodno organizacijo, v kateri večino članov sestavljajo države članice ali pridružene države, njen glavni cilj pa je spodbujanje znanstvenega in tehnološkega sodelovanja v Evropi;
- (15) „pravni subjekt“ pomeni katero koli fizično ali pravno osebo, ustanovljeno in priznano kot tako v skladu z nacionalnim pravom, pravom Unije ali mednarodnim pravom, ki ima pravno osebnost ter lahko v svojem imenu uveljavlja pravice in ima obveznosti, ali subjekt, ki nima statusa pravne osebe v skladu s členom 197(2)(c) finančne uredbe;
- (15a) „širitvene države“/„države z manjšo uspešnostjo na področju raziskav in inovacij“ pomenijo države, v katerih je treba ustanoviti pravne subjekte, ki bi lahko nastopili kot koordinatorji v okviru sklopa o „širitvi sodelovanja in razširjanju odličnosti“ iz dela „Širitev sodelovanja in krepitev evropskega raziskovalnega prostora“ programa Obzorje Evropa. Med državami članicami EU so to Bolgarija, Hrvaška, Ciper, Češka republika, Estonija, Grčija, Madžarska, Latvija, Litva, Malta, Poljska, Portugalska, Romunija, Slovaška in Slovenija za celotno trajanje Programa. Za pridružene države bo seznam upravičenk opredeljen na podlagi kazalnika in objavljen v programu dela. Na podlagi člena 349 PDEU bodo lahko pravni subjekti iz najbolj oddaljenih regij tudi nastopili v vlogi koordinatorjev v okviru tega sklopa;**
- (16) „nepridobitni pravni subjekt“ pomeni pravni subjekt, ki je nepridobiten po svoji pravni obliki ali ima pravno ali statutarno obveznost, da dobička ne deli svojim delničarjem ali posameznim članom;
- (16a) „MSP“ pomeni mikro, malo ali srednje podjetje, kot je opredeljeno v Priporočilu Komisije 2003/361/ES;**

- (17) „**malo** podjetje s srednje veliko tržno kapitalizacijo“ pomeni podjetje, ki ni mikro, malo ali srednje podjetje („MSP“) v skladu z opredelitvijo v Priporočilu Komisije 2003/361/ES, in ima do **499** zaposlenih, pri čemer se število zaposlenih izračuna v skladu s členi 3, 4, 5 in 6 naslova I Priloge k navedenemu priporočilu;
- (18) „rezultati“ pomenijo vse materialne in nematerialne učinke dejavnosti, na primer podatke, znanje ali informacije, ne glede na njihovo obliko ali vrsto in ne glede na to, ali se lahko zaščitijo ali ne, ter vse njim pripadajoče pravice, vključno s pravicami intelektualne lastnine;
- (18a) „**izsledki raziskav**“ **pomenijo rezultate ukrepov, do katerih se lahko zagotovi dostop v obliki znanstvenih publikacij, podatkov ali drugih obdelanih izidov in postopkov, kot so programska oprema, algoritmi, protokoli in elektronske beležnice;**
- (19) „pečat odličnosti“ pomeni certificirano oznako, ki kaže, da je predlog, poslan na razpis za zbiranje predlogov, presegel vse mejne vrednosti **ocenjevanja**, določene v programu dela, vendar ga ni bilo mogoče financirati zaradi pomanjkanja proračunskih sredstev, ki so na voljo za ta razpis v programu dela, **lahko pa bi ga podprli z drugimi viri Unije ali nacionalnimi viri financiranja;**
- (19a) „**strateški načrt za raziskave in inovacije**“ **pomeni izvedbeni akt, ki določa strategijo izvajanja vsebine programa dela za obdobje največ štirih let in je bil sprejet po obsežnem in obveznem postopku posvetovanja z več deležniki. V njem so opredeljene prednostne naloge, ustrezne vrste ukrepov in oblike izvajanja, ki jih je treba uporabiti;**
- (20) „program dela“ pomeni dokument, ki ga je sprejela Komisija za izvajanje posebnega programa²⁵ v skladu z njegovim členom 12, ali enakovredni dokument po vsebini in strukturi, ki ga je sprejel organ financiranja.
- (21) „vračljiv predujem“ pomeni del kombiniranega financiranja iz programa Obzorje Evropa ali EIC, ki ustreza posojilu na podlagi naslova X finančne uredbe, vendar ga neposredno dodeli Unija na nepridobitni osnovi za kritje stroškov dejavnosti, ki ustrezajo ukrepu na področju inovacij, in ga mora upravičenec vrniti Uniji v skladu s pogoji, določenimi v pogodbi;

²⁵

Urad za publikacije ...

- (22) „pogodba“ pomeni sporazum, ki ga Komisija ali organ financiranja sklene s pravnim subjektom, ki izvaja ukrep na področju inovacij in tržne uporabe, in je podprt s kombiniranim financiranjem iz programa Obzorje Evropa ali EIC;
- (23) „tajni podatek“ pomeni tajni podatek EU, opredeljen v členu 3 Sklepa Komisije (EU, Euratom) 2015/444, ter tajni podatek držav članic, tajni podatek tretjih držav, s katerimi je Unija sklenila sporazum o varnosti, in tajni podatek mednarodne organizacije, s katero je Unija sklenila sporazum o varnosti;
- (24) „operacija mešanega financiranja“ pomeni ukrepe, ki se podpirajo iz proračuna EU, med drugim v okviru mehanizmov mešanega financiranja iz člena 2(6) finančne uredbe, ki združujejo nepovratne oblike podpore in/ali finančne instrumente iz proračuna EU s povratnimi oblikami podpore iz razvojnih institucij ali drugih javnih finančnih institucij, pa tudi iz komercialnih finančnih institucij in od vlagateljev;
- (25) „kombinirano financiranje iz programa Obzorje Evropa “ pomeni ■ finančno podporo **za program, ki podpira dejavnosti** na področju inovacij in tržne uporabe, sestavljeno iz posebne kombinacije nepovratnih sredstev ali vračljivega predujma z naložbo v lastniški kapital **ali katero koli drugo povratno obliko podpore**;
- (25a) „kombinirano financiranje iz EIC“ pomeni neposredno finančno podporo v okviru EIC za ukrep na področju inovacij in tržne uporabe, ki je sestavljena iz posebne kombinacije nepovratnih sredstev ali vračljivega predujma z naložbo v lastniški kapital ali katero koli drugo povratno obliko podpore;
- (25a) „ukrep na področju raziskav in inovacij“ pomeni ukrep, ki je sestavljen zlasti iz dejavnosti, katerih namen je odkrivanje novega znanja in/ali preučevanje izvedljivosti nove ali izboljšane tehnologije, izdelka, procesa, storitve ali rešitve. Vključuje lahko temeljne in uporabne raziskave, tehnološki razvoj in povezovanje, preskušanje, prikaz in preverjanje prototipov manjšega obsega v laboratoriju ali simuliranem okolju;
- (25b) „ukrep na področju inovacij“ pomeni ukrep, ki obsega zlasti dejavnosti, katerih osnovni namen je izdelati načrte in ureditev ali zasnove za nove, spremenjene ali izboljšane izdelke, procese ali storitve, na primer izdelavo prototipov, preskušanje, predstavljanje, poskusno izvajanje, obsežno preverjanje izdelkov in tržno replikacijo;

- (25c) *„pionirske raziskave Evropskega raziskovalnega sveta (vključno s potrditvijo koncepta ERC)“ pomenijo raziskovalne ukrepe, ki jih vodi glavni raziskovalec in v okviru ERC izvaja en ali več upravičencev;*
- (25d) *„ukrep na področju usposabljanja in mobilnosti“ pomeni ukrep, usmerjen v izboljšanje spretnosti, znanja in poklicnih možnosti raziskovalcev na podlagi mobilnosti med državami ter po potrebi med sektorji ali disciplinami;*
- (25e) *„ukrep sofinanciranja programa“ pomeni ukrep za večletno skupno financiranje programa dejavnosti, ki jih določijo in/ali izvajajo subjekti, ki upravljajo in/ali financirajo programe raziskav in inovacij ter ne spadajo med organe financiranja Unije. Ta program dejavnosti lahko podpira mreženje in usklajevanje, raziskave, inovacije, pilotne ukrepe ter ukrepe na področju inovacij in uvajanja na trgu, ukrepe usposabljanja in mobilnosti, ozaveščanje in komuniciranje, razširjanje in izkoriščanje ali vse oblike ustrezne finančne podpore, kot so nepovratna sredstva, nagrade, javna naročila ter kombinirano financiranje programa Obzorje Evropa ali kombinacija navedenega. Ukrepe sofinanciranja programa lahko izvajajo ti subjekti neposredno ali tretje osebe v njihovem imenu;*
- (25f) *„ukrep predkomercialnega naročanja“ pomeni ukrep, katerega glavni cilj je, da upravičenci, to so javni organi ali drugi naročniki, izvedejo predkomercialno naročilo;*
- (25g) *„ukrep javnega naročanja inovativnih rešitev“ pomeni ukrep, katerega glavni cilj je, da upravičenci, to so javni organi ali drugi naročniki, oddajajo skupna ali usklajena javna naročila za inovativne rešitve;*
- (25h) *„usklajevalni in podporni ukrep“ pomeni ukrep, ki prispeva k ciljem Programa, iz česar so izvzete dejavnosti raziskav in inovacij, razen kadar se opravljajo v okviru sklopa „širitev sodelovanja in razširjanje odličnosti“ dela „Širitev sodelovanja in krepitev evropskega raziskovalnega prostora“, in usklajevanje od spodaj navzgor, ki zaradi krepitev evropskega raziskovalnega prostora omogoča sodelovanje med pravnimi subjekti iz držav članic in pridruženih držav, ne da bi raziskovalne dejavnosti sofinancirala EU;*
- (25i) *„nagrada za spodbujanje“ pomeni nagrado, ki z določitvijo cilja pred izvedbo dela spodbuja usmerjanje naložb v določeno smer;*

- (25j) „nagrada za priznanje“ pomeni nagrado kot priznanje za pretekle dosežke in izjemno delo, potem ko je bilo opravljeno;
- (25k) „ukrepi na področju inovacij in uvajanja na trg“ pomeni ukrepanje, ki vključuje inovacije in druge dejavnosti, potrebne za širjenje inovacij na trgu, tudi za širitev podjetij, in sicer s kombiniranim financiranjem iz programa Obzorje Evropa (kombinacijo financiranja z nepovratnimi sredstvi in zasebnega financiranja);
- (25l) „posredni ukrepi“ pomenijo dejavnosti raziskav in inovacij, za katere Unija zagotavlja finančno podporo in ki jih izvajajo udeleženci;
- (25m) „neposredni ukrepi“ pomenijo dejavnosti raziskav in inovacij, ki jih izvaja Komisija s svojim Skupnim raziskovalnim središčem;
- (27) „javno naročanje“ pomeni javno naročanje, kot je opredeljeno v členu 2(49) finančne uredbe;
- (28) „subjekt, povezan z upravičencem“ pomeni vsak pravni subjekt, kot je opredeljen v členu 187(1) finančne uredbe;
- (30) „inovacijski ekosistem“ pomeni ekosistem, ki na ravni EU združuje akterje ali subjekte, katerih funkcionalni cilj je omogočanje tehnološkega razvoja in inovacij. Sem spadajo razmerja med materialnimi viri (kot so finančna sredstva, oprema in prostori), institucionalnimi subjekti (kot so visokošolske institucije in podporne službe, raziskovalne in tehnološke organizacije, podjetja, vlagatelji tveganega kapitala in finančni posredniki) ter nacionalnimi, regionalnimi in lokalnimi subjekti, ki so organi odločanja in organi financiranja;

Člen 3

Cilji Programa

1. Splošni cilj Programa je zagotavljanje znanstvenega, **tehnološkega**, gospodarskega in družbenega učinka naložb Unije v raziskave in inovacije za krepitev znanstvene in tehnološke baze Unije ter spodbujanje njene konkurenčnosti **v vseh državah članicah**, tudi v industriji, uresničevanje strateških prednostnih nalog Unije, prispevek k **izpolnjevanju**

ciljev in politik EU, prispevek k obravnavi svetovnih izzivov, vključno s cilji trajnostnega razvoja na podlagi načel Agende 2030 in Pariškega sporazuma, ter okrepitev evropskega raziskovalnega prostora. Program tako v največji možni meri povečuje dodano vrednost Unije, saj se osredotoča na cilje in dejavnosti, ki jih države članice učinkoviteje kot same uresničujejo s sodelovanjem.

2. Specifični cilji Programa so:

- (a) *razvijanje, spodbujanje in skrb za napredovanje znanstvene odličnosti*, podpora ustvarjanju in razširjanju visokokakovostnega novega *temeljnega in uporabnega* znanja, spretnosti in tehnologij ter rešitev, *usposabljanje in mobilnost raziskovalcev, pritegnitev talentov na vseh ravneh in prispevanje k izrabi celotnega potenciala talentov Unije za sodelovanje v ukrepih, podprtih v okviru tega programa*;
- (b) *ustvarjanje znanja*, krepitev vpliva raziskav in inovacij pri razvoju, podpori in izvajanju politik Unije ter podpora *pri dostopu do* inovativnih rešitev *in njihovem uvajanju v evropski industriji, zlasti MSP*, in družbi za obravnavanje svetovnih izzivov, *med drugim podnebnih sprememb in ciljev trajnostnega razvoja*;
- (c) spodbujanje vseh oblik inovacij, *omogočanje tehnološkega razvoja, predstavljanja ter prenosa znanja in tehnologije*, krepitev uvajanja *in izkoriščanje* inovativnih rešitev;
- (d) čim boljše doseganje rezultatov Programa za *krepitev in večanje učinka in privlačnosti Evropskega raziskovalnega prostora, spodbujanje na odličnosti temelječe udeležbe iz vseh držav članic, tudi tistih z manjšo uspešnostjo na področju raziskav in inovacij, pri programu Obzorje Evropa in boljše povezovanje na področju evropskih raziskav in inovacij*.

Člen 4

Struktura Programa

1. Program je sestavljen iz naslednjih delov, ki prispevajo k splošnim in specifičnim ciljem iz člena 3:

- (1) Steber I „**Odlična** znanost“, **ki ga** sestavljajo:
 - (a) Evropski raziskovalni svet (ERC);
 - (b) ukrepi Marie Skłodowska-Curie (MSCA);
 - (c) raziskovalna infrastruktura.
- (2) Steber II „Globalni izzivi in **evropska** industrijska konkurenčnost“, **ki ga ob upoštevanju, da imajo družbene vede in humanistika pomembno vlogo v vseh sklopih**, sestavljajo ■ :
 - (a) sklop „Zdravje“;
 - (b) sklop „**Kultura, ustvarjalnost in vključujoča družba**“;
 - (ba) sklop „**Civilna varnost za družbo**“;
 - (c) sklop „Digitalno, industrija **in vesolje**“;
 - (d) sklop „Podnebje, energija in mobilnost“;
 - (f) sklop „Hrana, **biogospodarstvo**, naravni viri, **kmetijstvo in okolje**“;
 - (g) nejedrski neposredni ukrepi Skupnega raziskovalnega središča (JRC).
- (3) Steber III „**Inovativna Evropa**“, **ki ga** sestavljajo ■ :
 - (a) Evropski svet za inovacije (EIC);
 - (b) evropski inovacijski ekosistemi;
 - (c) Evropski inštitut za inovacije in tehnologijo (EIT), **ustanovljen z Uredbo (ES) št. 294/2008**.
- (4) Del ■ „**Širitev sodelovanja in** krepitev evropskega raziskovalnega prostora“, **ki ga** sestavljata:
 - (a) **širitev sodelovanja in razširjanje** odličnosti;
 - (b) reforma in izboljšanje evropskega sistema raziskav in inovacij.

2. Splošne smernice za dejavnosti so določene v Prilogi I.

Člen 5²⁶

Raziskave *in razvoj* na področju obrambe

1. Dejavnosti, ki se izvajajo v okviru posebnega programa iz člena 1(3)(b) in so določene v uredbi o vzpostavitvi evropskega obrambnega sklada, so ■ usmerjene izključno v *raziskave in razvoj na področju obrambe, cilj in splošni opis teh dejavnosti pa je:*
 - *dejavnosti, s katerimi se spodbujajo konkurenčnost, učinkovitost in inovacijska zmogljivost tehnološke in industrijske baze evropske obrambe.*
2. Ta uredba se ne uporablja za posebni program iz člena 1(3)(b) z izjemo tega člena, člena 1 ■ in člena 9(1).

Člen 6²⁷

Strateško načrtovanje in izvajanje *ter* oblike financiranja EU

1. Ta program se izvaja z neposrednim upravljanjem v skladu s finančno uredbo ali s posrednim upravljanjem z organi financiranja iz člena 62(1)(c) finančne uredbe.
2. V okviru Programa se lahko odobri financiranje posrednih ukrepov v kateri koli obliki, določeni v finančni uredbi, zlasti z nepovratnimi sredstvi, *ki so glavna oblika podpore v okviru Programa*. Odobri se lahko tudi financiranje *z nagradami, javnimi naročili in*

²⁶ *Po sprejetju končnega besedila te uredbe naj bi bila v seriji C Uradnega lista objavljena naslednja izjava Komisije:*
„Komisija je seznanjena s sporazumom, ki sta ga sozakonodajalca dosegla v zvezi z besedilom člena 5. Kolikor razume Komisija, je posebni program za raziskave na področju obrambe iz člena 1(3)(b) omejen le na raziskovalne ukrepe v okviru prihodnjega evropskega obrambnega sklada, medtem ko razvojni ukrepi ne spadajo na področje uporabe te uredbe“.

²⁷ *Po sprejetju končnega besedila te uredbe naj bi bila v seriji C Uradnega lista objavljena naslednja izjava Komisije:* „Komisija bo na zahtevo izmenjala mnenje s pristojnim odborom v Evropskem parlamentu o: (i) seznamu potencialnih kandidatov za partnerstvo na podlagi členov 185 in 187 PDEU, ki bodo zajeti v (začetne) ocene učinka“; (ii) seznamu začasnih nalog, ki jih bodo opredelili odbori za naloge; (iii) rezultatih strateškega načrta pred uradnim sprejetjem, (iv) predstavila in delila pa bo tudi dokumente, povezane s programi dela.“

finančnimi instrumenti v operacijah mešanega financiranja *ter podpora za lastniški kapital v okviru Pospeševalca EIC*.

3. Za posredne ukrepe se uporabljajo pravila za udeležbo in razširjanje rezultatov iz te uredbe.
4. Glavne vrste ukrepov, ki se bodo uporabljali po Programu, so navedene in opredeljene v **členu 2**. ▮ Oblike financiranja *iz odstavka 2* se uporabljajo prožno za vse cilje Programa, njihova uporaba pa se določa na podlagi potreb in značilnosti posameznih ciljev.
5. Program podpira tudi neposredne ukrepe, ki jih izvaja Skupno raziskovalno središče. Kadar ti ukrepi prispevajo k pobudam na podlagi člena 185 ali člena 187 PDEU, se ta prispevek ne šteje kot del finančnega prispevka, dodeljenega tem pobudam.
6. Izvajanje posebnega programa *in skupnosti znanja in inovacij EIT podpira pregledno in strateško načrtovanje* dejavnosti raziskav in inovacij, kot je določeno v posebnem programu, zlasti za steber „Globalni izzivi in *evropska* industrijska konkurenčnost“, *ter pokriva tudi ustrezne dejavnosti v drugih stebrih in v delu Širitev sodelovanja in krepitev evropskega raziskovalnega prostora*.

Komisija poskrbi za zgodnjo vključenost držav članic in obsežna posvetovanja z Evropskim parlamentom, ki jih dopolnjujejo posvetovanja z deležniki in širšo javnostjo.

S strateškim načrtovanjem se zagotovi usklajenost z ustreznimi drugimi programi Unije ter prednostnimi nalogami in obveznostmi EU, povečajo pa se tudi dopolnjevanje in sinergije z nacionalnimi in regionalnimi programi za financiranje razvoja in inovacij, s tem pa krepi evropski raziskovalni prostor. Možna področja nalog in institucionaliziranih evropskih partnerstev se določijo v Prilogi Va.

- 6a. *Po potrebi se majhnim sodelovalnim konzorcijem zaradi hitrejšega dostopa do sredstev v nekaterih razpisih za zbiranje predlogov, namenjenih izboru ukrepov na področju raziskav in inovacij v okviru delov „Globalni izzivi in evropska industrijska konkurenčnost“ in „Iskalec Evropskega sveta za inovacije“ okvirnega programa, predlaga postopek hitre poti do raziskav in inovacij.*

Za razpis po tem postopku veljajo vse te lastnosti:

– zbiranje predlogov od spodaj navzgor,

- krajši čas za dodelitev sredstev, ki ne presega 6 mesecev,
- podpora se dodeli le majhnim sodelovalnim konzorcijem, ki jih sestavlja največ 6 različnih in neodvisnih primernih pravnih subjektov,
- najvišji znesek finančne podpore na konzorcij ne presega 2,5 milijona EUR.

V programu dela so opredeljeni razpisi, za katere se uporablja postopek hitre poti do raziskav in inovacij.

7. Dejavnosti programa Obzorje Evropa se izvajajo **■** prek *odprtih in konkurenčnih* razpisov za zbiranje predlogov, *tudi v okviru* nalog in evropskih partnerstev, **razen dejavnosti iz člena 39 o nagradah.**

■

Člen 6a

Načela Programa

1. *Dejavnosti na področju raziskav in inovacij, ki se izvajajo v okviru posebnega programa iz člena 1(3)(a) in EIT, so osredotočene izključno na uporabo v civilne namene. Prenos proračunskih sredstev med zneskom, dodeljenim za posebni program iz člena 1(3)(a) in EIT, ter zneskom, dodeljenim za posebni program iz člena 1(3)(b), ni dovoljen in nepotrebno podvajanje med obema programoma se preprečuje.*
2. *Program Obzorje Evropa zagotavlja multidisciplinarni pristop in po potrebi vključi družboslovje in humanistiko v vse sklope in dejavnosti, ki se razvijajo v okviru Programa, vključno s posebnimi razpisi za teme, povezane s tema področjema.*
3. *Skupni deli Programa zagotavljajo ravnovesje med nižjimi in višjimi ravnmi tehnološke pripravljenosti ter tako zajemajo vso vrednostno verigo.*
- 3a. *Program zagotavlja učinkovito spodbujanje in vključevanje sodelovanja s tretjimi državami in mednarodnimi organizacijami in pobudami na podlagi vzajemnih koristi, interesov EU, mednarodnih obveznosti in po potrebi vzajemnosti.*
4. *Program pomaga širitvenim državam povečati udeležbo v programu Obzorje Evropa in spodbujati široko geografsko pokritost v skupnih projektih, tudi s širjenjem znanstvene*

odličnosti, spodbujanjem novih oblik sodelovanja in kroženja možganov ter z izvajanjem člena 20(3) in člena 45(4). Države članice skušajo ta prizadevanja sorazmerno dopolnjevati, tudi s privlačnimi plačami za raziskovalce, podporo Unije ter nacionalnimi in regionalnimi skladi. Posebna pozornost se nameni geografski uravnoteženosti glede na razmere na posameznem področju raziskav in inovacij, v ocenjevalnih odborih in organih, kot so odbori in strokovne skupine, ne da bi spodkopali merila odličnosti.

- 5. S Programom se učinkovito spodbujajo enake možnosti za vse ter vključevanje vidika spolov in razsežnosti spolov v vsebino raziskav in inovacij, njegov namen pa je obravnavati vzroke neuravnotežene zastopanosti spolov. Posebna pozornost se nameni čim bolj uravnoteženi zastopanosti spolov v ocenjevalnih odborih in drugih ustreznih svetovalnih organih, kot so odbori in strokovne skupine.*
- 5a. Izvajanje programa Obzorje Evropa poteka v sinergiji z drugimi programi Unije za financiranje in je usmerjeno v čim večjo upravno poenostavitev. Neizčrpen seznam sinergij z drugimi programi Unije za financiranje je vključen v Prilogo IV.*
- 5b. Program prispeva k povečanju javnih in zasebnih naložb v raziskave in razvoj v državah članicah, s čimer prispeva k splošnemu vlaganju vsaj 3 % bruto domačega proizvoda (BDP) Unije v raziskave in razvoj.*
- 6. Komisija si pri izvajanju programa prizadeva za trajno upravno poenostavljanje in zmanjševanje bremena za vlagatelje in upravičence.*
- 7. Kot del splošnega cilja Unije o vključevanju podnebnih ukrepov v sektorske politike in sklade EU, ukrepi v okviru Programa po potrebi prispevajo k podnebnim ciljem z vsaj 35 % izdatkov. V vsebino raziskav in inovacij se ustrezno vključijo podnebna vprašanja.*
- 8. Program spodbuja soustvarjanje in sooblikovanje z vključevanjem državljanov in civilne družbe.*
- 9. Program pri javnem financiranju raziskovalnih in inovacijskih projektov zagotovi zadostno preglednost in odgovornost ter s tem varuje javni interes.*
- 10. Komisija ali ustrezni organ financiranja zagotovi, da so v času objave razpisa za zbiranje predlogov vsem morebitnim udeležencem na voljo zadostna navodila in informacije, zlasti vzorci sporazumov o nepovratnih sredstvih, ki se uporabljajo.*

Člen 7

Naloge

1. Naloge se načrtujejo v okviru stebra „Globalni izzivi in **evropska** industrijska konkurenčnost“, vendar se lahko zanje uporabijo tudi ukrepi, izvedeni v okviru drugih delov Programa, **ter dopolnilni ukrepi, izvedeni v okviru drugih programov Unije za financiranje. Naloge omogočajo konkurenčne rešitve, ki imajo vseevropsko dodano vrednost in učinek.**
2. Naloge se **opredelijo in** izvajajo v skladu z **uredbo in posebnim programom, pri čemer se zagotovijo aktivna in zgodnja vključitev držav članic ter obsežne izmenjave z Evropskim parlamentom. Naloge, njihovi cilji, proračun, namen, področje uporabe, kazalniki in mejniki se opredelijo v strateških načrtih za raziskave in inovacije ali delovnih programih, če je to primerneje.** Ocenjevanje **predlogov v okviru nalog** se opravi v skladu s členom 26.
 - 2a. **V prvih treh letih Programa se največ 10 % letnega proračuna stebra II načrtuje s posebnimi razpisi za izvajanje nalog. V preostalem obdobju njegovega trajanja in samo, če je bil postopek za izbiro in upravljanje nalog pozitivno ocenjen, se lahko ta delež poveča. Komisija sporoči skupni proračunski delež posameznega programa dela, namenjen nalogam.**
3. Naloge:
 - (a) **s cilji trajnostnega razvoja kot viri za oblikovanje in izvajanje** imajo jasno **raziskovalno in inovacijsko vsebino ter** dodano vrednost EU, prispevajo pa k uresničevanju prednostnih nalog Unije **ter obveznostim in ciljem programa Obzorje Evropa, določenim v členu 3;**
 - (aa) **pokrivajo področja skupnega evropskega pomena, so vključujoče, spodbujajo široko vključenost in aktivno udeležbo različnih deležnikov iz javnega in zasebnega sektorja, vključno z državljani in končnimi uporabniki, ter prinašajo rezultate na področju raziskav in inovacij, ki so lahko v korist vsem državam članicam;**

- (b) so drzne in navdihujoče, zato imajo velik **znanstveni, tehnološki**, družbeni, **okoljski ali politični** pomen **in učinek**;
- (c) navajajo jasno usmeritev **in cilje** ter so osredotočene, merljive, časovno omejene **in imajo jasen proračunski okvir**;
- (d) so **izbrane na pregleden način in** osredotočene na ambiciozne, **na odličnosti temelječe in k učinkom usmerjene**, vendar realistične **cilje ter** raziskovalne, **razvojne** in inovacijske dejavnosti;
- (da) **imajo potrebno področje uporabe in obseg ter se zanje uporabljajo ustrezni viri in vzvod dodatnih javnih in zasebnih sredstev, ki so potrebna za doseganje rezultatov naloge**;
- (e) spodbujajo dejavnosti med disciplinami (**tudi družboslovja in humanistike**) **ter obsegajo dejavnosti z različnih, tudi nižjih ravni tehnološke pripravljenosti**;
- (f) so odprte za več **pristopov in** rešitev od spodaj navzgor, **upoštevajo človekove in družbene potrebe in koristi ter priznavajo pomen različnih prispevkov za doseg te naloge**;
- (fa) **pregledno izkoriščajo sinergije z drugimi programi Unije ter nacionalnimi in po potrebi regionalnimi inovacijskimi ekosistemi**.

4. **Komisija spremlja in oceni vsako nalogo v skladu s členoma 45 in 47 ter Prilogo V k tej uredbi, vključno z napredkom pri uresničevanju kratkoročnih, srednjeročnih in dolgoročnih ciljev, ki zajemajo izvajanje, spremljanje in postopno prenehanje izvajanja nalog. Prve naloge, določene v okviru programa Obzorje Evropa, bodo ocenjene najpozneje leta 2023 in pred sprejetjem kakršne koli odločitve o oblikovanju novih nalog ali o nadaljevanju, prenehanju ali preusmeritvi trenutnih nalog. Rezultati te ocene se objavijo in vključujejo vsaj analizo izbirnega postopka, njihovega upravljanja, proračuna, usmeritve in doseženega napredka.**

Člen 7a

Evropski svet za inovacije

1. *Komisija ustanovi Evropski svet za inovacije (v nadaljnjem besedilu: EIC) kot centralno upravljano enotno točko za izvajanje ukrepov iz stebra III „Inovativna Evropa“, ki se nanašajo na EIC. EIC se osredotoča predvsem na prodorne in prelomne inovacije, pri čemer je usmerjen zlasti v tiste, ki ustvarjajo trg, obenem pa podpira vse vrste inovacij, tudi postopne. Deluje v skladu z naslednjimi načeli: jasna dodana vrednost EU, avtonomnost, zmožnost prevzemanja tveganj, učinkovitost, uspešnost, preglednost in odgovornost.*
2. *EIC je odprt za vse vrste inovatorjev, od posameznikov do univerz, raziskovalnih organizacij in podjetij (MSP, vključno z zagonskimi podjetji, ter izjemoma malih podjetij s srednje veliko tržno kapitalizacijo) ter od posameznih upravičencev do multidisciplinarnih konzorcijev. Vsaj 70 % proračuna EIC se nameni za MSP, vključno z zagonskimi podjetji.*
3. *Odbor EIC in funkcije upravljanja EIC so opredeljeni v Sklepu (EU) ... [posebni program] in njegovih prilogah.*

Člen 8

Evropska partnerstva

1. Del programa Obzorje Evropa se lahko izvaja prek evropskih partnerstev. Sodelovanje Unije v evropskih partnerstvih lahko poteka v kateri koli od naslednjih oblik:
 - (a) sodelovanje v partnerstvih, ustanovljenih na podlagi memorandumov o soglasju in/ali pogodbenih dogovorov med Komisijo in partnerji iz člena 2(3), v katerih so navedeni cilji partnerstva, z njim povezane obveznosti **vseh udeleženih strani** glede finančnih prispevkov partnerjev ali njihovih prispevkov v naravi, ključni kazalniki uspešnosti in vpliva, rezultati, ki jih je treba doseči, **in načini poročanja**. Vključujejo opredelitev dopolnilnih dejavnosti raziskav in inovacij, ki jih izvajajo partnerji in ki se izvajajo v okviru Programa (skupaj načrtovana evropska partnerstva);
 - (b) udeležba in finančni prispevek za program raziskovalnih in inovacijskih dejavnosti, **pri čemer so določeni cilji, ključni kazalniki uspešnosti in učinka ter rezultati, ki jih je treba doseči, in ki izhaja iz** obveznosti partnerjev do finančnih prispevkov in/ali prispevkov v naravi ter združitve njihovih ustreznih dejavnosti z uporabo ukrepa sofinanciranja Programa (sofinancirana evropska partnerstva);

- (c) udeležba v programih raziskav in inovacij ter finančni prispevek za te programe, ki jih izvaja več držav članic v skladu s členom 185 PDEU ali organov, ustanovljenih na podlagi člena 187 PDEU, kot so skupna podjetja, skupnosti znanja in inovacij EIT v skladu z uredbo o EIT (institucionalizirana evropska partnerstva). ***Ta partnerstva se izvedejo samo, če ciljev ne bi dosegli z drugimi deli programa Obzorje Evropa, vključno z drugimi oblikami evropskih partnerstev, ali če ti cilji ne bi imeli*** potrebnega pričakovanega učinka in če ***so partnerstva*** upravičena zaradi dolgoročne perspektive in visoke stopnje povezanosti. ***Partnerstva v skladu s členom 185 PDEU ali na podlagi člena 187 PDEU centralno upravljajo vse finančne prispevke, razen v ustrezno utemeljenih primerih. V primeru centralnega finančnega upravljanja se prispevki na projektni ravni sodelujoče države pripravijo na podlagi finančnih sredstev, ki se zahtevajo v predlogih subjektov s sedežem v tej sodelujoči državi, razen če se vse sodelujoče države dogovorijo drugače.***

S pravili za ta partnerstva se med drugim določijo cilji, ključni kazalniki uspešnosti in učinka ter rezultati, ki jih je treba doseči, pa tudi s tem povezane obveznosti partnerjev glede finančnih prispevkov in/ali prispevkov v naravi.

2. Evropska partnerstva:

- (a) se vzpostavijo ***za obravnavanje evropskih ali globalnih izzivov samo*** v primerih, ko bo z njimi učinkoviteje doseči cilje programa Obzorje Evropa kot bi jih Unija sama ***ali v primerjavi z drugimi oblikami podpore okvirnega programa. Tem delom se nameni ustrezen delež proračuna programa Obzorje Evropa. Večji del proračuna v okviru stebra II se dodeli za ukrepe zunaj evropskih partnerstev;***
- (b) izhajajo iz načel dodane vrednosti Unije, preglednosti, odprtosti, vpliva ***v Evropi in za Evropo, močnega*** učinka finančnega vzvoda ***na zadostni ravni, dolgoročnih obveznosti*** vseh udeleženih strani, prožnosti ***pri izvajanju***, skladnosti, ***usklajenosti*** in komplementarnosti s pobudami Unije, lokalnimi, regionalnimi, ***nacionalnimi*** in ***po potrebi*** mednarodnimi pobudami ***ali drugimi partnerstvi in nalogami;***
- (c) ***imajo pristop, ki jasno upošteva življenjski cikel***, so časovno omejena in vključujejo pogoje za postopno odpravljanje financiranja iz Programa.

2.a. Evropska partnerstva v skladu s členom 8(1) (a in b) te uredbe se opredelijo v strateških načrtih za raziskave in inovacije, preden se začnejo izvajati v programih dela.

Določbe in merila za njihov izbor, izvajanje, spremljanje, ocenjevanje in postopno ukinjanje so določena v Prilogi III.

Člen 8a

Pregled področij nalog in partnerstev

Komisija najpozneje leta 2023 na podlagi člena 185 PDEU ali člena 187 PDEU pregleda Prilogo Va v okviru splošnega spremljanja programa, vključno z nalogami in institucionaliziranimi evropskimi partnerstvi, ter Evropskemu parlamentu in Svetu predloži poročilo o glavnih ugotovitvah.

Člen 9

Proračun

1. Finančna sredstva za izvajanje okvirnega programa za obdobje 2021–2027 znašajo **120 000 000 000 EUR** po cenah **iz leta 2018** za posebni program iz člena 1(3)(a) in dodatno znesek za posebni program iz člena 1(3)(b) v skladu z Uredbo o ustanovitvi Evropskega obrambnega sklada.
2. Okvirna razdelitev zneska iz prve polovice odstavka 1 je:
 - (a) **27,42 %** za steber I „**Odlična in** odprta znanost“ za obdobje 2021–2027, od tega:
 - (1) **17,64 %** za Evropski raziskovalni svet;
 - (2) **7,23 %** za ukrepe Marie Skłodowska-Curie;
 - (3) **2,55 %** za raziskovalno infrastrukturo;
 - (b) **55,48 %** za steber II „Globalni izzivi in **evropska** industrijska konkurenčnost“ za obdobje 2021–2027, od tega:
 - (1) **8,16 %** za sklop „Zdravje“;
 - (2) **2,50 %** za sklop „Vključujoča in **ustvarjalna** družba“;

(2a) 2,00 % za sklop „Varne družbe“;

(3) 15,94 % za sklop „Digitalno, industrija *in vesolje*“;

(4) 15,84 % za sklop „*Podnebje*, energija in mobilnost“;

(5) 9,00 % za sklop „Hrana, naravni viri *in kmetijstvo*“;

(6) 2,04 % za nejedrske neposredne ukrepe Skupnega raziskovalnega središča (JRC);

(c) 12,71 % za steber III „*Inovativna Evropa*“ za obdobje 2021–2027, od tega:

(1) 8,71 % za Evropski svet za inovacije (*EIC*), vključno z največ 0,53 % za evropske inovacijske ekosisteme;

(2) 4 % za Evropski inštitut za inovacije in tehnologijo (EIT).

(d) 4,39 % za del „Krepitev evropskega raziskovalnega prostora“, *ki ga sestavljata naslednji komponenti:*

(1) 4,00 % za „*razširjanje odličnosti*“ *in krepitev sodelovanja po vsej Uniji*;

(2) 0,39 % za „reformo in širitev evropskega sistema raziskav in inovacij“.

3. Komisija lahko v odziv na nepredvidene razmere ali nove spremembe in potrebe v okviru letnega proračunskega postopka odstopi od zneskov iz odstavka 2 za največ 10 %, *vključno z dodelitvijo prispevkov pridruženih držav.*

3c. 45 % proračunskih sredstev sklopa „Vključujoča in ustvarjalna družba“ se namenijo *podpori za raziskave o kulturnih in ustvarjalnih sektorjih, vključno s kulturno dediščino Unije, kar vključuje 300 milijonov EUR, ki se namenijo za oblikovanje oblaka za evropsko kulturno dediščino, kot je določeno v Prilogi I k posebnemu programu, in sicer po oceni učinka, ki jo je treba predstaviti Evropskemu parlamentu.*

3d. Vsaj ena milijarda EUR se namenijo *za kvantne raziskave v sklopu „Digitalno, industrija in vesolje“ v okviru stebra II.*

4. Znesek iz *odstavka 1 za posebni program iz člena 1(3)(a) in za EIT* lahko krije tudi stroške za pripravo, spremljanje, nadzor, revizijo, ocenjevanje ter druge dejavnosti in

izdatke, ki so potrebni za upravljanje in izvajanje Programa, vključno z vsemi upravnimi stroški in ocenjevanjem doseganja ciljev. ***Upravni izdatki za posredne ukrepe ne presegajo 5 % celotnega zneska v okviru Programa.*** Poleg tega lahko krije tudi izdatke za študije, srečanja strokovnjakov, dejavnosti obveščanja in komuniciranja, če so povezani s cilji Programa, ter stroške, povezane z omrežji informacijske tehnologije, ki so namenjena predvsem obdelavi in izmenjavi informacij, vključno z institucionalnimi orodji informacijske tehnologije ter drugo tehnično in upravno pomočjo, ki je potrebna v povezavi z upravljanjem Programa.

5. Da bi omogočili upravljanje ukrepov, ki ne bodo zaključeni do 31. decembra 2027, se lahko odhodki za kritje stroškov iz odstavka 4 po potrebi vnesejo v proračun po letu 2027.
6. Proračunske obveznosti za ukrepe, ki trajajo več kakor eno proračunsko leto, se lahko razčlenijo v letne obroke več let.
7. Brez poseganja v finančno uredbo so odhodki za ukrepe na podlagi projektov, vključenih v prvi program dela, upravičeni od 1. januarja 2021.

Člen 10

Odprta znanost

1. ***Program spodbuja odprto znanost kot pristop k znanstvenemu procesu na podlagi sodelovanja in širjenja znanja, zlasti v skladu z naslednjimi elementi:***

- odprt dostop do znanstvenih publikacij iz raziskav, financiranih v okviru Programa;
- odprt dostop do raziskovalnih podatkov, ***tudi tistih, ki so podlaga za znanstvene publikacije.***

Ti elementi se zagotovijo v skladu s členom 35(3) te uredbe. Skladni so tudi z načelom, da morajo biti odprti, kolikor je mogoče, in zaprti, kolikor je potrebno.

- 1a. ***Načelo vzajemnosti v odprti znanosti se podpira in spodbuja v vseh pridružitvenih sporazumih in sporazumih o sodelovanju s tretjimi državami, tudi v sporazumih, ki jih sklenejo organi financiranja, odgovorni za posredno upravljanje programa.***
2. Odgovorno upravljanje raziskovalnih podatkov se zagotovi v skladu z načeli, da je podatke možno najti, da so dostopni, interoperabilni in jih je mogoče ponovno uporabiti (FAIR). ***Pozornost se nameni tudi dolgoročni hrambi podatkov.***
3. ***Podpirajo in spodbujajo se druge prakse odprte znanosti, tudi v korist MSP.***

Člen 11

Dopolnilno, kombinirano ***in kumulativno*** financiranje

1. ***Izvajanje programa Obzorje Evropa poteka v sinergiji z drugimi programi Unije za financiranje in je usmerjeno v čim večjo upravno poenostavitev. Neizčrpen seznam sinergij z drugimi programi financiranja je vključen v Prilogo IV. Za sofinancirane ukrepe na področju raziskav, razvoja in inovacij se uporablja enoten sklop pravil programa Obzorje Evropa.***
2. ***Za vse dele Programa se podeli pečat odličnosti.*** Ukrepi, ki jim je bil podeljeno potrdilo o pečatu odličnosti ali ki izpolnjujejo naslednje kumulativne primerjalne pogoje:
 - (a) bili so ocenjeni v razpisu za zbiranje predlogov v okviru Programa;
 - (b) izpolnjujejo minimalne zahteve glede kakovosti tega razpisa za zbiranje predlogov;
 - (c) jih zaradi proračunskih omejitev ni mogoče financirati v okviru tega razpisa za zbiranje predlogov;lahko prejmejo podporo ***iz nacionalnih ali regionalnih skladov, med drugim tudi*** Evropskega sklada za regionalni razvoj, Kohezijskega sklada, Evropskega socialnega sklada+ ali Evropskega kmetijskega sklada za razvoj podeželja, v skladu z odstavkom 5 člena [67] Uredbe (EU) XX [uredba o skupnih določbah] in členom [8] Uredbe (EU) XX [o financiranju, upravljanju in spremljanju skupne kmetijske politike], ***ne da bi bila za to potrebna dodatna vloga in ocenjevanje***, če so ti ukrepi skladni s cilji ustreznega programa. ***Z izjemo pravil o državni pomoči se uporabljajo*** pravila sklada, ki zagotavlja podporo.

2a. *V skladu s členom 21 Uredbe (EU) XX [... uredba o skupnih določbah] lahko organ upravljanja prostovoljno zaprosi za prerasporeditev delov svojih dodeljenih sredstev na program Obzorje Evropa. Prerasporejena sredstva se uporabljajo v skladu s pravili programa Obzorje Evropa. Poleg tega Komisija zagotovi, da se ta prerasporejena sredstva v celoti namenijo programom in/ali projektom, ki se bodo izvajali v državi članici ali regiji, iz katere izvirajo.*

2b. *Komisija na podlagi vložnikovega predhodnega dovoljenja vsa dodeljena sredstva iz tega člena vključi v informacijski sistem o izbranih projektih, da bi omogočila hitro izmenjavo informacij in organom financiranja zagotavljanje finančnih sredstev za izbrane ukrepe.*

Za ukrep, za katerega se namení prispevek iz drugega programa Unije, se lahko namení prispevek tudi v okviru Programa, če ti prispevki ne pokrivajo istih stroškov.

Člen 12

Tretje države, ki se pridružijo Programu

1. Programu se lahko pridružijo naslednje tretje države:

- (a) države Evropskega združenja za prosto trgovino (EFTA), ki so članice Evropskega gospodarskega prostora (EGP), v skladu s pogoji iz Sporazuma EGP;
- (b) države pristopnice, države kandidatke in potencialne kandidatke v skladu s splošnimi načeli in splošnimi pogoji za udeležbo teh držav v programih Unije, določenimi v njihovih okvirnih sporazumih in sklepih pridružitvenih svetov ali podobnih sporazumih, in v skladu s posebnimi pogoji iz sporazumov med Unijo in temi državami;
- (c) države, za katere velja evropska sosedska politika, v skladu s splošnimi načeli in splošnimi pogoji za udeležbo teh držav v programih Unije, določenimi v njihovih okvirnih sporazumih in sklepih pridružitvenih svetov ali podobnih sporazumih; in v skladu s posebnimi pogoji iz sporazumov med Unijo in temi državami;
- (d) tretje države in ozemlja, ki izpolnjujejo vsa naslednja merila:
 - i. dobre zmogljivosti na področju znanosti, tehnologije in inovacij;
 - ii. zavezanost pravilom, ki temeljijo na gospodarstvu s prostim trgom, vključno s pošteno in pravično obravnavo pravic intelektualne lastnine **in spoštovanjem človekovih pravic**, in ki jih podpirajo demokratične institucije;

iii. dejavno spodbujanje politik za izboljšanje gospodarskega in družbenega blagostanja državljanov.

Polna ali delna pridružitve tretjih držav iz točke (d) Programu ***temelji na oceni koristi za Unijo. Zlasti je*** v skladu s pogoji iz posebnega sporazuma, ki velja za sodelovanje tretje države v katerem koli programu Unije, če sporazum:

- zagotavlja uravnoteženo porazdelitev glede prispevkov in koristi tretjih držav, ki sodelujejo v programih Unije;
- ***zagotavlja pravico do usklajevanja ukrepa v okviru Programa, pod pogojem, da ukrep koristi Uniji in da so zaščiteni finančni interesi Unije;***
- določa pogoje za sodelovanje v ***Programu***, vključno z izračunom finančnih prispevkov za posamezne (***pod-***)programe in njihove upravne stroške. Ti prispevki so namenski prejemki v skladu s členom 21(5) finančne uredbe;

- ne prenaša pooblastil za odločanje o programu na tretjo državo;
- Uniji jamči pravice do zagotavljanja dobrega finančnega poslovanja in zaščite njenih finančnih interesov.

2. Pri določanju področja pridružitve katere koli tretje države Programu se upošteva cilj pospeševanja gospodarske rasti v Uniji preko inovacij *in se preprečuje beg možganov iz Unije*. V skladu s tem se lahko deli Programa, *namenjeni samo enemu upravičencu, zlasti tisti, ki so namenjeni zasebnim subjektom*, izključijo iz sporazuma o pridružitvi za določeno državo, razen članic EGP, držav pristopnic, držav kandidatk in potencialnih kandidatk.
3. V sporazumu o pridružitvi je, kjer je primerno, določeno *in podprto vzajemno* sodelovanje pravnih subjektov s sedežem v Uniji v enakovrednih programih pridruženih držav v skladu s pogoji teh programov.
4. Pogoji *pridružitvenega sporazuma*, ki določajo stopnjo finančnega prispevka, zagotavljajo, *da se vsaki dve leti izvede* samodejen popravek ■ neravnovesja v primerjavi z zneskom, ki ga subjekti s sedežem v pridruženi državi prejmejo preko sodelovanja v Programu, pri tem pa se upoštevajo stroški upravljanja, izvrševanja in delovanja Programa.

4a. Prispevki vseh pridruženih držav se vključijo v ustrezne dele Programa, pri čemer se mora upoštevati razčlenitev proračuna teh delov, kot je določena v členu 9(2). Komisija v okviru letnega proračunskega postopka Svetu in Parlamentu poroča o skupnem proračunu vsakega dela Programa, v katerem navede vse pridružene države, prispevke posameznih držav in njihovo finančno bilanco.

NASLOV II

PRAVILA ZA SODELOVANJE IN RAZŠIRJANJE REZULTATOV

POGLAVJE I

Splošne določbe

Člen 13

Organi financiranja in neposredni ukrepi Skupnega raziskovalnega središča

1. Organi financiranja lahko odstopajo od pravil iz tega naslova, **razen od členov 14, 15 in 16, v upravičenih primerih in** samo, če je to določeno v temeljnem aktu o ustanovitvi organa financiranja ali o prenosu nalog izvajanja proračuna nanje ali, za organe financiranja iz člena 62(1)(c)(ii), (iii) ali (v) finančne uredbe, če je to predvideno v sporazumu o prispevku in to zahtevajo njihove posebne operativne potrebe ali narava ukrepov.
2. Pravila iz tega naslova se ne uporabljajo za neposredne ukrepe, ki jih izvede Skupno raziskovalno središče.

Člen 14

Upravičeni ukrepi *in etična načela*

1. Brez poseganja v **odstavek 2** tega člena so do financiranja upravičeni le ukrepi za izvajanje ciljev iz člena 3.

Naslednja področja raziskovanja se ne financirajo:

- (a) dejavnosti s ciljem kloniranja človeka za reproduktivne namene;
- (b) dejavnosti za namene spreminjanja genske dediščine človeka, s katerimi bi takšne spremembe lahko postale dedne²⁸;

-
- (c) dejavnosti za namene ustvarjanja človeških zarodkov izključno za raziskovalne namene ali za namen pridobivanja matičnih celic, vključno s prenosom jedra somatske celice.

2. Raziskave človeških matičnih celic odraslih in zarodkov se lahko financirajo, odvisno od vsebine znanstvenega predloga in pravnega okvira zadevnih vključenih držav članic. Finančna sredstva se **ne dodelijo ne znotraj ne zunaj EU** za raziskovalne dejavnosti, ki so prepovedane v vseh državah članicah. Dejavnosti se ne dodelijo finančna sredstva v državi članici, v kateri je taka dejavnost prepovedana.

Člen 15

Etika²⁹

1. Ukrepi, ki se izvajajo v okviru Programa, upoštevajo etična načela ter ustrezno nacionalno zakonodajo, zakonodajo Unije in mednarodno zakonodajo, vključno z Listino Evropske unije o temeljnih pravicah in Evropsko konvencijo o človekovih pravicah, skupaj z njenimi dopolnilnimi protokoli.

Posebna pozornost se nameni načelu sorazmernosti, pravici do zasebnosti, pravici do varstva osebnih podatkov, pravici do telesne in duševne integritete, pravici do nediskriminacije in potrebi po zagotavljanju **varstva okolja in** visoke stopnje varovanja zdravja ljudi.

2. Subjekti, ki sodelujejo v ukrepu, zagotovijo:

²⁸ Financirajo se lahko raziskave v zvezi z zdravljenjem rakastih obolenj na spolnih žlezah
²⁹ ***Komisija bo po dokončnem sprejetju zakonodajnega akta podala izjavo o raziskavi izvornih celic človeških zarodkov, tako kot za program Obzorje 2020 (Izjava 2013 / C 373/02).***

- (a) etično samooceno z navedbo in opisom vseh predvidljivih in etičnih vprašanj, povezanih s ciljem, izvajanjem in verjetnim vplivom dejavnosti, ki se bodo financirale, vključno s potrditvijo skladnosti teh dejavnosti z odstavkom 1, in opis, kako bo to zagotovljeno;
 - (b) potrditev, da bodo dejavnosti v skladu z Evropskim kodeksom ravnanja za raziskovalno integriteto, ki ga je objavila Zveza evropskih akademij, in da se ne bodo izvajale dejavnosti, ki so bile izključene iz financiranja;
 - (c) v primeru dejavnosti, ki se izvajajo zunaj Unije, potrditev, da bi bile enake dejavnosti dovoljene v državi članici ter
 - (d) za dejavnosti, ki uporabljajo matične celice človeških zarodkov, kakor je ustrezno, podrobnosti o izdaji dovoljenj in nadzornih ukrepih, ki jih morajo izvesti pristojni organi zadevnih držav članic, ter podatki o etičnih odobritvah, ki jih je treba pridobiti pred začetkom zadevne dejavnosti.
3. Predlogi se sistematično pregledajo, da se ugotovijo dejavnosti, pri katerih nastajajo zapletena ali resna etična vprašanja, in se predložijo v etično presojo. To presojo opravi Komisija, če presoja ni prenesena na organ financiranja. Za ukrepe, ki vključujejo uporabo človeških matičnih celic ali človeških zarodkov, je etična presoja obvezna. Etični pregledi in ocene se izvajajo ob podpori strokovnjakov za etiko. Komisija in organi financiranja zagotovijo čim večjo preglednost postopkov v zvezi z etiko ***brez poseganja v zaupnost vsebine postopka***.
4. Subjekti, ki sodelujejo pri ukrepu, pred začetkom zadevnih dejavnosti pridobijo vsa dovoljenja ali druge obvezne dokumente od ustreznih nacionalnih ali lokalnih odborov za etiko ali drugih organov, kot so organi za varstvo podatkov. Ti dokumenti se hranijo v spisu in se na zahtevo predložijo Komisiji ali organu financiranja.
5. Če je primerno, etične presoje izvaja Komisija ali organ financiranja. Etične presoje za resna ali zapletena etična vprašanja opravlja Komisija, če jih ni prenesla na organ financiranja.

Etični presoje se izvedejo ob podpori strokovnjakov za etiko.

6. Ukrepi, **ki ne izpolnjujejo etičnih zahtev iz odstavkov od 1 do 4**, etično **torej** niso sprejemljivi in se **zato** zavrnejo ali ■ prekinejo, **ko se ugotovi njihova etična nesprejemljivost**.

Člen 16

Varnost

1. Ukrepi, ki se izvajajo v okviru Programa, morajo biti v skladu z veljavnimi varnostnimi pravili, zlasti tistimi glede zaščite tajnih podatkov pred nepooblaščenim razkritjem, ter upoštevati ustrezno nacionalno zakonodajo in zakonodajo Unije. Če se raziskava izvaja zunaj Unije in/ali v njej nastajajo tajni podatki, se poleg skladnosti s temi zahtevami sklene sporazum o varnosti med Unijo in tretjo državo, v kateri se raziskava izvaja.
2. Predlogi po potrebi obsegajo samooceno varnosti, v kateri so ugotovljena vsa varnostna vprašanja in je navedeno, kako se bodo ta vprašanja reševala, da se upošteva ustrezna nacionalna zakonodaja in zakonodaja Unije.
3. Po potrebi Komisija ali organ financiranja opravi varnostni pregled za predloge, ob katerih se zastavljajo vprašanja glede varnosti.
4. Po potrebi morajo biti ukrepi usklajeni s Sklepom Komisije (EU, Euratom) 2015/444 in njegovimi izvedbenimi pravili.
5. Subjekti, ki sodelujejo pri ukrepu, zagotovijo zaščito pred nepooblaščenim razkritjem tajnih podatkov, ki so bili uporabljeni in/ali so nastali pri ukrepu. Pred začetkom zadevne dejavnosti predložijo dokazila o osebnem varnostnem dovoljenju in/ali varnostnem dovoljenju organizacije, ki ga izda ustrezni nacionalni varnostni organ.
6. Če v stik s tajnimi podatki pridejo zunanji strokovnjaki, se ustrezno varnostno dovoljenje zahteva pred njihovim imenovanjem.
7. Komisija ali organ financiranja lahko po potrebi izvede varnostno preverjanje.

Ukrepi, ki ne izpolnjujejo varnostnih predpisov **iz tega člena**, se lahko zavrnejo ali kadar koli prekinejo.

POGLAVJE II

Nepovratna sredstva

Člen 17

Nepovratna sredstva

Nepovratna sredstva v okviru Programa se dodelijo in upravljajo v skladu z naslovom VIII finančne uredbe, če ni v tem poglavju določeno drugače.

Člen 18

Subjekti, ki so upravičeni do sodelovanja

1. V ukrepih v okviru Programa lahko sodeluje vsak pravni subjekt, ne glede na kraj njegovega sedeža, ***vključno s pravnimi subjekti iz nepridruženih tretjih držav***, ali mednarodna organizacija, če so izpolnjeni pogoji iz te uredbe in vsi pogoji, določeni v programu dela ali razpisu.
2. Subjekti so člani konzorcija, ki vključuje najmanj tri neodvisne pravne subjekte s sedeži v različnih državah članicah ali pridruženi državi, vsaj eden od njih pa ima sedež v državi članici, razen če:
 - (a) program dela določa drugače, če je to ***ustrezno*** utemeljeno;
3. Raziskovalne ukrepe Evropskega raziskovalnega sveta (ERC) področjih pionirskih raziskav, ukrepe Evropskega sveta za inovacije (EIC), ukrepe s področja usposabljanja in mobilnosti ali ukrepe sofinanciranja programov lahko izvaja eden ali več pravnih subjektov, od katerih mora imeti vsaj eden sedež v državi članici ali pridruženi državi ***na podlagi sporazuma, sklenjenega v skladu s členom 12***.
4. Usklajevalne in podporne ukrepe lahko izvaja eden ali več pravnih subjektov s sedežem v državi članici, pridruženi državi ***ali*** v drugi tretji državi.

5. Za ukrepe, povezane s strateškimi sredstvi, interesi, samostojnostjo ali varnostjo Unije, se lahko s programom dela določi, da se sodelovanje lahko omeji bodisi le na pravne subjekte s sedežem v državi članici bodisi na pravne subjekte, ki imajo sedež v državah članicah ali določenih pridruženih državah ali drugih tretjih državah.
6. **Kjer je primerno in ustrezno utemeljeno**, se lahko v programu dela poleg meril iz odstavkov 2, 3, 4 in 5 skladno z zahtevami posebnih politik ali vrsto in cilji ukrepa opredelijo dodatna merila za upravičenost, ki vključujejo tudi število pravnih subjektov, vrsto in sedež pravnega subjekta.
7. Za ukrepe, ki prejemajo zneske v skladu s členom **II**, se sodelovanje omeji na en sam pravni subjekt s sedežem na območju pristojnosti organa upravljanja, ki prenaša izvajanje, če ni drugače dogovorjeno z organom upravljanja in določeno v programu dela.
8. Če je navedeno v programu dela, lahko pri ukrepih sodeluje **JRC**.
9. Za **JRC**, mednarodne evropske raziskovalne organizacije in pravne subjekte, ustanovljene v skladu s pravom Unije, se šteje, da imajo sedež v drugi državi članici in ne v državi članici, v kateri imajo sedež drugi pravni subjekti, ki sodelujejo v ukrepu.
10. Pri ukrepih Evropskega raziskovalnega sveta (ERC) na področjih pionirskih raziskav, ukrepih usposabljanja in mobilnosti **ter če je določeno v delovnem programu**, se za mednarodne organizacije s sedežem v državi članici ali pridruženi državi šteje, da imajo sedež v tej državi članici ali pridruženi državi.

Pri drugih delih programa se za mednarodne organizacije, ki niso mednarodne evropske raziskovalne organizacije, šteje, da imajo sedež v nepridruženi tretji državi.

Člen 19

Subjekti, upravičeni do financiranja

1. Subjekti so upravičeni do financiranja, če imajo sedež v državi članici ali pridruženi državi **iz člena 12**.

Za ukrepe, ki prejemajo zneske v skladu s členom **II(3)**, so do financiranja iz teh zneskov upravičeni le subjekti s sedežem na območju pristojnosti organa upravljanja, ki prenaša izvajanje.

1b. Subjekti iz držav z nizkimi ali srednjimi dohodki in izjemoma iz drugih nepridruženih tretjih držav so lahko upravičeni do financiranja, če:

(a) je tretja država navedena v programu dela ter

(b) Komisija ali organ financiranja meni, da je njeno sodelovanje ključnega pomena za izvedbo ukrepa.

2. Subjekti s sedežem v drugi nepridruženi tretji državi bi morali nositi stroške svojega sodelovanja. Unija in te nepridružene tretje države lahko sklenejo sporazum na področju raziskav in razvoja, če menijo, da je to koristno, in lahko se vzpostavi mehanizem sofinanciranja, podoben tistim, ki so bili dogovorjeni v okviru programa Obzorje 2020. Te države za pravne subjekte Unije zagotovijo vzajemen dostop do svojih programov financiranja raziskav, razvoja in inovacij ter vzajemen odprti dostop do znanstvenih rezultatov in podatkov ter poštene in pravične pogoje za uveljavljanje pravic intelektualne lastnine.

■

■

3. Pridruženi subjekti so upravičeni do financiranja v ukrepu, če imajo sedež v državi članici ali pridruženi državi ■.

3a. Komisija Parlamentu in Svetu poroča o znesku finančnih prispevkov, ki jih je Unija dodelila sodelujočim subjektom v vsaki posamezni nepridruženi tretji državi, in o znesku finančnih prispevkov, ki jih je ista država dodelila subjektom Unije, ki sodelujejo v njenih dejavnostih.

Člen 20

Razpisi za zbiranje predlogov

1. ■ Vsebina razpisov za zbiranje predlogov za vse ukrepe je zajeta v programu dela.

■

■

3. Če je to potrebno za doseganje ciljev, se lahko **v izrednih primerih** razpisi omejijo na razvoj dodatnih dejavnosti ali vključevanje dodatnih partnerjev v obstoječe ukrepe. **V programu dela je lahko poleg tega predvidena možnost, da se pravni subjekti iz držav članic z manj razvitim področjem raziskav in inovacij pridružijo že izbranim skupnim ukrepom raziskav in razvoja, če se s tem strinja zadevni konzorcij in če pravni subjekti iz zadevnih držav članic v njih še ne sodelujejo.**
4. Razpis za zbiranje predlogov ni potreben za usklajevalne in podporne ukrepe ali ukrepe sofinanciranja programa, ki:
 - (a) naj bi jih izvajali **JRC** ali pravni subjekti, določeni v programu dela, ter
 - (b) ne spadajo v področje razpisa za zbiranje predlogov **v skladu s členom 195(e) finančne uredbe.**
5. S programom dela se določijo razpisi, v katerih se podeli „pečat odličnosti“. Na podlagi vložnikovega predhodnega dovoljenja se lahko informacije v zvezi z vlogo in ocenjevanjem posredujejo zainteresiranim organom financiranja, če so bili sklenjeni dogovori o zaupnosti.

Člen 21

Skupni razpisi

Komisija ali organ financiranja lahko izda skupni razpis za zbiranje predlogov s:

- (a) tretjimi državami, tudi z njihovimi znanstvenimi in tehnološkimi organizacijami ali agencijami;
- (b) mednarodnimi organizacijami;
- (c) nepridobitnimi pravnimi subjekti.

V primeru skupnega razpisa *prijavitelji izpolnjujejo zahteve iz člena 18 te uredbe* in določijo se postopki za izbiranje in ocenjevanje predlogov. Postopki vključujejo uravnoteženo skupino strokovnjakov, ki jih imenuje vsaka stranka.

Člen 22

Predkomercialno naročanje in naročanje inovativnih rešitev

1. Ukrepi lahko zajemajo ali imajo za glavni cilj predkomercialno naročanje ali javno naročanje inovativnih rešitev, izvedejo pa jih upravičenci, ki so javni naročniki ali naročniki v skladu z opredelitvijo iz direktiv 2014/24/EU³⁰, 2014/25/EU³¹ in 2009/81/ES³².
2. Pri postopkih naročanja:
 - (a) se upoštevajo načela preglednosti, nediskriminacije, enakega obravnavanja, dobrega finančnega poslovanja in sorazmernosti ter pravila o konkurenci;
 - (b) se lahko za predkomercialna naročila, *kjer je primerno in brez poseganja v načela iz točke (a), uporabljajo poenostavljeni in/ali pospešeni postopki* ter določijo posebni pogoji, na primer, da je kraj izvajanja naročenih dejavnosti omejen na ozemlje držav članic in *pridruženih držav*;
 - (c) se lahko dovoli oddaja več naročil v istem postopku (več virov) ter
 - (d) se zagotovi oddaja naročil ponudniku ali ponudnikom, ki ponudijo ekonomsko najugodnejšo ponudbo, in hkrati preprečijo navzkrižje interesov.
3. Izvajalec, ki ustvarja rezultate v predkomercialnem naročanju, je lastnik vsaj pripadajočih pravic intelektualne lastnine. Javni naročniki imajo vsaj pravice do brezplačnega dostopa do rezultatov za lastno uporabo in pravico, da podelijo ali od sodelujočega izvajalca

³⁰ Direktiva 2014/24/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 26. februarja 2014 o javnem naročanju in razveljavitvi Direktive 2004/18/ES (UL L 94, 28.3.2014, str. 65).

³¹ Direktiva 2014/25/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 26. februarja 2014 o javnem naročanju naročnikov, ki opravljajo dejavnosti v vodnem, energetske in prometnem sektorju ter sektorju poštne storitve ter o razveljavitvi Direktive 2004/17/ES (UL L 94, 28.3.2014, str. 243).

³² Direktiva 2009/81/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 13. julija 2009 o usklajevanju postopkov za oddajo nekaterih naročil gradenj, blaga in storitev, ki jih oddajo naročniki na področju obrambe in varnosti, ter spremembi direktiv 2004/17/ES in 2004/18/ES (UL L 216, 20.8.2009, str. 76).

zahtevajo, da podeli tretjim osebam neizključne licence za izkoriščanje rezultatov za javnega naročnika pod poštenimi in razumnimi pogoji, brez pravice do podlicence. Če izvajalec v določenem roku po predkomercialnem naročilu, ki je določen v pogodbi, komercialno ne izkoristi rezultatov, lahko javni naročniki, **po posvetovanju z izvajalcem o razlogih za neizkoriščanje**, od njega zahtevajo, da morebitno lastništvo rezultatov prenese na javne naročnike.

Člen 24

Finančna sposobnost vložnikov

1. **Poleg izjem, navedenih v členu 198(5)** finančne uredbe, se finančna sposobnost preverja samo za koordinatorja in le, če zahtevana finančna sredstva Unije za ukrep znašajo 500 000 EUR ali več.
2. Če pa obstajajo razlogi za dvom o finančni sposobnosti ali če obstaja večje tveganje zaradi sodelovanja v več tekočih dejavnostih, ki se financirajo iz programov Unije za raziskave in inovacije, Komisija ali organ financiranja preveri tudi finančno sposobnost drugih vložnikov ali koordinatorjev, ki so pod mejno vrednostjo iz odstavka 1.
3. Kadar za finančno sposobnost strukturno jamči drug pravni subjekt, se preveri finančna sposobnost slednjega.
4. V primeru šibke finančne sposobnosti lahko Komisija ali organ financiranja vložnikovo sodelovanje pogoji s predložitvijo izjave o solidarni odgovornosti pridruženega subjekta.
5. Prispevek v mehanizem vzajemnega zavarovanja iz člena 33 se šteje za zadostno jamstvo v skladu s členom 152 finančne uredbe. Od upravičencev se ne sme zahtevati ali jim naložiti nobenega dodatnega jamstva ali poročila.

Člen 25

Merila za dodelitev *in izbiro*

1. Predlog se oceni na podlagi naslednjih meril za dodelitev:
 - (a) odličnost;

- (b) vpliv;
 - (c) kakovost in učinkovitost izvajanja.
2. Za predloge raziskovalnih ukrepov Evropskega raziskovalnega sveta na področjih pionirskih raziskav se uporablja samo merilo iz točke (a) odstavka 1.
3. V programu dela se določijo dodatne podrobnosti za uporabo meril za dodelitev iz odstavka 1, **vključno z morebitnimi utežmi**, mejnimi vrednostmi **in, kjer je ustrezno, pravili za obravnavo enako uvrščenih predlogov, pri čemer se upoštevajo cilji razpisa za zbiranje predlogov. Pogoji za obravnavanje enako uvrščenih predlogov lahko med drugim vključujejo naslednja merila: MSP, spol, geografsko raznolikost.**
- 3a. **Komisija in drugi organi za financiranje upoštevajo možnost dvostopenjskega postopka predložitve, kadar je ustrezno, pa se lahko na prvi stopnji ocenjevanja anonimizirani predlogi ocenijo na podlagi enega ali več meril za dodelitev iz odstavka 1.**

Člen 26

Ocenjevanje

1. Predloge oceni odbor za ocenjevanje, ki **ga** sestavljajo zunanji neodvisni strokovnjaki.

Za dejavnosti EIC, naloge in v utemeljenih primerih, določenih v programu dela, ki ga je sprejela Komisija, je lahko odbor za ocenjevanje sestavljen delno, ali v primeru usklajevanja in podpornih ukrepov, delno ali v celoti iz predstavnikov institucij ali organov Unije, kot je navedeno v členu 150 finančne uredbe.

Postopek ocenjevanja lahko **spremljajo** neodvisni **opazovalci**.

2. **Kjer je ustrezno**, odbor za ocenjevanje določi vrstni red predlogov, ki so presegli veljavne mejne vrednosti, v skladu z:
- (a) rezultati ocenjevanja;
 - (b) njihovim prispevkom k doseganju posebnih ciljev politike, vključno s sestavo skladnega portfelja projektov, **in sicer za dejavnosti instrumenta Iskalec EIC**,

naloge in v drugih utemeljenih primerih, podrobno določenih v programu dela, ki ga je sprejela Komisija.

Za dejavnosti EIC, naloge in v utemeljenih primerih, podrobno določenih v programu dela, ki ga je sprejela Komisija, lahko ocenjevalni odbor predlaga tudi spremembe predloga, če je to potrebno za skladnost pristopa s portfeljem. Spremembe so skladne s pogoji za sodelovanje in spoštujejo načelo enakega obravnave. Programski odbor bo obveščen o takih primerih.

- 2a. Postopek ocenjevanja je zasnovan tako, da se preprečujeta nasprotje interesov in pristranskost. Zagotovi se preglednost glede meril za ocenjevanje in glede metode ocenjevanja predlogov.*
- 3. V skladu s členom 200(7) finančne uredbe vložniki prejmejo povratne informacije v vseh fazah ocenjevanja in po potrebi razloge za zavrnitev.*
- 4. Pravni subjekti s sedežem v državah članicah z manj razvitim področjem raziskav in inovacij, ki so uspešno sodelovali v komponenti „Širitev sodelovanja in izmenjava odličnosti“, na prošnjo prejmejo potrdilo o tem sodelovanju, ki ga lahko priložijo predlogom k skupnim delom programa, v katerih sodelujejo v vlogi koordinatorja.*

Člen 27

Postopek pregleda ocenjevanja, poizvedbe in pritožbe

- 1. Če vložnik meni, da veljavni postopek ocenjevanja za njegov predlog ni bil pravilno izveden, lahko zaprosi za pregled ocenjevanja³³.*
- 2. Pregled ocenjevanja se uporablja le za postopkovne vidike ocenjevanja in ne za oceno utemeljenosti predloga.*
- 2a. Zahtevek za pregled se nanaša na določen predlog in se vloži v 30 dneh od sporočitve rezultatov ocenjevanja.*

Mnenje o postopkovnih vidikih zagotovi odbor za pregled ocenjevanja, v katerem sodeluje in ga tudi vodi osebje Komisije ali ustreznega organa financiranja, ki ni bilo vključeno v ocenjevanje predlogov. Odbor lahko predlaga eno od naslednjega:

³³ *Ta postopek bo pojasnjen v dokumentu, objavljenem pred začetkom procesa ocenjevanja.*

(a) *ponovno oceno predloga, ki jo opravijo predvsem ocenjevalci, ki niso sodelovali pri prejšnjem ocenjevanju;*

(b) *potrditev prvotnega ocenjevanja.*

3. Ocena pregleda ne odloži postopka izbire predlogov, ki niso predmet pregleda.

3a. Komisija zagotovi, da se vzpostavi postopek, ki ga udeleženci programa Obzorje Evropa lahko uporabijo za neposredno poizvedovanje ali vlaganje pritožb v zvezi s svojim sodelovanjem v programu. Informacije o tem, kako vložiti poizvedbe ali pritožbe, se objavijo na spletu.

Člen 28

Čas do dodelitve

1. Z odstopanjem od prvega pododstavka člena 194(2) finančne uredbe se uporabljajo naslednji roki:

- (a) vse vložnike se o izidu ocenjevanja njihovih vlog obvesti najpozneje v petih mesecih od skrajnega roka za predložitev popolnih predlogov;
- (b) sporazum o nepovratnih sredstvih se podpiše z vložniki najpozneje osem mesecev od skrajnega roka za predložitev popolnih predlogov.

2. V programu dela se lahko določijo tudi krajši roki.

3. Poleg izjem iz drugega pododstavka člena 194(2) finančne uredbe se lahko roki iz odstavka 1 podaljšajo za ukrepe Evropskega raziskovalnega sveta, za ocenjevanje v več korakih, za naloge in kadar se ukrepi predložijo v presojo etičnosti ali varnostno oceno.

Člen 29

Izvrševanje nepovratnih sredstev

1. Če upravičenec ne izpolni svojih obveznosti v zvezi s tehničnim izvajanjem ukrepa, morajo te obveznosti izpolniti drugi upravičenci brez dodatnih finančnih sredstev Unije, razen če so izrecno oproščeni te obveznosti. Finančna odgovornost posameznega upravičenca je omejena na njegov lastni dolg, ob upoštevanju določb, ki se nanašajo na mehanizem vzajemnega zavarovanja.
2. V sporazumu o nepovratnih sredstvih se lahko določijo mejniki in z njimi povezani obroki predhodnega financiranja. Če mejniki niso doseženi, se lahko ukrep **v ustrezno utemeljenih primerih** začasno ustavi, spremeni ali prekine.
3. Ukrep se lahko prekine tudi, če pričakovani rezultati za Unijo niso več pomembni iz znanstvenih **ali** tehnoloških **razlogov ali, v primeru Pospeševalca EIC, tudi** gospodarskih razlogov, v primeru EIC in nalog pa tudi na podlagi njihove pomembnosti kot del portfelja ukrepov. **Preden se Komisija odloči za prekinitev ukrepa, opravi postopek, v katerega vključi koordinatorske ukrepe in po potrebi zunanje strokovnjake, v skladu s členom 133 finančne uredbe.**

Člen 29a

Vzorčni sporazum o nepovratnih sredstvih

1. **Komisija v tesnem sodelovanju z državami članicami in v skladu s to uredbo sestavi vzorčne sporazume o nepovratnih sredstvih med Komisijo ali ustreznim organom financiranja in upravičenci. Če je potrebna bistvena sprememba vzorčnega sporazuma o nepovratnih sredstvih, med drugim zaradi dodatne poenostavitve za upravičence, ga Komisija v tesnem sodelovanju z državami članicami ustrezno spremeni.**
2. **V sporazumu o nepovratnih sredstvih so določene pravice in obveznosti upravičencev ter Komisije ali ustreznega organa financiranja v skladu s to uredbo. Določene so tudi pravice in obveznosti pravnih subjektov, ki postanejo upravičenci med izvajanjem ukrepa, ter vloga in naloge koordinatorskega konzorcija.**

Člen 30

Stopnje financiranja

1. Za vse dejavnosti, ki se financirajo, se uporablja enotna stopnja financiranja za posamezni ukrep. Najvišja stopnja financiranja *za posamezni ukrep* se določi v programu dela.
2. Program lahko povrne do 100 % skupnih upravičenih stroškov ukrepa, razen za:
 - (a) ukrepe na področju inovacij: do 70 % skupnih upravičenih stroškov, razen za neprofitne pravne subjekte, katerim lahko Program povrne do 100 % skupnih upravičenih stroškov;
 - (b) ukrepe sofinanciranja programa: najmanj 30 % skupnih upravičenih stroškov, v ugotovljenih in ustrezno utemeljenih primerih pa do 70 %.
3. Stopnje financiranja iz tega člena se uporabljajo tudi za ukrepe, za katere je za celotni ukrep ali del ukrepa določeno financiranje na podlagi pavšalne stopnje, financiranje na enoto ali pavšalni znesek.

Člen 31

Posredni stroški

1. Posredni upravičeni stroški se določijo z uporabo pavšalne stopnje 25 % skupnih neposrednih upravičenih stroškov, razen neposrednih upravičenih stroškov za sklepanje pogodb s podizvajalci, finančne podpore tretjim osebam ter vseh stroškov na enoto ali pavšalnih zneskov, ki vključujejo posredne stroške.

Kjer je primerno, se posredni stroški, vključeni v stroške na enoto ali pavšalne zneske, izračunajo z uporabo pavšalne stopnje iz odstavka 1, razen pri stroških na enoto za notranje zaračunane stroške blaga in storitev, ki se izračunajo na podlagi dejanskih stroškov v skladu z običajno *prakso* stroškovnega računovodstva upravičenca.

2. Vendar se lahko posredni stroški, če je to določeno v programu dela, prijavijo v obliki pavšalnega zneska ali stroškov na enoto.

Člen 32

Upravičeni stroški

1. Poleg meril iz člena **186** finančne uredbe so za upravičence s prejemki na podlagi projekta stroški osebja upravičeni do višine prejemkov, ki **bi jih** oseba prejela za delo v projektih **na področju razvoja in inovacij**, financiranih iz nacionalnih programov, **vključno s prispevki za socialno varnost in drugimi stroški, povezanimi s prejemki osebja, dodeljenega ukrepu, v skladu z nacionalno zakonodajo ali pogodbo o zaposlitvi.**

Prejemki na podlagi projekta pomenijo prejemke, ki so povezani s sodelovanjem osebe v projektih, so del običajne prakse upravičenca glede prejemkov in se izplačujejo dosledno.

2. Z odstopanjem od člena 190(1) finančne uredbe se stroški sredstev, ki jih zagotovijo tretje osebe v obliki prispevkov v naravi, štejejo za upravičene do višine neposrednih upravičenih stroškov tretje osebe.
3. Z odstopanjem od člena 192 finančne uredbe se prihodki, ustvarjeni z izkoriščanjem rezultatov, ne obravnavajo kot prihodki ukrepa.
- 3a. ***Upravičenci lahko uporabljajo svoje običajne računovodske prakse za opredelitev in prijavo stroškov, ki nastanejo v zvezi z ukrepom v skladu s pogoji iz sporazuma o nepovratnih sredstvih in v skladu s to uredbo in členom 186 finančne uredbe.***
4. Z odstopanjem od člena 203(4) finančne uredbe je treba ob plačilu preostalega zneska obvezno priložiti potrdilo o računovodskih izkazih, če je znesek, ki je bili prijavljen kot dejanski stroški in stroški na enoto ter izračunan v skladu z običajnimi praksami stroškovnega računovodstva, 325 000 EUR ali več.

Potrdilo o računovodskih izkazih lahko izda pooblaščen zunanji revizor, v primeru javnih organov pa pristojni in neodvisen javni uslužbenec v skladu s členom 203 (4) finančne uredbe.

- 4a. *Kjer je ustrezno, za ukrepe usposabljanja in mobilnosti v okviru ukrepov MSCA se pri prispevku EU ustrezno upoštevajo morebitni dodatni stroški upravičenca, povezani z materinskim ali starševskim dopustom, bolniškim dopustom, posebnim dopustom ali spremembo organizacije gostiteljice ali družinskega statusa raziskovalca v času trajanja sporazuma nepovratnih sredstvih.*
- 4b. *Stroški, povezani z odprtim dostopom, vključno z načrti za upravljanje podatkov, so upravičeni do povračila, kot je dodatno določeno v sporazumu o nepovratnih sredstvih.*

Člen 33

Mehanizem vzajemnega zavarovanja

1. S to uredbo se ustanovi mehanizem vzajemnega zavarovanja (v nadaljnjem besedilu: mehanizem), ki nadomesti in nasledi sklad, ustanovljen v skladu s členom 38 Uredbe (ES) št. 1290/2013. Mehanizem krije tveganja, povezana z neizterjavo zneskov, ki jih dolgujejo upravičenci:

(a) Komisiji v skladu s Sklepom št. 1982/2006/ES,

(b) Komisiji in organom Unije v okviru programa „Obzorje 2020“,

(c) Komisiji in organom financiranja v okviru Programa.

Kritje tveganja v zvezi z organi financiranja iz točke (c) prvega pododstavka se lahko opravi preko sistema posrednega kritja, določenega v veljavnem sporazumu, in ob upoštevanju narave organa financiranja.

2. Mehanizem upravlja Unija, zastopa pa jo Komisija, ki deluje kot pooblaščenka. Komisija določi posebna pravila za delovanje *mehanizma*.
3. Upravičenci prispevajo za ukrep 5 % finančnih sredstev Unije. Na podlagi rednih *in preglednih* ocenjevanj lahko Komisija ta prispevek poveča do 8 % ali zmanjša pod 5 %. Prispevek upravičencev v mehanizem *se* poravna iz začetnega predhodnega financiranja in vplača v *mehanizem* v imenu upravičencev *ter v nobenem primeru ne presega zneska začetnega predhodnega financiranja*.
4. Prispevek upravičencev se povrne ob plačilu preostalega zneska.

5. Vsi finančni prihodki, ki jih ustvari mehanizem, se pripišejo mehanizmu. Če prihodki ne zadoščajo, mehanizem ne posreduje, Komisija ali organ financiranja pa vse dolgovane zneske izterja neposredno od upravičencev ali tretjih oseb.
6. Izterjani zneski so prihodek, ki se v smislu člena 21(5) finančne uredbe pripiše mehanizmu. Po izvršitvi vseh nepovratnih sredstev, katerih tveganje neposredno ali posredno krije mehanizem, Komisija izterja vse neporavnane zneske in jih vključi v proračun Unije na podlagi sklepov zakonodajnega organa.
7. Mehanizem se lahko **razširi** na upravičence katerega koli drugega programa Unije z neposrednim upravljanjem. Komisija sprejme načine za sodelovanje upravičencev drugih programov.

Člen 34

Lastništvo in zaščita

1. Upravičenci so lastniki rezultatov, ki jih ustvarijo. Upravičenci poskrbijo, da se morebitne pravice njihovih zaposlenih ali drugih strank v zvezi z rezultati lahko uresničujejo na način, ki je združljiv z obveznostmi upravičencev v skladu s pogoji, določenimi v sporazumu o nepovratnih sredstvih.

Rezultati so v skupni lasti dveh ali več upravičencev, če:

- (a) so jih ustvarili skupaj ter
- (b) ni mogoče:
 - (i) določiti zadevnega prispevka posameznega upravičenca
ali
 - (ii) ločiti rezultatov pri vlogi za zaščito, pridobitvi in ohranjanju zaščite.

Skupni lastniki se pisno dogovorijo o dodelitvi in pogojih uveljavljanja skupnega lastništva. Če **v konzorcijskem sporazumu in/ali v sporazumu o skupnem lastništvu** ni dogovorjeno drugače, lahko vsak skupni lastnik podeli tretjim osebam neizključne licence za izkoriščanje rezultatov, ki so v skupni lasti (brez pravice do podeljevanja podlicenc), če druge skupne lastnike o tem vnaprej obvesti ter jim zagotovi pošteno in razumno

nadomestilo. Skupni lastniki se lahko pisno dogovorijo, da bodo namesto skupnega lastništva uporabili drugačno ureditev.

2. Upravičenci, ki so prejeli finančna sredstva Unije, ustrezno zaščitijo svoje rezultate, če je zaščita možna in upravičena, ob upoštevanju vseh ustreznih dejavnikov, vključno z možnostmi za komercialno izkoriščanje *in morebitnimi drugimi legitimnimi interesi*. Pri odločanju o zaščiti upravičenci upoštevajo tudi legitimne interese drugih upravičencev v ukrepu.

Člen 35

Izkoriščanje in razširjanje rezultatov

1. ***Vsak udeleženec, ki je prejel finančna sredstva Unije, stori vse potrebno za izkoriščanje rezultatov, ki so v njegovi lasti, ali poskrbi, da jih izkorišča drug pravni subjekt.*** Rezultate lahko izkoriščajo neposredno upravičenci ali pa izkoriščanje poteka posredno, predvsem s prenosom rezultatov in podeljevanjem licenc za rezultate v skladu s členom 36.

V programu dela so lahko določene dodatne obveznosti glede izkoriščanja.

Če se kljub upravičenčevim prizadevanjem za neposredno ali posredno izkoriščanje svojih rezultatov rezultati ne izkoristijo v obdobju, ki je določeno v sporazumu o nepovratnih sredstvih, upravičenec uporabi ustrezno spletno platformo, ki je navedena v sporazumu o nepovratnih sredstvih, da poišče osebe, ki so zainteresirane za izkoriščanje teh rezultatov. Če je to upravičeno na podlagi zahtevka upravičenca, se ta zahteva lahko opusti.

2. ***Upravičenci razširijo svoje rezultate čim prej in v javno razpoložljivem formatu, ob upoštevanju omejitev zaradi zaščite intelektualne lastnine, pravil o varnosti ali legitimnih interesov***.

V programu dela so lahko določene dodatne obveznosti glede razširjanja rezultatov, ***pri čemer se zaščitijo gospodarski in znanstveni interesi Unije.***

3. Upravičenci zagotovijo, da za znanstvene publikacije velja prost dostop v skladu s pogoji, določenimi v sporazumu o nepovratnih sredstvih. Upravičenci zlasti poskrbijo, da sami ali avtorji ohranijo zadostne pravice intelektualne lastnine, da lahko izpolnijo zahteve glede prostega dostopa.

Prost dostop do raziskovalnih podatkov je splošno pravilo v okviru pogojev, določenih v sporazumu o nepovratnih sredstvih, **kar zagotavlja možnost izjem na podlagi načela „odprto, kolikor je mogoče, zaprto, kolikor je potrebno“**, ob upoštevanju legitimnih interesov upravičencev, **vključno s komercialnim izkoriščanjem**, in vseh drugih omejitev, kot so pravila o varstvu podatkov, **zasebnost, zaupnosti, poslovne skrivnosti, konkurenčni interesi Unije**, varnostni predpisi ali pravice intelektualne lastnine.

V programu dela se lahko določijo dodatne **spodbude ali** obveznosti za upoštevanje praks odprte znanosti.

4. Upravičenci upravljajo vse raziskovalne podatke, **ustvarjene v okviru ukrepa programa Obzorje Evropa**, v skladu z **načeli FAIR in** pogoji, določenimi v sporazumu o nepovratnih sredstvih, in pripravijo načrt upravljanja podatkov.

V programu dela so lahko, **kjer je upravičeno**, določene dodatne obveznosti za uporabo evropskega oblaka odprte znanosti (**EOSC**) za shranjevanje raziskovalnih podatkov in zagotavljanje dostopa do njih.

5. Upravičenci, ki nameravajo razširjati svoje rezultate, o tem vnaprej obvestijo druge upravičence v ukrepu. Vsak drugi upravičenec lahko temu nasprotuje, če lahko dokaže, da bi nameravano razširjanje rezultatov znatno škodilo njegovim legitimnim interesom v zvezi z rezultati ali obstoječim znanjem. V takšnih primerih se rezultati ne smejo razširjati, razen če se sprejmejo ustrezni ukrepi za zaščito teh legitimnih interesov.
6. Če ni drugače določeno v programu dela, morajo predlogi vključevati načrt za izkoriščanje in razširjanje rezultatov. Če načrtovano izkoriščanje rezultatov vključuje razvijanje, ustvarjanje, izdelovanje in trženje izdelka ali procesa ali ustvarjanje in opravljanje storitve, ta načrt vsebuje strategijo za takšno izkoriščanje. Če načrt predvideva izkoriščanje predvsem v nepridruženih tretjih državah, pravni subjekti **razložijo**, zakaj je takšno izkoriščanje kljub temu v interesu Unije.

Upravičenci načrt med trajanjem in po koncu ukrepa **posodablajo** še naprej **v skladu s sporazumom o nepovratnih sredstvih**.

7. Upravičenci za potrebe spremljanja in razširjanja rezultatov, ki ju izvaja Komisija ali organ financiranja, zagotovijo vse zahtevane informacije v zvezi z izkoriščanjem in razširjanjem

svojih rezultatov *v skladu s pogoji, določenimi v sporazumu o nepovratnih sredstvih*. Ob upoštevanju legitimnih interesov upravičencev se te informacije javno objavijo.

Člen 36

Prenos in podelitev licenc

1. Upravičenci lahko prenesejo lastništvo svojih rezultatov. Zagotovijo, da njihove obveznosti veljajo tudi za novega lastnika in da mora slednji te obveznosti prenesti naprej pri vsakem naslednjem prenosu lastništva.
2. Če ni v pisni obliki drugače dogovorjeno za posebej določene tretje osebe, ***vključno s pridruženimi subjekti***, ali če ni izvedljivo v skladu z veljavno zakonodajo, upravičenci, ki nameravajo prenesti lastništvo rezultatov, o tem vnaprej obvestijo vsakega drugega upravičenca, ki ima še vedno pravico dostopa do rezultatov. Obvestilo mora vsebovati dovolj informacij o novem lastniku, da lahko upravičenec oceni posledice prenosa na svoje pravice do dostopa.

Če ni v pisni obliki drugače dogovorjeno za posebej določene tretje osebe, ***vključno s pridruženimi subjekti***, lahko upravičenec nasprotuje prenosu, če lahko dokaže, da bi prenos škodil uveljavljanju njegovih pravic do dostopa. V tem primeru prenos lastništva ni mogoč, dokler zadevni upravičenci ne dosežejo dogovora. ***V sporazumu o nepovratnih sredstvih se določijo zadevni roki.***

3. Upravičenci lahko podelijo licenco za svoje rezultate ali kako drugače podelijo pravico do izkoriščanja rezultatov, ***tudi izključno***, če to ne vpliva na izpolnjevanje njihovih obveznosti. ***Izključne licence za rezultate se lahko podelijo, če vsi ostali zadevni upravičenci potrdijo, da se odpovedujejo pravicam o dostopu do njih.***
4. Če je to utemeljeno, se v sporazumu o nepovratnih sredstvih določi pravica ***Komisije ali organa financiranja*** do nasprotovanja prenosu lastništva rezultatov ali podelitvi izključne licence v zvezi z rezultati, če:
 - (a) so upravičenci, ki ustvarjajo rezultate, prejeli finančna sredstva Unije;
 - (b) gre za prenos lastništva ali podelitev licence pravnemu subjektu s sedežem v nepridružen tretji državi ter

- (c) prenos lastništva ali podelitev licence ni v skladu z interesi Unije.

Če velja pravica do ugovora, upravičenec to sporoči vnaprej. Pravica do ugovora v zvezi s prenosi ali podelitvami posebej določenim pravnim subjektom se lahko opusti v pisni obliki, če so vzpostavljeni ukrepi za zaščito interesov Unije.

Člen 37

Pravice do dostopa

1. Uporabljajo se naslednja načela glede pravic do dostopa:
 - (a) zahteva za uveljavljanje pravic dostopa ali vsaka opustitev pravic do dostopa se poda pisno;
 - (b) če ni drugače dogovorjeno z dajalcem licence, pravice do dostopa ne zajemajo pravice do dajanja podlicence;
 - (c) upravičenci se pred pristopom k sporazumu o nepovratnih sredstvih medsebojno obvestijo o morebitnih omejitvah dostopa do obstoječega znanja;
 - (d) če upravičenec ni več vključen v ukrep, to ne vpliva na njegovo obveznost, da dovoli dostop;
 - (e) če upravičenec ne izpolnjuje svojih obveznosti, se upravičenci lahko dogovorijo, da nima več pravice do dostopa.
2. Upravičenci dovolijo dostop do:
 - (a) svojih rezultatov brezplačno drugemu upravičencu v ukrepu, ki potrebuje dostop za izvajanje svojih nalog;
 - (b) svojega obstoječega znanja drugemu upravičencu v ukrepu, ki obstoječe znanje potrebuje za izvajanje svojih nalog, ob upoštevanju morebitnih omejitev iz odstavka 1(c); dostop se dovoli brezplačno, če se upravičenci pred pristopom k sporazumu o nepovratnih sredstvih niso dogovorili drugače;

(c) svojih rezultatov in, ob upoštevanju morebitnih omejitev iz odstavka 1(c), do obstoječega znanja vsakemu drugemu upravičencu v ukrepu, ki dostop potrebuje za izkoriščanje lastnih rezultatov; dostop se dovoli pod poštenimi in razumnimi pogoji, o katerih se sklene dogovor.

3. Če se upravičenci ne dogovorijo drugače, dovolijo dostop do svojih rezultatov in, ob upoštevanju morebitnih omejitev iz odstavka 1(c), do obstoječega znanja tudi pravnemu subjektu, ki:

- (a) ima sedež v državi članici ali pridruženi državi;
- (b) je pod neposrednim ali posrednim nadzorom drugega upravičenca ali pod istim neposrednim ali posrednim nadzorom kot ta upravičenec ali neposredno ali posredno nadzoruje tega upravičenca ter
- (c) potrebuje dostop za izkoriščanje rezultatov tega upravičenca, **v skladu z obveznostmi izkoriščanja upravičenca.**

Dostop se dovoli pod poštenimi in razumnimi pogoji, o katerih se sklene dogovor.

4. Če se upravičenci ne dogovorijo o drugačnem roku, se zahteva za dostop za namene izkoriščanja lahko poda največ eno leto po zaključku ukrepa.

5. Upravičenci, ki so prejeli sredstva Unije, dovolijo dostop do svojih rezultatov brezplačno institucijam Unije, organom, uradom ali agencijam za razvoj, izvajanje in spremljanje politik ali programov Unije. Dostop se omeji na nekomercialno in nekonkurenčno uporabo.

Takšne pravice dostopa pa ne veljajo za obstoječe znanje upravičencev.

Pri ukrepih v okviru sklopa „**Civilna varnost za družbo**“ upravičenci, ki so prejeli finančna sredstva Unije, dovolijo dostop do svojih rezultatov brezplačno tudi nacionalnim organom držav članic za razvijanje, izvajanje in spremljanje njihovih politik ali programov na tem področju. Dostop se omeji na nekomercialno in nekonkurenčno uporabo in dovoli z dvostranskim dogovorom, ki opredeljuje posebne pogoje, s katerimi se zagotovi, da se te pravice uporabljajo le za načrtovane namene in da se vzpostavijo ustrezne obveznosti zaupnosti. Države članice ter institucije, organi, uradi ali agencije Unije o takšnih zahtevah obvestijo vse države članice.

6. V programu dela so lahko določene dodatne pravice do dostopa, **kjer je to ustrezno**.

Člen 38

Posebne določbe

Posebna pravila v zvezi z lastništvom, izkoriščanjem in razširjanjem, prenosom in podeljevanjem licenc ter pravicami do dostopa se lahko uporabijo za ukrepe ERC, ukrepe usposabljanja in mobilnosti, ukrepe javnega naročanja inovativnih rešitev, ukrepe sofinanciranja programov ter usklajevalne in podporne ukrepe.

Ta posebna pravila se določijo v *sporazumu o dodelitvi nepovratnih sredstev in ne* spreminjajo *načel in* obveznosti glede prostega dostopa.

Člen 39

Nagrade

1. Nagrade v okviru programa se podeljujejo in upravljajo v skladu z naslovom IX finančne uredbe, če ni v tem poglavju določeno drugače.
2. Na natečaju lahko sodelujejo vsi pravni subjekti, ne glede na kraj svojega sedeža, če ni v programu dela ali pravilih natečaja določeno drugače.
3. Komisija ali organ financiranja lahko organizira, **kjer je to ustrezno**, nagradne natečaje skupaj z:
 - (a) drugimi organi Unije;
 - (b) tretjimi državami, tudi z njihovimi znanstvenimi in tehnološkimi organizacijami ali agencijami;
 - (c) mednarodnimi organizacijami ali
 - (d) nepridobitnimi pravnimi subjekti.

4. Program dela ali pravila natečaja ■ vsebujejo obveznosti v zvezi s komunikacijo *in, kjer je ustrezno*, izkoriščanjem in razširjanjem rezultatov, *lastništvom ter pravicami dostopa, vključno z določbami o podeljevanju licence*.

POGLAVJE IV

Javno naročanje

Člen 40

Javno naročanje

1. Javna naročila v okviru programa se podeljujejo in upravljajo v skladu z naslovom VII finančne uredbe, če ni v tem poglavju določeno drugače.
2. Javna naročila se lahko dodelijo tudi v obliki predkomercialnega naročanja ali naročanja inovativnih rešitev, ki ga izvede Komisija ali ustrezni organ financiranja v svojem imenu ali skupaj z javnimi organi naročniki iz držav članic in pridruženih držav. V tem primeru se uporabljajo pravila iz člena 22.

POGLAVJE V

Operacije mešanega financiranja in kombinirano financiranje

Člen 41

Operacije mešanega financiranja

Operacije mešanega financiranja iz tega programa se izvajajo v skladu s programom sklada InvestEU in naslovom X finančne uredbe.

Člen 42

Obzorje Evropa in kombinirano financiranje EIC

1. Za nepovratna sredstva in vračljiv predujem, ki sta sestavina programa Obzorje Evropa ali kombiniranega financiranja, veljajo členi 30–33.
2. Kombinirano financiranje EIC se izvaja v skladu s členom 43. Podpora v okviru kombiniranega financiranja EIC se dodeli, dokler je mogoče ukrep financirati kot operacijo

mešanega financiranja ali operacijo financiranja in naložbe, za katero v celoti velja jamstvo EU v okviru InvestEU. Z odstopanjem od člena 209 finančne uredbe se ob dodelitvi kombiniranega financiranja EIC ne uporabljajo pogoji iz odstavka 2 in zlasti odstavkov (a) in (d).

3. Kombinirano financiranje programa Obzorje Evropa se lahko dodeli za sofinanciranje programa, kadar skupni program držav članic in pridruženih držav predvideva uvedbo finančnih instrumentov v podporo tretjim osebam. Taki ukrepi se ocenijo in izberejo v skladu s členi **11**, 19, 20, 24, 25 **in 26**. Načini izvajanja kombiniranega financiranja programa Obzorje Evropa so skladni s členom 29, smiselno s členom 43(9) in dodatnimi **ter utemeljenimi** pogoji, opredeljenimi v programu dela.
4. Vračila, skupaj z vrnjenimi predujmi, in prihodki od kombiniranega financiranja programa Obzorje Evropa in EIC se štejejo za notranje namenske prihodke v skladu s členom 21(3)(f) in členom 21(4) finančne uredbe.
5. Kombinirano financiranje programa Obzorje Evropa in EIC se zagotovi na način, ki **spodbuja konkurenčnost Unije in ne izkrivlja** konkurence **na notranjem trgu**.

Člen 42a

Iskalec

1. **Iskalec zagotavlja nepovratna sredstva za zelo tvegane vrhunske projekte, ki jih izvajajo konzorciji ali posamezni upravičenci in katerih namen je razvoj prebojnih inovativnih tehnologij in novih tržnih priložnosti. Iskalec podpira najzgodnejše faze znanstvenih, tehnoloških ali visokotehnoloških raziskav in razvoja, vključno s potrditvijo konceptov in prototipov za tehnološko validacijo.**

Iskalec se izvaja predvsem z razpisi za zbiranje predlogov od spodaj navzgor z rednimi letnimi presečnimi datumi in zagotavlja tudi konkurenčne izzive za razvoj ključnih strateških ciljev, ki zahtevajo visokotehnološke rešitve in prebojno razmišljanje.

2. **Prehodne dejavnosti Iskalca pomagajo vsem vrstam raziskovalcev in inovatorjev pri razvoju poti komercialnega razvoja v Uniji, kot so predstavitvene dejavnosti in študije izvedljivosti za oceno morebitnih poslovnih modelov, in z namenom pomoči pri ustvarjanju odcepljenih ali zagonskih podjetij.**

- (a) *začetek in vsebina pozivov za zbiranje predlogov se določita glede na cilje in proračun, ki so določeni v programu dela v zvezi z zadevnim portfeljem ukrepov;*
- (b) *dodatna nepovratna sredstva za določen znesek, ki ne presega 50 000 EUR, se lahko dodelijo vsakemu predlogu, ki je že z razpisom izbran v okviru instrumenta Iskalec, za izvedbo dopolnilnih dejavnosti, tudi nujnih usklajevalnih in podpornih ukrepov, za krepitev skupnosti upravičencev portfelja, na primer za oceno možnih odcepljenih podjetij, potencialnih inovacij, ki oblikujejo trg, ali za razvoj poslovnega načrta. O takšnih primerih se obvesti programski odbor, ustanovljen na podlagi specifičnega programa.*

3. *Za Iskalca EIC veljajo merila za dodelitev, kot so opredeljena v členu 25.*

Člen 43

Pospeševalec

1. *Pospeševalec EIC si prizadeva podpirati zlasti inovacije, ki ustvarjajo nove trge. Podpira samo posamezne upravičence in v glavnem zagotavlja kombinirano financiranje. Pod določenimi pogoji lahko zagotavlja tudi podporo samo v obliki nepovratnih sredstev ali samo v obliki lastniškega kapitala.*

Pospeševalec EIC predlaga dve vrsti podpore:

- *podpora v obliki kombiniranega financiranja za MSP, vključno z zagonskimi podjetji, ter, v izjemnih primerih, za mala podjetja s srednjo kapitalizacijo, ki izvajajo prebojne in prelomne inovacije, ki niso zanimive za banke.*
- *podpora izključno v obliki nepovratnih sredstev za MSP, vključno z zagonskimi podjetji, ki izvajajo vse vrste inovacij, segajoč od postopnih inovacij do prebojnih in prelomnih, ki naj bi jih nato razširili.*

Zagotovi se lahko tudi podpora samo v obliki lastniškega kapitala za MSP, vključno z zagonskimi podjetji, ki niso zanimiva za banke in ki so že prejela podporo v obliki nepovratnih sredstev.

Podpora samo v obliki nepovratnih sredstev, ki jo zagotavlja Pospeševalec EIC, se zagotovi le pod naslednjimi kumulativnimi pogoji:

- a) *projekt vsebuje informacije o zmogljivostih in pripravljenosti prosilca za širitev;*
- b) *upravičenec je lahko le zagonsko podjetje ali MSP;*
- c) *podpora samo v obliki nepovratnih sredstev v okviru Pospeševalca EIC se lahko upravičencu zagotovi le enkrat med trajanjem programa Obzorje Evropa v znesku največ 2,5 milijona EUR.*

1a. Upravičenec Pospeševalca EIC je pravni subjekt, ki spada med zagonska podjetja, MSP ali **v izjemnih primerih mala** podjetja s srednje veliko tržno kapitalizacijo, **ki se želijo širiti**, s sedežem v državi članici ali pridruženi državi. Predlog lahko predloži **bodisi** upravičenec **bodisi ob predhodnem soglasju upravičenca** ena ali več fizičnih oseb ali pravnih subjektov, ki nameravajo ustanoviti ali podpreti tega upravičenca. **V slednjem primeru bo sporazum o financiranju podpisan samo z upravičencem.**

- 2. En sam sklep o dodelitvi obsega in zagotavlja vse oblike prispevka Unije, ki se zagotavljajo v okviru kombiniranega financiranja EIC.
- 3. Predloge ocenjujejo na podlagi njihove ustreznosti **zunanj**i neodvisni strokovnjaki, izberejo pa se v okviru **stalno** odprtega javnega razpisa s presečnimi datumi, ki temelji na členih od 24 do 26, ob upoštevanju odstavka 4.

4. Merila za dodelitev so:

- (a) odličnost;
- (b) vpliv;
- (c) stopnja tveganosti ukrepa, **ki bi preprečila naložbe, kakovost in učinkovitost izvajanja**, ter potreba po podpori Unije.

5. Komisija ali organi financiranja, ki izvajajo program Obzorje Evropa (**vkjučno s skupnostmi znanja in inovacij Evropskega inštituta za inovacije in tehnologijo**), lahko s soglasjem zadevnih vložnikov neposredno vložijo za ocenjevanje z zadnjim merilom **za dodelitev** predlog za ukrep inovacije ali uvedbe na trg, če so izpolnjeni naslednji kumulativni pogoji:

- (a) predlog izvira iz katerega koli drugega ukrepa, ki je bil financiran iz programa Obzorje 2020, **iz** tega programa; ali, **pod pogojem, da je bil v okviru prvega**

delovnega programa Obzorje Evropa izveden pilotni projekt, iz nacionalnih in/ali regionalnih programov, začnši z ugotavljanjem potrebe po takem programu. Podrobne določbe se opredelijo v posebnem programu.

(b) temelji na prejšnjem pregledu projekta, *ki je bil opravljen pred ne več kot dvema letoma in* v katerem sta bila ocenjena odličnost in učinek predloga ob upoštevanju pogojev in postopkov, podrobneje navedenih v programu dela.

6. Pečat odličnosti se lahko podeli pod naslednjimi kumulativnimi pogoji:

(a) upravičenec je zagonsko podjetje, MSP *ali malo podjetje s srednje veliko tržno kapitalizacijo*,

(b) predlog je bil upravičen in je presegel pragove, ki se uporabljajo za prvi dve merili za dodelitev iz odstavka 4,

(c) za dejavnosti, ki bi bile upravičene v okviru ukrepa na področju inovacij.

7. Za predlog, ki je bil pozitivno ocenjen, *zunanj*i neodvisni strokovnjaki predlagajo ustrezno *podpore Pospeševalca EIC* na podlagi nastalega tveganja ter sredstev in časa, ki so potrebni za uvedbo inovacije na trg.

Komisija lahko zavrne predlog, ki so ga izbrali *zunanj*i neodvisni strokovnjaki, iz utemeljenih razlogov, vključno z *neskladnostjo* s cilji politik Unije. *Programski odbor je obveščen o razlogih za tako zavrnitev.*

8. Nepovratna sredstva ali vračljiv predujem kot sestavini *podpore Pospeševalca EIC* ne presegajo 70 % *skupnih upravičenih* stroškov izbranega ukrepa na področju inovacij.

9. Načini izvedbe lastniškega kapitala in vračljive podpore kot sestavin *podpore Pospeševalca EIC* se podrobneje določijo v sklepu [posebni program].

10. S pogodbo za izbrani ukrep se določijo posebni *merljivi* mejniki ter ustrezno predhodno financiranje in plačila v obrokih za *podpore Pospeševalca EIC*.

V primeru kombiniranega financiranja EIC se lahko začnejo izvajati dejavnosti, ki ustrezajo ukrepu na področju inovacij, in prvi obrok predhodnega financiranja nepovratnih sredstev ali vračljivega predujma se lahko izplača pred izvedbo drugih sestavin

dodeljenega kombiniranega financiranja EIC. Pogoji za izvedbo teh sestavin je, da so doseženi posebni mejniki, določeni v pogodbi.

11. V skladu s pogodbo se lahko ukrep začasno ustavi, spremeni ali, **če je ustrezno utemeljeno**, prekine, če **merljivi** mejniki niso doseženi. Prekine se lahko tudi, če ni mogoče doseči pričakovane tržne uporabe, **zlasti v Uniji**.

V izjemnih primerih se Komisija lahko na podlagi nasveta odbora EIC odloči za povečanje podpore Pospeševalca EIC na podlagi pregleda projekta, ki ga opravijo neodvisni zunanji strokovnjaki. Programski odbor se obvesti o takih primerih.

Poglavje VI

Strokovnjaki

Člen 44

Imenovanje **neodvisnih** zunanjih strokovnjakov

1. **Neodvisni zunanji strokovnjaki se določijo in izberejo na podlagi razpisov za prijave posameznikov in razpisov, naslovljenih na ustrezne organizacije, kot so raziskovalne agencije, raziskovalne institucije, univerze, organizacije za standardizacijo, organizacije civilne družbe ali podjetja, da se vzpostavi podatkovna zbirka kandidatov.**

Z odstopanjem od člena 237(3) finančne uredbe lahko **Komisija ali ustrezní organ financiranja izjemoma in v ustrezno utemeljenih primerih** pregledno **izbere katerega koli posameznega strokovnjaka z ustreznimi znanji in spretnostmi, ki ni vključen v podatkovno zbirko, če se z razpisom za prijavo interesa ni zagotovilo ustreznih neodvisnih zunanjih strokovnjakov.**

Ti strokovnjaki izjavijo, da so neodvisni in sposobni podpreti cilje programa Obzorje Evropa.

2. V skladu s členom 237(2) in 237(3) finančne uredbe so **neodvisni** zunanji strokovnjaki plačani na podlagi standardnih pogojev. Če je to upravičeno **in v izjemnih primerih**, se lahko dodeli ustrezna raven plačila, ki presega standardne pogoje, ki temeljijo na zadevnih tržnih standardih, zlasti za posebne strokovnjake na visoki ravni.

3. Dodatno k odstavkoma (2) in (3) členu 38 finančne uredbe se imena **neodvisnih** zunanjih strokovnjakov, ki ocenjujejo predloge za dodelitev nepovratnih sredstev, če so imenovani kot posamezniki, objavijo, skupaj z njihovim strokovnim področjem, vsaj enkrat letno na internetnem mestu Komisije ali organa financiranja. Takšni podatki se zbirajo, obdelujejo in objavljajo v skladu s pravili EU o varstvu podatkov.
- 3a. ***Komisija ali ustrezní organ financiranja sprejme ustrezne ukrepe za preprečevanje nasprotij interesov v zvezi s sodelovanjem neodvisnih zunanjih strokovnjakov v skladu s členoma 61 in 150(5) finančne uredbe.***
- Komisija ali ustrezní organ financiranja zagotovi, da strokovnjak, ki se znajde v nasprotju interesov pri zadevi, za katero je zapróšen za mnenje, te zadeve ne ocenjuje ter pri njej ne svetuje ali pomaga.***
4. ***Komisija ali ustrezní organ financiranja pri imenovanju neodvisnih zunanjih strokovnjakov sprejme ustrezne ukrepe, da bi ob upoštevanju razmer na področju ukrepa v skupinah strokovnjakov in ocenjevalnih odborih dosegli uravnoteženo sestavo z vidika spretnosti, izkušenj, znanja, vključno v smislu specializiranega znanja, zlasti na področju družbenih ved in humanistike, geografske raznolikosti in spola, ob upoštevanju razmer na področju ukrepa.***
- 3b. ***Kjer je ustrezno, je treba za vsak predlog zagotoviti ustrezno število neodvisnih strokovnjakov, da se zagotovi kakovost ocenjevanja.***
- 3c. ***O višini plačila vseh neodvisnih in zunanjih strokovnjakov se obvesti Evropski parlament in Svet. Pokriva se iz stroškov programa.***

NASLOV III

SPREMLJANJE, KOMUNICIRANJE, OCENJEVANJE IN NADZOR PROGRAMA

Člen 45

Spremljanje in poročanje

1. ***Komisija stalno spremlja upravljanje in izvajanje programa Obzorje Evropa, njegovega posebnega programa in dejavnosti EIT. Da se poveča preglednost, so posodobljeni podatki tudi objavljeni in preprosto dostopni na spletni strani Komisije.***

Zlasti podatki o projektih, ki se financirajo v okviru ERC, evropskih partnerstev, misij, EIC in EIT, se vključijo v isto podatkovno zbirko.

To vključuje:

- (i) „časovno opredeljene kazalnike za letno poročanje o napredku Programa pri doseganju ciljev, določenih v členu 3 in v Prilogi V, skupaj s potmi do učinkov;“*
- (ii) informacije o ravni vključevanja družbenih in humanističnih ved, razmerju med nižjimi in višjimi ravni tehnološke pripravljenosti v skupnih raziskavah, napredku pri širitvi udeležbe držav, geografski sestavi konzorcijev v sodelovalnih projektih, razvoju plač raziskovalcev, uporabi dvostopenjskega postopka predložitve in ocenjevanja, ukrepih za spodbujanje sodelovanja na področju evropskih raziskav in inovacij, uporabi pregleda ocenjevanja in ravni pritožb, ravni vključevanj podnebnih ukrepov in povezanih odhodkih, udeležbi MSP, udeležbi zasebnega sektorja, udeležbi po spolu v financiranih ukrepih, ocenjevalnih skupinah, odborih in svetovalnih skupinah, pečatih odličnosti, evropskih partnerstvih in stopnji sofinanciranja, dopolnilnem in kumulativnem financiranju iz drugih skladov Unije, raziskovalni infrastrukturi, času do dodelitve sredstev, ravni mednarodnega sodelovanja, sodelovanju državljanov in udeležbi civilne družbe.*
- (iii) ravni odhodkov, razčlenjene na ravni projektov, da se omogočijo specifične analize, tudi glede na področje ukrepanja.*
- (iv) raven prevelikega števila prijav, zlasti število predlogov na razpis, njihovo povprečno oceno in delež predlogov nad in pod mejnimi vrednostmi kakovosti.*

- 2. Na Komisijo se prenese pooblastilo za sprejemanje delegiranih aktov v skladu s členom 50 zvezi s spremembami Priloge V, da dopolni ali spremeni kazalnike poti do učinkov, kadar je to potrebno, ter določi izhodiščne in ciljne vrednosti.
- 3. Sistem poročanja o uspešnosti zagotovi, da se podatki za spremljanje izvajanja programa in rezultatov zbirajo učinkovito, uspešno in pravočasno, **pri čemer se ne poveča upravno breme za upravičence.** V ta namen se sorazmerne zahteve glede poročanja naložijo

prejemnikom sredstev Unije, **tudi na ravni raziskovalcev, udeleženih v ukrepe, da bi lahko sledili njihovi poklicni poti in mobilnosti**, in (če je ustrezno) državam članicam³⁴.

- 3a. **Kvalitativna analiza Komisije in organov financiranja Unije ali nacionalnih organov financiranja v največji možni meri dopolnjuje kvantitativne podatke.**
4. **Ukrepi za spodbujanje sodelovanja na področju evropskih raziskav in inovacij se spremljajo in pregledujejo v okviru delovnih programov.**

Člen 46

Informiranje, komuniciranje, obveščanje javnosti ter razširjanje in izkoriščanje rezultatov

1. Prejemniki sredstev Unije navedejo izvor in zagotovijo prepoznavnost financiranja Unije (zlasti pri promociji ukrepov in njihovih rezultatov, **tudi za nagrade**), z zagotavljanjem doslednih, učinkovitih, sorazmernih in ciljno usmerjenih informacij več različnemu občinstvu, vključno z mediji in javnostjo.
2. Komisija izvaja ukrepe informiranja in komuniciranja v zvezi s programom ter njegovimi ukrepi in rezultati. **Zagotavlja tudi pravočasne in izčrpne informacije državam članicam in upravičencem. Zainteresiranim subjektom se zagotovijo z dokazi podprte storitve povezovanja, ki temeljijo na podatkovni analizi in omrežni afiniteti, da bi se oblikovali konzorciji za skupne projekte, s posebnim poudarkom na prepoznavanju priložnosti za mreženje za pravne osebe iz držav članic z manj razvitim področjem raziskav in inovacij. Na podlagi take analize se lahko organizirajo ciljne prireditve za povezovanje za namen konkretnih razpisov za zbiranje predlogov.** Finančna sredstva, dodeljena programu, prispevajo tudi k institucionalnemu komuniciranju o političnih prednostnih nalogah Unije, kolikor so povezane s cilji iz člena 3.
3. Komisija vzpostavi tudi strategijo razširjanja in izkoriščanja rezultatov, da bi povečala razpoložljivost in razširjenost rezultatov raziskav in inovacij ter znanja iz Programa in tako pospešila izkoriščanje v smeri uvedbe na trgu ter povečala vpliv Programa. Finančna sredstva za izvajanje Programa prispevajo tudi k celostnemu obveščanju o prednostnih

³⁴ **Določbe za spremljanje evropskih partnerstev so navedene v Prilogi III uredbe.**

nalogah politik Unije ter informiranju, komuniciranju, obveščanju javnosti, dejavnosti razširjanja in izkoriščanja, v kolikor so povezane s cilji iz člena 3.

Člen 47

Ocenjevanje programa

1. Ocenjevanje programa se izvede pravočasno, da bi ga bilo mogoče upoštevati v postopku odločanja o programu, njegovem nasledniku in drugih pobudah, pomembnih za raziskave in inovacije.
2. Vmesna ocena Programa se opravi *s pomočjo neodvisnih strokovnjakov, izbranih s preglednim postopkom*, ko je na voljo dovolj informacij o izvajanju Programa, vendar najpozneje štiri leta po začetku njegovega izvajanja. Vsebuje *analizo portfelja in* oceno dolgoročnih vplivov predhodnih okvirnih programov in pomeni podlago za prilagoditev izvajanja programa *in/ali pregled programa*, če je to primerno. *Z njo se oceni učinek, uspešnost, učinkovitost, ustreznost, usklajenost in dodana evropska vrednost Programa.*
3. Ob koncu izvajanja programa, vendar najpozneje štiri leta po zaključku obdobja, določenega v členu 1, Komisija zaključi končno oceno Programa. Vsebuje oceno dolgoročnih vplivov predhodnih okvirnih programov.
4. Komisija objavi *in sporoči* rezultate in zaključke ocen skupaj s svojimi pripombami *in jih predloži* Evropskemu parlamentu, Svetu, Evropskemu ekonomsko-socialnemu odboru in Odboru regij.

Člen 48

Revizije

1. Nadzorni sistem za Program zagotavlja ustrezno ravnovesje med zaupanjem in nadzorom, ob upoštevanju upravnih in drugih stroškov nadzora na vseh ravneh, zlasti za upravičence. *Pravila za revizijo so jasna, dosledna in skladna v celotnem programu.*
2. Revizijska strategija za Program temelji na finančni reviziji reprezentativnega vzorca odhodkov v celotnem programu. Reprezentativni vzorec se dopolni z izborom, ki temelji na oceni tveganj, povezanih z odhodki. Za ukrepe, ki prejemajo skupno financiranje iz

različnih programov Unije, se revizija opravi samo enkrat in zajame vse vključene programe in njihova veljavna pravila.

3. Poleg tega se lahko Komisija ali organ financiranja opre na preglede kombiniranih sistemov na ravni upravičenca. Ti kombinirani pregledi so neobvezni za nekatere vrste upravičencev, sestavljeni so iz revizije sistemov in procesov in dopolnjeni z revizijo transakcij, ki jo opravi pristojni neodvisni revizor, usposobljen za izvajanje obveznih revizijskih pregledov računovodskih listin v skladu z Direktivo 2006/43/ES³⁵. Kombinirane preglede lahko uporablja Komisija ali organ financiranja za določitev splošnega zagotovila o dobrem finančnem upravljanju odhodkov ter za ponovno preučitev ravni naknadnih revizij in potrdil o računovodskih izkazih.
 4. Komisija ali organ financiranja se v skladu s členom 127 finančne uredbe lahko opre na revizije uporabe prispevkov Unije, ki jih opravijo druge **neodvisne in kvalificirane** osebe ali subjekti, tudi tisti, ki niso pooblaščen s strani institucij ali organov Unije.
 5. Revizije se lahko opravijo najpozneje dve leti po plačilu preostalega zneska.
- 5a. *Komisija objavi smernice za revizijo, da bi zagotovila zanesljivo in enotno uporabo ter razlago revizijskih postopkov in pravil med celotnim trajanjem programa.***

Člen 49

Zaščita finančnih interesov Unije

1. Komisija ali njeni predstavniki in Računsko sodišče so pooblaščen, da na podlagi dokumentov in na kraju samem opravijo revizijo pri vseh prejemnikih nepovratnih sredstev, izvajalcih in podizvajalcih, ki so prejeli sredstva Unije na podlagi te uredbe, oziroma da v primeru mednarodnih organizacij opravijo preverjanje v skladu s sporazumi, ki so bili sklenjeni z njimi.
2. Evropski urad za boj proti goljufijam (OLAF) lahko opravlja upravne preiskave, tudi na kraju samem, in inšpekcije, v skladu z določbami in postopki, določenimi v Uredbi (EU, Euratom) št. 883/2013 Evropskega parlamenta in Sveta, in Uredbi Sveta (Euratom, ES)

³⁵ Direktiva 2006/43/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 17. maja 2006 o obveznih revizijah za letne in konsolidirane računovodske izkaze, spremembi direktiv Sveta 78/660/EGS in 83/349/EGS ter razveljavitvi Direktive Sveta 84/253/EGS (UL L 157, 9.6.2006, str. 87).

št. 2185/96, z namenom odkrivanja morebitne goljufije, korupcije ali kakršnih koli drugih nezakonitih dejavnosti, ki vplivajo na finančne interese Unije v zvezi s pogodbo, sporazumom ali sklepom o nepovratnih sredstvih, financiranih v skladu s to uredbo.

3. Tudi od pristojnih organov tretjih držav in mednarodnih organizacij se lahko zahteva, da sodelujejo z Evropskim javnim tožilstvom (EJT) v skladu s sporazumi o vzajemni pravni pomoči, kadar EJT preiskuje kazniva dejanja s svojega področja pristojnosti v skladu z Uredbo (EU) 2017/1939.
4. Brez poseganja v odstavka 1 in 2 sporazumi o sodelovanju s tretjimi državami in mednarodnimi organizacijami pogodbe, sporazumi o nepovratnih sredstvih, druge pravne zaveze in sporazumi o vzpostavitvi proračunskega jamstva, ki izhajajo iz izvajanja te uredbe, vsebujejo določbe, ki izrecno pooblaščajo Komisijo, Računsko sodišče in Urad OLAF, da v skladu s svojimi pristojnostmi opravljajo take revizije ter preglede in inšpekcije na kraju samem. Med njimi so tudi določbe, ki zagotavljajo, da enakovredne pravice podelijo tudi tretje osebe, ki sodelujejo pri izvajanju financiranja Unije ali operaciji financiranja, ki se v celoti ali deloma podpira s proračunskim jamstvom.

Člen 50

Izvajanje prenosa pooblastila

1. Pooblastilo za sprejemanje delegiranih aktov je preneseno na Komisijo pod pogoji, določenimi v tem členu.
2. Pooblastilo za sprejemanje delegiranih aktov iz člena 45(2) se prenese na Komisijo za obdobje do 31. decembra 2028.
3. Prenos pooblastila iz člena 45(2) lahko kadar koli prekliče Evropski parlament ali Svet. S sklepom o preklicu preneha veljati prenos pooblastila iz navedenega sklepa. Sklep začne učinkovati dan po njegovi objavi v Uradnem listu Evropske unije ali na poznejši dan, ki je določen v navedenem sklepu. Sklep ne vpliva na veljavnost že veljavnih delegiranih aktov.
4. Komisija se pred sprejetjem delegiranega akta posvetuje s strokovnjaki, ki jih imenujejo države članice, v skladu z načeli, določenimi v Medinstitucionalnem sporazumu ***z dne 13. aprila 2016*** o boljši pripravi zakonodaje.

5. Komisija takoj po sprejetju delegiranega akta o njem sočasno uradno obvesti Evropski parlament in Svet.
6. Delegirani akt, sprejet na podlagi člena 45(2), začne veljati, če mu niti Evropski parlament niti Svet ne nasprotuje v roku dveh mesecev od uradnega obvestila Evropskemu parlamentu in Svetu o tem aktu ali če pred iztekom tega roka tako Evropski parlament kot Svet obvestita Komisijo, da mu ne bosta nasprotovala. Navedeni rok se na pobudo Evropskega parlamenta ali Sveta podaljša za dva meseca.

NASLOV IV

PREHODNE IN KONČNE DOLOČBE

Člen 51

Razveljavitev

Uredba (EU) št. 1291/2013 in Uredba (EU) št. 1290/2013 se razveljavita z učinkom od 1. januarja 2021.

Člen 52

Prehodne določbe

1. Ta uredba ne vpliva na nadaljnje izvajanje ali spreminjanje zadevnih ukrepov v skladu z Uredbo (EU) št. 1291/2013 in Uredbo (EU) št. 1290/2013, ki se še naprej uporabljata za zadevne ukrepe do njihovega zaključka. Za delovne načrte in ukrepe, predvidene v delovnih načrtih, sprejetih na podlagi Uredbe (EU) št. 1290/2013 in v okviru ustreznih temeljnih aktov organov financiranja, se še naprej uporabljajo Uredba (EU) št. 1290/2013 in navedeni temeljni akti, dokler niso dokončani.
2. Iz finančnih sredstev za Program se lahko krijejo tudi stroški tehnične in upravne pomoči, ki so potrebni za zagotovitev prehoda med tem programom in ukrepi, sprejetimi na podlagi njegove prehodne Uredbe (EU) št. 1291/2013.

Člen 53

Začetek veljavnosti

Ta uredba začne veljati dvajseti dan po objavi v *Uradnem listu Evropske unije*.

Ta uredba je v celoti zavezujoča in se neposredno uporablja v vseh državah članicah.

V ...

Za Evropski parlament

Za Svet

Predsednik

Predsednik

PRILOGA I

SPLOŠNE SMERNICE ZA DEJAVNOSTI

Splošni in posebni cilji iz člena 3 se bodo uresničevali v celotnem programu preko področij ukrepanja in splošnih smernice dejavnosti, opisanih v tej prilogi ter v Prilogi I k posebnemu programu.

(1) Steber I „**Odlična** znanost“

Ta steber ■ z dejavnostmi, navedenimi v nadaljevanju, v skladu s členom 4 *spodbuja znanstveno odličnost, privablja najbolj nadarjene v Evropo, zagotavlja ustrezno podporo za raziskovalce na začetku poklicne poti in podpira* ustvarjanje in širjenje *znanstvene odličnosti*, visokokakovostnega znanja, *metodologij in* spretnosti, tehnologij in rešitev za svetovne *družbene, okoljske in gospodarske* izzive. Prispeval bo tudi k drugim posebnim ciljem Programa, kot je opisano v členu 3.

- (a) Evropski raziskovalni svet: zagotavlja privlačno in prožno financiranje, ki bo na podlagi natečaja na ravni Unije posameznim nadarjenim in ustvarjalnim raziskovalcem, *s poudarkom na raziskovalcih na začetku poklicne poti*, in njihovim ekipam omogočilo, da raziskujejo najobetavnejše poti na novih področjih znanosti, *ne glede na njihovo državljanstvo in državo izvora in izključno na merilu odličnosti*.

Področje ukrepanja: pionirska znanost

- (b) Ukrepi Marie Skłodowska-Curie: zagotavljajo raziskovalcem nova znanja in spretnosti z mobilnostjo in izpostavljenostjo prek meja, sektorjev in disciplin, *krepijo sisteme usposabljanja in razvoja poklicne poti*, pa tudi strukturiranje in izboljšanje institucionalnih in nacionalnih sistemov zaposlovanja, *ob upoštevanju Evropske listine za raziskovalce in Kodeksa ravnanja pri zaposlovanju raziskovalcev*; pri tem ukrepi Marie Skłodowska-Curie pomagajo postavljati temelje za odlično evropsko raziskovalno okolje *po vsej Evropi*, prispevajo k spodbujanju ustvarjanja delovnih mest, rasti in naložb ter reševanju sedanjih in prihodnjih družbenih izzivov.

Področja ukrepanja: spodbujanje odličnosti s pomočjo mobilnosti raziskovalcev preko meja, sektorjev in disciplin; spodbujanje novih znanj in spretnosti s pomočjo odličnega usposabljanja raziskovalcev; krepitev **človeških virov** ter razvoj znanj in spretnosti v celotnem evropskem raziskovalnem prostoru; izboljšanje in olajševanje sinergij; spodbujanje obveščanja javnosti.

- (c) Raziskovalne infrastrukture: opremljanje Evrope s trajnostno raziskovalno infrastrukturo svetovnega formata, ki je prosto dostopna najboljšim raziskovalcem iz Evrope in zunaj nje. ***spodbujanje uporabe obstoječih raziskovalnih infrastruktur, vključno s tistimi, ki se financirajo iz evropskih strukturnih in investicijskih skladov.*** Pri tem se bodo izboljšale možnosti ***raziskovalne*** infrastrukture za podpiranje znanstvenega napredka in inovacij ter omogočanje odprte ***in odlične*** znanosti, ***ki temelji na načelih FAIR***, skupaj z dejavnostmi, povezanimi s politiko in mednarodnim sodelovanjem Unije.

Področja ukrepanja: utrjevanje ***in razvijanje*** področja evropskih raziskovalnih infrastruktur; odpiranje, vključevanje in medsebojno povezovanje raziskovalnih infrastruktur; ***inovacijski potencial evropskih raziskovalnih infrastruktur ter dejavnosti za inovacije in usposabljanje***; krepitev evropske politike na področju raziskovalnih infrastruktur in mednarodnega sodelovanja

- (2) Steber II „Globalni izzivi in ***evropska*** industrijska konkurenčnost“

Ta steber ■ z dejavnostmi, navedenimi v nadaljevanju, v skladu s členom 4 ***podpira ustvarjanje in boljše širjenje visokokakovostnega novega znanja, tehnologij in trajnostnih rešitev, krepi konkurenčnost evropske industrije, krepi*** vpliv raziskav in inovacij na razvoj, podporo in izvajanje politik Unije, ter podpira uvajanje inovativnih rešitev v industriji, ***predvsem v MSP in zagonskih podjetjih***, ter družbi za reševanje globalnih izzivov. ***Prispeva*** tudi k drugim posebnim ciljem Programa, kot je opisano v členu 3.

Družbene vede in humanistika se v celoti vključijo v vse sklope, vključno s posebnimi in namenskimi dejavnostmi.

Za zagotovitev čim večjega vpliva, prožnosti in sinergij ***so*** raziskovalne in inovacijske dejavnosti organizirane v ***šestih*** sklopih, ki ***so medsebojno povezani z vseevropskimi raziskovalnimi infrastrukturami in*** bodo posamezno in skupaj dajali spodbude za

interdisciplinarno in medsektorsko, čezmejno in mednarodno sodelovanje, ki bo zajemalo več politik. ***V tem stebru programa Obzorje Evropa bodo zajete dejavnosti iz širokega spektra tehnološke pripravljenosti, vključno z nižjimi ravni tehnološke pripravljenosti.***

Vsak sklop prispeva k doseganju več ciljev trajnostnega razvoja, številne cilje trajnostnega razvoja pa podpira več kot en sklop.

Dejavnosti raziskav in inovacij se ***izvajajo*** v sklopih, navedenih v nadaljevanju, in v povezavi med njimi:

- (a) Sklop „Zdravje“: izboljšanje in varovanje zdravja ***in dobrega počutja*** državljanov vseh starosti ***z ustvarjanjem novega znanja***, razvojem inovativnih rešitev ***in po potrebi vključevanjem vidika spola*** v preprečevanje, diagnosticiranje, spremljanje in zdravljenje bolezni ***ter razvojem zdravstvenih tehnologij***; zmanjšanje tveganj za zdravje, zaščita prebivalstva ***ter*** spodbujanje dobrega zdravja ***in dobrega počutja, tudi na delovnem mestu***; povečanje stroškovne učinkovitosti, pravičnosti in trajnostne naravnosti sistemov javnega zdravstva; ***preprečevanje in odpravljanje bolezni, povezanih z revščino***; podpiranje in omogočanje sodelovanja bolnikov ter skrbi za lastno zdravje.

Področja ukrepanja: zdravje v celotnem življenjskem obdobju; dejavniki okoljskega in družbenega zdravja; nenalezljive in redke bolezni; nalezljive bolezni, ***tudi bolezni, povezane z revščino, in zapostavljene bolezni***; orodja, tehnologije in digitalne rešitve za zdravje in oskrbo, ***vključno s personalizirano medicino***; sistemi zdravstvenega varstva.

- (b) Sklop „Kultura, ustvarjalnost in vključujoča družba“: krepitev **■** demokratičnih vrednot, med katerimi so pravna država in temeljne pravice, varovanje naše kulturne dediščine, ***raziskovanje potenciala kulturnih in ustvarjalnih sektorjev*** in spodbujanje družbeno-ekonomskih sprememb, ki prispevajo k vključevanju in gospodarski rasti, **■** ***vključno z upravljanjem migracij in vključevanjem migrantov.***

Področja ukrepanja: demokracija ***in upravljanje***; ***Kultura***, kulturna dediščina ***in ustvarjalnost***, družbeno-ekonomske spremembe. **■**

- (c) Sklop „Civilna varnost za družbo“: odzivanje na izzive, ki izvirajo iz neprestanih varnostnih groženj, vključno s kibernetko kriminaliteto ter naravnimi nesrečami in nesrečami, ki jih povzroči človek.

Področja ukrepanja: družbe, odporne proti nesrečam; zaščita in varnost; kibernetna varnost;

- d) Sklop „Digitalno področje, industrija **in vesolje**“: krepitev zmogljivosti in zagotavljanje suverenosti Evrope na področju ključnih omogočitvenih tehnologij za digitalizacijo in proizvodnjo ter na področju vesoljske tehnologije **vzdolž celotne vrednostne verige** za nastanek konkurenčne, digitalne, nizkoogljične in krožne industrije; zagotavljanje zanesljive in trajnostne oskrbe s surovinami; **razvoj sodobnih materialov in** zagotovitev podlage za napredek in inovacije na področju svetovnih družbenih izzivov.

Področja ukrepanja: proizvodne tehnologije; **ključne** digitalne tehnologije, **tudi kvantne tehnologije; nastajajoče omogočitvene tehnologije;** sodobni materiali; umetna inteligenca in robotika; internet naslednje generacije; **napredno** računalništvo in velepodatki; krožne industrije; nizkoogljične in čiste **industrije;** vesolje, **tudi opazovanje Zemlje;**

- (e) Sklop „Podnebje, energija in mobilnost“: boj proti podnebnim spremembam z boljšim razumevanjem njihovih vzrokov, razvoja, tveganj, vplivov in priložnosti ter ustvarjanje podnebju in okolju prijaznejšega, učinkovitejšega in konkurenčnejšega, pametnejšega, varnejšega in odpornejšega energetskega in prometnega sektorja, **spodbujanje uporabe obnovljivih virov energije in učinkovite rabe energije, izboljšanje odpornosti Unije na zunanje pretrse in prilagoditev družbenega ravnanja glede na cilje trajnostnega razvoja.**

Področja ukrepanja: znanost o podnebj in podnebne rešitve; oskrba z energijo; energetski sistemi in omrežja; stavbe in industrijski objekti v energetskem prehodu; skupnosti in mesta; industrijska konkurenčnost v prometu; čist, **varen in dostopen** promet in mobilnost; pametna mobilnost; shranjevanje energije.

- (f) sklop „Hrana, **biogospodarstvo, naravni viri, kmetijstvo in okolje**“: varovanje **okolja**, obnavljanje, trajnostno upravljanje in uporaba naravnih in bioloških virov s

kopnega, *iz celinskih voda* in morja za *zaustavitev izgubljanja biotske raznovrstnosti*, za obravnavo preskrbe s hrano in varnosti prehrane *za vse* ter prehod na nizkoogljično, z viri gospodarno *in* krožno gospodarstvo *ter trajnostno biogospodarstvo*.

Področja ukrepanja: opazovanje okolja; biotska raznovrstnost in naravni *viri*; kmetijstvo, gozdarstvo in podeželska območja; *morja*, oceani *in celinske vode*; prehranski sistemi; sistemi biotehnoloških inovacij *v biogospodarstvu EU*; krožni sistemi.

- (g) Nejedrski neposredni ukrepi Skupnega raziskovalnega središča: ustvarjanje visokokakovostnih znanstvenih izsledkov *za učinkovite in cenovno dostopne* dobre javne politike. Za nove pobude in predloge za zakonodajo EU so potrebni *pametno zasnovani* pregledni, izčrpni in uravnoteženi izsledki, za izvajanje politik pa *je potrebno, da se izsledki merijo in spremljajo*. Skupno raziskovalno središče bo politikam Unije zagotovilo neodvisne znanstvene izsledke in tehnično podporo skozi celoten cikel politike. Skupno raziskovalno središče bo svoje raziskave osredotočilo na prednostne naloge politik EU.

Področja ukrepanja: zdravje; *kultura, ustvarjalnost in vključujoča družba; civilna varnost za družbo*; digitalno področje, industrija *in vesolje*; podnebje, energija in mobilnost; hrana, *biogospodarstvo*, naravni viri, *kmetijstvo in okolje*; podpora za delovanje notranjega trga in gospodarsko upravljanje Unije; podpora državam članicam pri izvajanju zakonodaje in razvoju strategij pametne specializacije; analitična orodja in metode za oblikovanje politik; upravljanje znanja; prenos znanja in tehnologij; podpora znanosti, namenjena platformam za politike.

(3) Steber III „*Inovativna Evropa*“

Ta steber ■ z dejavnostmi, navedenimi v nadaljevanju, v skladu s členom 4 spodbuja vse oblike inovacij, vključno z *netehnološkimi inovacijami, zlasti v MSP in zagonskih podjetjih, in sicer z omogočanjem tehnološkega razvoja, prikazom in prenosom znanja, ter krepi* uvajanje inovativnih rešitev. Prispeva ■ tudi k drugim posebnim ciljem Programa, kot je opisano v členu 3. *EIC se bo izvajal predvsem s pomočjo dveh vrst instrumentov: z Iskalcem (Pathfinder), ki se izvaja predvsem prek skupnih raziskav, in Pospeševalcem (Accelerator).*

- (a) Evropski svet za inovacije: ***je osredotočen predvsem na prodorne in prelomne inovacije, usmerjene zlasti na inovacije, ki ustvarjajo trg, hkrati pa podpira vse vrste inovacij, tudi postopne.***

Področja ukrepanja: Iskalec za ***napredne raziskave*** (Pathfinder), ki podpira prihodnje in nastajajoče prebojne tehnologije, ***tehnologije, ki ustvarjajo trg, in/ali visokotehnološke „deep-tech“ tehnologije***; Pospeševalec (Accelerator), ki premošča vrzel v financiranju med poznimi fazami ***raziskovalnih in*** inovacijskih dejavnosti in uvajanjem na trg, da se učinkovito uvedejo prodorne inovacije, ki oblikujejo trg, in zagotovi širitev podjetij, kadar trg ne zagotavlja uspešnega financiranja; ■ dodatne dejavnosti, kot so nagrade in štipendije ter poslovne storitve z dodano vrednostjo.

- (b) Evropski inovacijski ekosistemi

Področja ukrepanja: ***dejavnosti bodo vključevale predvsem povezovanje, kjer je ustrezno v sodelovanju z EIT, z ■ nacionalnimi in regionalnimi*** akterji na področju inovacij ter podporo izvajanju skupnih čezmejnih inovacijskih programov držav članic, ***regij*** in pridruženih držav, od ***izmenjave praks in znanja o urejanju inovacij do*** izboljšanja mehkih veščin za inovacije do ukrepov na področju raziskav in inovacij, ***vključno z odprtimi inovacijami ali inovacijami, ki jih usmerjajo uporabniki,*** da se poveča učinkovitost evropskega inovacijskega sistema. To ***bi se moralo izvajati v sinergiji med drugim s*** podporo ESRR za inovacijske ekosisteme in medregionalna partnerstva, povezana s tematiko pametne specializacije.

- (c) Evropski inštitut za inovacije in tehnologijo

Področja ukrepanja: ***trajnostni*** inovacijski ekosistemi po vsej Evropi; ***inovacije in podjetniška*** znanja in spretnosti z vidika vseživljenjskega učenja, ***vključno s povečevanjem zmogljivosti visokošolskih zavodov po vsej Evropi; nove rešitve za trg za obravnavanje svetovnih izzivov;*** sinergije in dodana vrednost znotraj programa Obzorje Evropa.

- (4) Del „***Širitev sodelovanja in*** krepitev evropskega raziskovalnega prostora“

Ta ***steber si*** z dejavnostmi, navedenimi v nadaljevanju, ***prizadeva za uresničevanje posebnih ciljev iz člena 3(2) (d). Prispeva*** tudi k drugim posebnim ciljem programa, kot je opisano v členu 3. Dajal bo podlago za preostanek programa in hkrati podpiral dejavnosti, ki prispevajo k ***privabljanju***

talentov, spodbujanju kroženja možganov in preprečevanju bega možganov, k Evropi, ki bo v večji meri temeljila na znanju, bo inovativna in upoštevala enakost spolov, ki bo na čelu svetovne konkurence, *spodbujala nadnacionalno sodelovanje* ter tako optimizirala nacionalne prednosti in potencial po *vsej* Evropi v dobro delujočem evropskem raziskovalnem prostoru (ERP), v katerem znanje in visoko usposobljena delovna sila prosto krožita *na uravnotežen način, kjer se rezultati raziskav in inovacij razširjajo ter jih* obveščeni državljani razumejo ■ in jim zaupajo, ti rezultati pa prinašajo koristi družbi kot celoti, ter v katerem politika EU, zlasti politika na področju raziskav in inovacij, temelji na visokokakovostnih znanstvenih izsledkih.

Prav tako podpira dejavnosti, katerih cilj je izboljšanje kakovosti predlogov pravnih subjektov iz držav članic z manj razvitim področjem raziskav in inovacij, kot so strokovni preliminarni pregledi predlogov in svetovanje, ter spodbujanje dejavnosti nacionalnih kontaktnih točk za podporo mednarodnemu povezovanju, ter dejavnosti, namenjenih podpiranju pravnih oseb iz držav članic z manj razvitim področjem raziskav in inovacij, ki se pridružujejo že izbranim skupnim projektom, v katerih pravni subjekti iz teh držav članic ne sodelujejo.

Področja ukrepanja: *širitev sodelovanja in širjenje odličnosti , tudi prek povezovanja, tesnega medinstitucionalnega sodelovanja, pobud kateder evropskega raziskovalnega prostora, evropskega sodelovanja v znanosti in tehnologiji COST ter dejavnosti za spodbujanje kroženja možganov: reforma in izboljšanje evropskega sistema raziskav in inovacij, tudi na primer s podpiranjem reforme nacionalnih raziskovalnih in inovacijskih politik, zagotavljanjem privlačnih poklicnih okolij in podpiranjem enakosti spolov in znanosti za državljane.*

PRILOGA Ia

EVROPSKI INŠTITUT ZA INOVACIJE IN TEHNOLOGIJO (EIT)

Navedeno se uporablja pri izvajanju dejavnosti programa EIT:

3.1. Utemeljitev

Kot je jasno navedeno v poročilu skupine na visoki ravni o vplivu raziskav in inovacij v EU (Lamyjeva skupina na visoki ravni), je pot naprej izobraziti se za prihodnost in vlagati v ljudi, ki bodo pomenili spremembo. Zlasti se pozivajo evropske **visokošolske ustanove**, naj spodbujajo podjetništvo, odstranijo meje disciplin in institucionalizirajo močno **interdisciplinarno** sodelovanje med akademskim svetom in industrijo. Najnovejše raziskave kažejo, da je dostop do nadarjenih ljudi daleč najpomembnejši dejavnik, ki vpliva na izbiro lokacije pri evropskih ustanoviteljih zagonskih podjetij. Priložnosti za podjetniško izobraževanje in usposabljanje **ter razvoj ustvarjalnih veščin** imajo ključno vlogo pri kultiviranju bodočih inovatorjev in pri razvoju sposobnosti obstoječih inovatorjev za širitev poslovanja na višje ravni uspešnosti. Dostop do podjetniškega talenta, skupaj z dostopom do strokovnih storitev, kapitala in trgov na ravni EU, ter povezovanje ključnih inovacijskih akterjev okrog skupnega cilja so ključni elementi za spodbujanje inovacijskega ekosistema. Zato je treba usklajevati prizadevanja po vsej EU, da se ustvari kritična masa medsebojno povezanih podjetniških grozdov in ekosistemov po vsej EU.

Danes je EIT največji integrirani ekosistem za inovacije v Evropi, ki združuje partnerje iz poslovnega, raziskovalnega in izobraževalnega sveta ter drugih področij. Še naprej bo podpiral svoje skupnosti znanja in inovacij, ki so obsežna evropska partnerstva za reševanje posebnih svetovnih izzivov in krepijo inovacijske ekosisteme okrog njih. To bo dosegel s spodbujanjem vključevanja izobraževanja, raziskav in inovacij na najvišji ravni, s čimer bo ustvaril okolja, ugodna za inovacije, s spodbujanjem in podpiranjem nove generacije podjetnikov ter s spodbujanjem ustanavljanja inovativnih podjetij v tesni sinergiji in dopolnjevanju z EIC.

Po Evropi so še vedno potrebna prizadevanja za razvoj ekosistemov, kjer lahko raziskovalci, inovatorji, industrijska podjetja in vlade sodelujejo na enostaven način. Inovacijski ekosistemi dejansko še vedno ne delujejo optimalno zaradi različnih razlogov, kot so:

- interakcijo med inovacijskimi akterji še vedno ovirajo organizacijske, regulativne in kulturne ovire med njimi;
- prizadevanja za krepitev inovacijskih ekosistemov **imajo korist od** usklajevanja in jasnega osredotočanja na specifične cilje in učinek.

Za reševanje prihodnjih **družbenih** izzivov, sprejemanje priložnosti novih tehnologij ter prispevanje k **okolju prijazni in** trajnostni gospodarski rasti, zaposlovanju, konkurenčnosti in blaginji evropskih državljanov je treba nadalje okrepiti zmogljivost Evrope za inovacije, in sicer s: **krepitevijo obstoječih in** spodbujanjem ustvarjanja novih okolij, ki bodo ugodna za sodelovanje in inovacije; krepitevijo inovacijskih zmogljivosti v akademskem in raziskovalnem sektorju; podpiranjem nove generacije podjetnikov; spodbujanjem ustanavljanja in razvoja inovativnih podjetij **ter krepitevijo prepoznavnosti in priznavanja raziskovalnih in inovacijskih dejavnosti, ki jih financira EU, zlasti financiranja EIT, v širši javnosti.**

Narava in obseg inovacijskih izzivov zahtevata povezovanje in mobiliziranje akterjev in virov v evropskem merilu, s spodbujanjem čezmejnega sodelovanja. Obstaja potreba po odpravljanju izoliranosti disciplin in elementov v vrednostnih verigah ter spodbujanju vzpostavitve ugodnega okolja za učinkovito izmenjavo znanja in strokovnega znanja ter za razvoj in privabljanje podjetniških talentov. **Strateški inovacijski program EIT zagotavlja skladnost z izzivi programa Obzorje Evropa ter dopolnjuje EIC.**

3.2. Področja ukrepanja

3.2.1. Trajnostni inovacijski ekosistemi po vsej Evropi

V skladu z uredbo o EIT in strateškim inovacijskim programom bo imel EIT okrepljeno vlogo na področju krepitve trajnostnih inovacijskih ekosistemov, **ki temeljijo na izzivih**, po vsej Evropi. EIT zlasti še naprej deluje predvsem prek svojih skupnosti znanja in inovacij, obsežnih evropskih partnerstev, ki obravnavajo specifične družbene izzive. Še naprej si bo prizadeval za krepitev inovacijskih ekosistemov, ki ga obkrožajo, **in sicer z njihovim odpiranjem in** spodbujanjem povezovanja raziskav, inovacij in izobraževanja. Poleg tega bo EIT **okrepil inovacijske ekosisteme po** Evropi z razširitvijo svojega Regionalnega inovacijskega programa (EIT RIS). EIT bo sodeloval z inovacijskimi ekosistemi, ki imajo visok inovacijski potencial na podlagi strategije, tematske uskladitve in **predvidenega** učinka, in sicer v tesni sinergiji s strategijami in platformami pametne specializacije.

- okrepitev učinkovitosti obstoječih skupnosti znanj in inovacij **ter njihovo odprtost za nove partnerje, kar dolgoročno omogoča prehod na samozadostnost, in analiza potrebe po** ustanavljanju novih **tovrstnih skupnosti za reševanje svetovnih izzivov. Posebna tematska področja bodo opredeljena v strateškem inovacijskem programu ob upoštevanju strateškega načrtovanja;**
- pospeševanje odličnosti regij v državah, ki so **opredeljene v strateškem inovacijskem programu v tesnem sodelovanju s strukturnimi skladi in drugimi ustreznimi programi financiranja EU, kjer je to primerno.**

2.2. **Inovacije in podjetniška znanja in spretnosti v okviru vseživljenjskega učenja, vključno s povečevanjem zmogljivosti visokošolskih ustanov po vsej Evropi**

Izobraževalne dejavnosti EIT bodo okrepljene, da se z **namenskim** izobraževanjem in usposabljanjem spodbudijo inovacije in podjetništvo. Večja osredotočenost na razvoj človeškega kapitala bo temeljila na razširitvi obstoječih izobraževalnih programov skupnosti znanja in inovacij EIT, da bi še naprej študentom in strokovnjakom zagotavljali visokokakovostne učne načrte, ki temeljijo na inovacijah, **ustvarjalnosti** in podjetništvu, v skladu z industrijsko strategijo EU in strategijo EU za znanja in spretnosti. To lahko vključuje raziskovalce in inovatorje, ki jih podpirajo drugi deli programa Obzorje Evropa, zlasti ukrepi MSCA. EIT bo podpiral tudi **modernizacijo visokošolskih ustanov po Evropi** in njihovo vključevanje v inovacijske ekosisteme, in sicer s spodbujanjem in povečevanjem njihovega podjetniškega potenciala in zmogljivosti ter s spodbujanjem, da bolje predvidijo nove zahteve po znanjih in spretnostih.

- Razvoj inovativnih učnih načrtov, ob upoštevanju prihodnjih potreb **družbe in** industrije, in medsektorskih programov, ki bodo ponujeni študentom, podjetnikom in strokovnjakom po vsej Evropi in zunaj nje in v katerih se strokovna in panožna znanja kombinirajo z v **inovacije usmerjenim in podjetniškim** znanjem in spretnostmi, kot so visokotehnološka znanja in spretnosti, **povezana z digitalnimi in trajnostnimi ključnimi omogočitvenimi tehnologijami;**
- krepitev in širitev znaka EIT, da bi se izboljšala **vidnost in priznavanje EIT** izobraževalnih programov na podlagi partnerstev med različnimi visokošolskimi ustanovami, raziskovalnimi središči in podjetji ter **hkrati povečala njegova splošna kakovost, in sicer s** ponujanjem učnih načrtov, ki vključujejo učenje ob delu, in **namenskega** podjetniškega izobraževanja ter mednarodne, medorganizacijske in medsektorske mobilnosti;

- razvoj zmogljivosti za inovacije in podjetništvo v sektorju visokošolskega izobraževanja z nadgrajevanjem **in spodbujanjem** strokovnega znanja skupnosti EIT pri povezovanju izobraževanja, raziskav in podjetja;
- krepitev vloge skupnosti nekdanjih diplomantov EIT kot zgled za nove študente in močan instrument za komuniciranje vpliva EIT.

2.3. Nove rešitve za trg **za obravnavanje svetovnih izzivov**

EIT bo **ob zagotavljanju vključevanja načela enakosti spolov** spodbudila, okrepila **in nagradila** vlogo podjetnikov, inovatorjev, **raziskovalcev**, učiteljev, študentov in drugih inovacijskih akterjev za sodelovanje v interdisciplinarnih skupinah, da se oblikujejo ideje in preoblikujejo v postopne in prelomne inovacije. Dejavnosti bodo označevale odprte inovacije in čezmejni pristop, s poudarkom na vključevanju dejavnosti iz trikotnika znanja, ki vplivajo na uspeh (npr. promotorji projektov lahko izboljšajo njihov dostop do: posebej usposobljenih diplomantov, **vodilnih uporabnikov**, zagonskih podjetij z inovativnimi zamislimi, tujih podjetij z ustreznimi dopolnilnimi sredstvi itd.).

- Podpora za razvoj novih izdelkov, storitev **in tržnih priložnosti**, v kateri bodo sodelovali akterji iz trikotnika znanja, da **bi našli rešitve za svetovne izzive**;
- **popolno povezovanje celotne inovacijske vrednostne verige: od študenta do podjetnika, od zamisli do proizvoda, od laboratorija do stranke. To vključuje podporo za zagonska in podjetja v razširitveni fazi.**
- izvajanje storitev na visoki ravni in podpora inovativnim podjetjem, vključno s tehnično pomočjo za izboljšanje izdelkov ali storitev, vsebinskim mentorstvom, podporo za pridobivanje ciljnih strank in zbiranje kapitala, da bi inovacije hitro dosegle trg in se pospeši proces rasti.

3.2.4. Sinergije in dodana vrednost programa Obzorje Evropa

EIT bo povečal svoja prizadevanja za izkoriščanje sinergij in komplementarnosti **med obstoječimi skupnostmi znanja in inovacij ter** z različnimi akterji in pobudami na ravni EU in svetovni ravni, razširil bo obstoječo mrežo sodelujočih organizacij na strateški in operativni ravni, **hkrati pa se mora izogniti podvajanju.**

- **Tesno** sodelovanje z EIC *in skladom InvestEU* pri racionalizaciji podpore (tj. financiranja in storitev), ki se zagotavlja **■** inovativnim podjetjem v zagonski in fazi širitve, zlasti prek skupnosti znanja in inovacij;
- načrtovanje in izvajanje dejavnosti EIT za doseganje največjih možnih sinergij in njihovo dopolnjevanje *z drugimi deli programa*;
- sodelovanje z državami članicami EU na nacionalni in regionalni ravni z vzpostavljanjem strukturiranega dialoga in usklajevanjem prizadevanj za omogočanje sinergij z nacionalnimi *in regionalnimi* pobudami, **■ vključno s strategijami pametne specializacije, tudi z izvajanjem „evropskih inovacijskih ekosistemov“**, da se opredelijo, izmenjujejo in razširjajo **primeri najboljše** prakse in spoznanja;
 - **posredovanje in razširjanje inovativnih praks in spoznanj po Evropi in onkraj njenih meja, da bi prispevali k inovacijski politiki v Evropi ob usklajevanju z drugimi deli programa Obzorje Evropa**;
 - zagotavljanje prispevka k razpravi o inovacijski politiki in prispevka k **zasnovi in** izvajanju prednostnih nalog politik EU s stalnim sodelovanjem z vsemi ustreznimi službami Evropske komisije, drugimi programi EU in njihovimi deležniki, ter nadaljnje preučevanje priložnosti v pobudah za izvajanje politik;
 - izkoriščanje sinergij z drugimi programi EU, **■ vključno s tistimi**, ki podpirajo razvoj človeškega kapitala in inovacij (npr. **COST**, ESS+, ESRR, Erasmus+, **Ustvarjalna Evropa in COSME Plus/enotni trg, sklad InvestEU**);
 - razvoj strateških zavezništev s ključnimi akterji na področju inovacij na ravni EU in na mednarodni ravni, ter podpora skupnostim znanja in inovacij za razvoj sodelovanja in povezav s ključnimi partnerji iz trikotnika znanja iz tretjih držav s ciljem odpiranja novih trgov za rešitve, ki jih podpirajo skupnosti znanja in inovacij, in privabljanja **financiranja in** nadarjenih ljudi iz tujine. **V zvezi z načeli vzajemnosti in obojestranskih koristi je treba spodbujati sodelovanje tretjih držav.**

PRILOGA III

PARTNERSTVA

Evropska partnerstva se izbirajo, izvajajo, spremljajo, ocenjujejo, postopoma ukinjajo *ali podaljšajo* na podlagi naslednjih meril:

1) Izbor

prikaz, da je evropsko partnerstvo učinkovitejše pri doseganju zadevnih ciljev Programa *prek vključevanja in sodelovanja partnerjev*, predvsem pri ustvarjanju jasno vidnih vplivov za EU in njene državljanke, zlasti na področju svetovnih izzivov ter ciljev raziskav in inovacij, izboljšanja konkurenčnosti, *trajnosti* EU in prispevka h krepitvi Evropskega raziskovalnega in inovacijskega prostora ter *po potrebi* mednarodnih zavez;

v primeru institucionaliziranih evropskih partnerstev, vzpostavljenih v skladu s členom 185 PDEU, je obvezna udeležba držav članic Unije v višini najmanj **40 %**;

- (b) skladnost in sinergije evropskega partnerstva na področju raziskav in inovacij EU, *v največji možni meri po pravilih programa Obzorje Evropa*;
- (c) preglednost in odprtost evropskega partnerstva v zvezi z opredelitvijo prednostnih nalog in ciljev *v smislu pričakovanih rezultatov in učinkov ter v zvezi s* sodelovanjem partnerjev in deležnikov *iz celotne vrednostne verige*, iz različnih sektorjev *ozadij in disciplin*, tudi mednarodnih, kadar je to primerno *in ne posega v evropsko konkurenčnost; jasni načini za spodbujanje sodelovanja MSP ter za razširjanje in izkoriščanje rezultatov, zlasti v MSP, tudi prek posredniških organizacij*;
- (d) predhodna dokazana dodana vrednost in usmeritev evropskega partnerstva, vključno s skupno *strateško* vizijo namena evropskega partnerstva. Ta vizija bo zajemala zlasti:
 - opredelitev merljivih pričakovanih *konkretnih dosežkov, rezultatov in* učinkov v določenih rokih, vključno s ključno gospodarsko *in/ali družbeno* vrednostjo za *Unijo*;
 - dokazane pričakovane kvalitativne in *pomembne* kvantitativne učinke vzvoda, *vključno z metodo za merjenje ključnih kazalnikov uspešnosti*;

- pristope za zagotavljanje prilagodljivosti izvajanja in prilagajanja spreminjajočim se potrebam politik, družbe **in/ali** trga ali znanstvenega napredka, **da se izboljša usklajenost politik na regionalni in nacionalni ravni ter na ravni EU**;
- izhodno strategijo in ukrepe za postopno **ukinitvijo programa**;

- (e) Predhodno dokazana dolgoročna zavezanost partnerjev, vključno z najmanjšim možnim deležem javnih in/ali zasebnih naložb;

v primeru institucionaliziranih evropskih partnerstev, **ustanovljenih v skladu s členom 185 ali 187 PDEU**, mora biti finančni in/ali stvarni prispevek partnerjev, z izjemo Unije, najmanj 50 % in lahko znaša največ 75 % skupnih proračunskih obveznosti evropskega partnerstva. Za vsako **tako** institucionalizirano evropsko partnerstvo mora biti delež prispevkov partnerjev, razen Unije, v obliki finančnih prispevkov; **Za partnerje, razen Unije in sodelujočih držav, bi morali biti finančni prispevki namenjeni predvsem kritju upravnih stroškov ter dejavnosti usklajevanja in podpore ter drugih nekonkurenčnih dejavnosti.**

(ea) Po dogovoru z regionalnimi organi se Evropski sklad za regionalni razvoj (ESRR) sprejme kot delni nacionalni prispevek za sofinanciranje ukrepov, ki vključujejo države članice, v okviru Programa.

2) Izvajanje:

- (a) sistemski pristop, ki zagotavlja **dejavno in zgodnje sodelovanje držav članic in** doseganje pričakovanih vplivov evropskega partnerstva s prožnim izvajanjem skupnih ukrepov z **visoko evropsko dodano vrednostjo**, ki **tudi** presegajo skupne razpise za raziskovalne in inovacijske dejavnosti, vključno s tistimi, ki se nanašajo na tržno ali regulativno uvedbo ali uvedbo politike;
- (b) ustrezni ukrepi za zagotavljanje stalne odprtosti in preglednosti pobude pri izvajanju, zlasti za določanje prednostnih nalog in sodelovanje pri razpisih za zbiranje predlogov, **informacije o delovanju upravljanja**, prepoznavnosti Unije, ukrepi za komuniciranje in ozaveščanje javnosti, razširjanje in izkoriščanje rezultatov, vključno z jasnim prostim dostopom / strategijo za uporabnike vzdolž celotne verige vrednosti; **ustrezni ukrepi za obveščanje MSP in spodbujanje njihove udeležbe**;

- (c) usklajevanje in/ali skupne dejavnosti z drugimi ustreznimi raziskovalnimi in inovacijskimi pobudami, da se zagotovijo ***optimalna raven medsebojne povezanosti in*** učinkovite sinergije, ***med drugim da se premostijo morebitne ovire pri izvajanju na nacionalni ravni in poveča stroškovna učinkovitost;***
 - (d) **■** obveznosti **■** za finančne prispevke ***in/ali prispevke v naravi, v skladu z nacionalnimi določbami*** v celotnem življenjskem ciklu pobude;
 - (e) v primeru institucionaliziranega evropskega partnerstva dostop do rezultatov in drugih podatkov, povezanih z ukrepom, za Evropsko komisijo za namene razvijanja, izvajanja in spremljanja politik ali programov Unije.
- 3) Spremljanje:
- (a) sistem spremljanja v skladu z zahtevami iz člena 45 za spremljanje napredka pri doseganju posebnih ciljev politike, konkretnih rezultatov in ključnih kazalnikov uspešnosti, ki omogočajo ocenjevanje dosežkov v obdobju, vplivov in morebitnih potreb po popravni ukrepih;
 - (b) ***redno*** namensko poročanje o kvantitativnih in kvalitativnih učinkih finančnega vzvoda, vključno ***o odobrenih in dejansko zagotovljenih*** finančnih prispevkih in prispevkih v naravi, prepoznavnosti in položaju v mednarodnem okviru, vplivu na tveganje, povezano z raziskavami in inovacijami, za naložbe zasebnega sektorja;
 - (c) ***podrobne informacije o postopku ocenjevanja in rezultatih vseh razpisov za zbiranje predlogov v okviru partnerstev, ki so na voljo pravočasno in so dostopne v skupni elektronski zbirki podatkov.***
- 4) Ocena, postopna ukinitve in obnova:
- (a) ocenjevanje vplivov, doseženih na ravni Unije v zvezi z opredeljenimi ciljnim vrednostmi in ključnimi kazalniki uspešnosti, ki se upošteva pri oceni Programa iz člena 47, vključno z oceno najučinkovitejšega načina izvajanja ukrepov politike za kakršen koli prihodnji ukrep; umestitev morebitne obnove evropskega partnerstva v skupno področje evropskih partnerstev in njegove prednostne naloge politik;
 - (b) ***če se partnerstvo ne obnovi***, ustrezni ukrepi za zagotovitev postopnega ukinjanja ***financiranja okvirnega programa*** v skladu s **■** pogoji in časovnim načrtom, ***predhodno***

dogovorjenimi s pravno zavezanimi partnerji, brez poseganja v morebitno nadaljnje nadnacionalno financiranje iz nacionalnih ali drugih programov Unije *in brez poseganja v zasebne naložbe in tekoče projekte*.

PRILOGA IV

SINERGIJE Z DRUGIMI PROGRAMI

1. Sinergije z Evropskim kmetijskim jamstvenim skladom in Evropskim kmetijskim skladom za razvoj podeželja (skupna kmetijska politika – SKP), bodo zagotovile, da:
 - (a) se raziskovalne in inovacijske potrebe kmetijskega sektorja in podeželskih območij v EU ugotovijo zlasti v okviru evropskega partnerstva za inovacije „Kmetijska produktivnost in trajnost“³⁶ in se upoštevajo v procesu načrtovanja strateških raziskav in inovacij in delovnih programih Programa;
 - (b) skupna kmetijska politika omogoča najboljšo uporabo rezultatov raziskav in inovacij ter spodbuja obsežno uvajanje inovativnih rešitev, tudi tistih, ki izhajajo iz projektov, financiranih s sredstvi okvirnih programov za raziskave in inovacije, ~~ter~~ evropskega partnerstva za inovacije „Kmetijska produktivnost in trajnost“ *in iz ustreznih skupnosti znanja in inovacij Evropskega inštituta za inovacije in tehnologijo (EIT)*;
 - (c) EKSRP podpira uvajanje in širjenje znanja in rešitev, ki izvirajo iz rezultatov Programa in omogočajo nastanek bolj dinamičnega kmetijskega sektorja in novih priložnosti za razvoj kmetijskih območij.
2. Sinergije z Evropskim skladom za pomorstvo in ribištvo (ESPR) bodo zagotovile, da:
 - (a) bosta Program in ESPR v veliki meri medsebojno povezana, saj se bodo potrebe po raziskavah in inovacijah EU na tem področju prenašale v okviru procesa strateškega načrtovanja raziskav in inovacij v programu Obzorje Evropa.
 - (b) bo ESPR podpiral uvajanje novih tehnologij in inovativnih proizvodov, procesov in storitev, zlasti tistih, ki izhajajo iz Programa na področju morske in pomorske politike; bo podpiral tudi zbiranje podatkov na terenu in obdelavo teh podatkov ter

³⁶ Sporočilo Komisije Evropskemu parlamentu in Svetu o Evropskem partnerstvu za inovacije „Kmetijska produktivnost in trajnost“ (COM(2012)0079).

razširjal ustrezne ukrepe, ki se podpirajo v okviru Programa, to pa bo prispevalo k izvajanju skupne ribiške politike, pomorske politike EU *ter* mednarodnemu upravljanju oceanov *in mednarodnim obveznostim*.

3. Sinergije z Evropskim skladom za regionalni razvoj (ESRR) bodo zagotovile, da:

(a) se bodo uporabljale ureditve za kombinirano financiranje iz ESRR in programa Obzorje Evropa za podporo dejavnostim, ki povezujejo *regionalne operative programe*, strategije pametne specializacije in mednarodno odličnost na področju raziskav in inovacij, vključno s skupnimi nadregionalnimi/nadnacionalnimi programi in vseevropskimi raziskovalnimi infrastrukturami, z namenom krepitev evropskega raziskovalnega prostora;

(aa) *sredstva iz Evropskega sklada za regionalni razvoj se lahko prostovoljno prenašajo v podporo dejavnostim v okviru Programa, zlasti tistim z oznako „pečat odličnosti“;*

(b) se bo ESRR med drugim osredotočal na razvoj in krepitev regionalnih in lokalnih raziskovalnih in inovacijskih ekosistemov ter industrijskega preoblikovanja, vključno s podporo za uporabo rezultatov ter uvajanje novih tehnologij in inovativnih rešitev iz okvirnih programov za raziskave in inovacije v okviru ESRR;

(ba) *krepi se bodo obstoječi regionalni ekosistemi, mreže platform in regionalne strategije;*

4. Sinergije z Evropskim socialnim skladom+ (ESS+) bodo zagotovile, da:

(a) bo ESS+ lahko vključeval in širil inovativne izobraževalne programe, ki jih podpira Program, tudi preko nacionalnih ali regionalnih programov, da bi ljudi opremili z znanji, spretnostmi in kompetencami, ki so potrebne za delovna mesta prihodnosti.

(b) se bodo lahko ureditve za dopolnilno financiranje iz ESS+ *prostovoljno* uporabljale za podporo dejavnosti *Programa*, ki spodbujajo razvoj človeškega kapitala na področju raziskav in inovacij, da bi okrepile evropski raziskovalni prostor;
[Sprememba 148]

(c) bo področje „Zdravje“ Evropskega socialnega sklada+ vključevalo inovativne tehnologije ter nove poslovne modele in rešitve, zlasti tiste, ki izhajajo iz Programov,

ter tako prispevalo k inovativnim, učinkovitim in trajnostnim zdravstvenim sistemom držav članic in lažjemu dostopu do boljšega in varnejšega zdravstva za evropske državljane.

5. Sinergije z instrumentom za povezovanje Evrope (IPE) bodo zagotovile, da:

- (a) se bodo v okviru procesa načrtovanja strateških raziskav in inovacij Programa ugotovile in določile potrebe po raziskavah in inovacijah na področju prometa, energetike in digitalnega sektorja v EU;
- (b) bo IPE podpiral obsežno uvedbo in uporabo inovativnih novih tehnologij in rešitev na področju prometa, energije in digitalnih fizičnih infrastruktur, zlasti tistih, ki izhajajo iz okvirnih programov za raziskave in razvoj.
- (c) bo izmenjava informacij in podatkov med projekti okvirnega programa in projekti IPE poenostavljena, na primer s poudarjanjem tehnologij iz okvirnega programa z visoko stopnjo pripravljenosti za trg, da bi se lahko nadalje uvajale preko IPE.

6. Sinergije s Programom digitalna Evropa (DEP) bodo zagotovile, da:

- (a) bodo vrsta ukrepov, ki jih je treba podpreti, njihovi pričakovani neposredni učinki in intervencijska logika različni in se bodo dopolnjevali, čeprav se več tematskih področij, ki jih obravnavata Program in DEP, prekriva;
- (b) bodo potrebe po raziskavah in inovacijah, ki so povezane z digitalnimi vidiki, ugotovljene in določene v načrtih strateških raziskav in inovacij Obzorja Evropa; mednje spadajo tudi raziskave in inovacije na področju visoko zmogljivega računalništva, umetne inteligence, kibernetске varnosti, **tehnologij razpršene evidence in kvantnih tehnologij**, pri katerih se digitalne tehnologije kombinirajo z drugimi omogočitvenimi tehnologijami in netehnološkimi inovacijami; bo zagotovljena podpora za širitev podjetij, ki uvajajo prodorne inovacije, od katerih bodo številne združevale digitalne in fizične tehnologije; vključitev digitalnih tehnologij v celotni steber „Globalni izzivi in **evropska** industrijska konkurenčnost“; podpora digitalnim raziskovalnim infrastrukturam;

- (c) se bo DEP osredotočal na krepitev digitalnih zmogljivosti velikega obsega in infrastrukture na področju visoko zmogljivega računalništva, umetne inteligence, kibernetске varnosti, *tehnologij razpršene evidence*, *kvantnih tehnologij* ter naprednih digitalnih znanj in spretnosti, ki so v okviru EU namenjene široki uporabi in uveljavitvi kritičnih obstoječih ali preizkušenih inovativnih digitalnih rešitev po vsej Evropi na področjih javnega interesa (kot so zdravje, javna uprava, pravosodje in izobraževanje) ali nedelovanja trga (kot je digitalizacija podjetij, zlasti malih in srednje velikih podjetij); DEP se večinoma izvaja z usklajenimi in strateškimi naložbami z državami članicami, zlasti preko skupnih javnih naročil, v digitalne zmogljivosti, ki se bodo souporabljale po vsej Evropi, in v ukrepe na ravni EU, ki podpirajo interoperabilnost in standardizacijo kot del razvoja enotnega digitalnega trga;
- (d) bodo zmogljivosti in infrastrukture DEP na voljo raziskovalni in inovacijski skupnosti, tudi za dejavnosti, ki se podpirajo v Programu, vključno s preizkušanjem, eksperimentiranjem in predstavljanjem v vseh sektorjih in disciplinah.
- (e) bo DEP vse bolj prevzemal in uvajal nove digitalne tehnologije, razvite v Programu;
- (f) se bodo pobude Programa za razvoj izobraževalnih programov za pridobitev znanj, spretnosti in kompetenc, vključno s tistimi, ki se izvajajo v kolokacijskih centrih *skupnosti znanja in inovacij* Evropskega inštituta za inovacije in tehnologijo, dopolnjevale z razvojem zmogljivosti na področju naprednih digitalnih znanj in spretnosti, ki jih podpira program Digitalna Evropa;
- (g) bodo močni usklajevalni mehanizmi za strateško načrtovanje in postopki delovanja usklajeni med programoma, njune strukture upravljanja pa bodo vključevale ustrezne službe Komisije ter druge službe, ki jih zadevajo različni deli teh programov.

7. Sinergije s programom za enotni trg bodo zagotovile, da:

- (a) bo program za enotni trg obravnaval nedelovanje trga, ki vpliva na vsa MSP, in bo spodbujal podjetništvo ter ustanavljanje in rast podjetij. Med programom za enotni trg in ukrepi *Evropskega inštituta za inovacije in tehnologijo (EIT)* ter prihodnjega Evropskega sveta za inovacije, ki so namenjeni inovativnim podjetjem,

obstaja popolna komplementarnost, tudi na področju podpornih storitev za MSP, zlasti kadar trg ne zagotavlja uspešnega financiranja;

- (b) se bo lahko Evropska podjetniška mreža, kot tudi druge podporne strukture za MSP (npr. nacionalne kontaktne točke, agencije za inovacije, **vozišča za digitalne inovacije, strokovni centri, certificirani inkubatorji**), uporabljala za izvajanje podpornih storitev v okviru programa Obzorje Evropa, **vključno s Svetom za inovacije**.

8. Sinergije s programom LIFE – program za okoljske in podnebne ukrepe, bodo zagotovile, da:

se bodo v okviru procesa načrtovanja strateških raziskav in inovacij Programa ugotovile in določile potrebe po raziskavah in inovacijah za obravnavo izzivov na področju okolja, podnebja in energije v EU. Program LIFE bo še naprej deloval kot katalizator za izvajanje okoljske, podnebne in ustrezne energetske politike in zakonodaje EU, tudi s sprejetjem in uporabo rezultatov raziskav in inovacij iz Programa, in jih pomagal uvajati na državni in (med-)regionalni ravni, kjer lahko prispeva k obravnavi vprašanj okoljske, podnebne ali energetske učinkovitosti. Program LIFE bo še naprej spodbujal zlasti sinergije v okvirnem programu, tako da bo med ocenjevanjem dodeljeval bonuse predlogom, ki vključujejo uporabo rezultatov iz okvirnega programa. Standardni projekti ukrepov LIFE bodo podpirali razvoj, preizkušanje ali predstavljanje primernih tehnologij ali metodologij za izvajanje okoljske in podnebne politike EU, ki se lahko pozneje uporabijo v velikem obsegu, financirajo pa se iz drugih virov, tudi iz Programa. **Tako Evropski inštitut za inovacije in tehnologijo kot prihodnji** Evropski svet za inovacije iz Programa lahko podpreta širitev ali komercializacijo novih prelomnih zamisli, ki lahko nastanejo pri izvajanju projektov programa LIFE.

9. Sinergije s programom Erasmus+ bodo zagotovile, da:

- (a) se bodo združena sredstva Programa in programa Erasmus uporabljala za podporo dejavnostim, ki so namenjene krepitvi in posodobitvi evropskih visokošolskih ustanov. Program bo dopolnjeval podporo iz programa Erasmus za pobudo o evropskih univerzah, zlasti njene raziskovalne razsežnosti v okviru razvoja novih skupnih in povezanih dolgoročnih, trajnostnih strategij izobraževanja, raziskav in inovacij omogočili razvoj novih skupnih in povezanih dolgoročnih in trajnostno

naravnanih strategij na področju izobraževanja, raziskav in inovacij na podlagi naddisciplinarnih in medsektorskih pristopov, da bi v praksi uresničili trikotnik znanja in tako spodbudili gospodarsko rast. *izobraževalne dejavnosti Evropskega inštituta za inovacije in tehnologijo bi bile lahko povezane s pobudo evropskih univerz in ji služile kot spodbuda.*

- (b) bosta Program in program Erasmus spodbujala povezovanje izobraževanja in raziskovanja s spodbujanjem visokošolskih ustanov k oblikovanju in vzpostavljanju skupnih strategij na področju izobraževanja, raziskav in inovacij, k zagotavljanju najnovejših raziskovalnih spoznanj in praks za poučevanje, da bi omogočila pridobivanje izkušenj na področju dejavnega raziskovanja vsem študentom in osebju v visokošolskem izobraževanju, zlasti pa raziskovalcem, ter podprla druge dejavnosti, ki povezujejo visokošolsko izobraževanje, raziskave in inovacije.

10. Sinergije z Evropskim vesoljskim programom bodo zagotovile, da:

- (a) se bodo v okviru procesa načrtovanja strateških raziskav in inovacij Programa ugotovile in določile potrebe po raziskavah in inovacijah v nabavnih in prodajnih sektorjih vesoljskega programa v EU; se bodo ukrepi na področju vesoljskih raziskav, ki se bodo izvajali preko programa Obzorje Evropa, izvajali z ozirom na naročanje in upravičenost subjektov v skladu z določbami vesoljskega programa, kjer je primerno;
- (b) se bodo podatki, pridobljeni iz vesolja, in storitve, ki jih Evropski vesoljski program zagotavlja kot javno dobrino, uporabljali v raziskavah in inovacijah za razvoj prodornih rešitev, vključno z okvirnim programom, zlasti za trajnostno hrano in naravne vire, spremljanje podnebja, pametna mesta, avtomatizirana vozila, varnost in obvladovanje nesreč.
- (c) bodo storitve dostopa do podatkov in informacij programa Copernicus prispevale k evropskemu oblaku odprte znanosti in s tem olajšale dostop do podatkov programa Copernicus raziskovalcem in znanstvenikom; raziskovalne infrastrukture, zlasti omrežja za opazovanje na kraju samem, bodo bistveni elementi infrastrukture za opazovanje na kraju samem, ki omogočajo storitve programa Copernicus, same pa tudi izkoriščajo podatke, ki nastajajo pri storitvah programa Copernicus.

11. Sinergije z Instrumentom za sosedstvo, razvoj in mednarodno sodelovanje (v nadaljnjem besedilu: zunanji instrument) bodo zagotovile, da bodo raziskovalne in inovacijske dejavnosti v Programu s sodelovanjem tretjih držav in ciljnim ukrepi mednarodnega sodelovanja skušale doseči usklajenost in povezavo s programi sočasnih ukrepov za uvajanje na trg in krepitev zmogljivosti v okviru zunanjega instrumenta, in sicer na podlagi skupne opredelitve potreb in področij posegov, ki se na splošno opredelijo v postopku načrtovanja strateških raziskav in inovacij programa Obzorje Evropa.
12. Sinergije s Skladom za notranjo varnost in instrumentom za upravljanje meja v okviru Sklada za integrirano upravljanje meja bodo zagotovile, da:
- (a) se bodo v okviru procesa načrtovanja strateških raziskav in inovacij Programa ugotovile in določile potrebe na področjih varnosti in integriranega upravljanja meja;
 - (b) bosta Sklad za notranjo varnost in Sklad za integrirano upravljanje meja podpirala uvajanje inovativnih novih tehnologij in rešitev, zlasti tistih, ki izhajajo iz okvirnih programov za raziskave in inovacije na področju varnostnih raziskav.
13. Sinergije s skladom InvestEU bodo zagotovile, da:
- (a) bo Program iz lastnega proračuna zagotovil kombinirano financiranje za inovatorje, za katere je značilna visoka stopnja tveganja in za katere trg, kjer to pride v poštev, ne zagotavlja uspešnega in trajnostnega financiranja, obenem pa bo zagotovil primerno usklajevanje v podporo učinkovitemu izvajanju in upravljanju zasebnega financiranja kot dela kombiniranega financiranja preko sredstev in posrednikov, ki jih podpira sklad InvestEU;
 - (b) bodo finančni instrumenti za raziskave in inovacije ter MSP združeni v skladu InvestEU, zlasti preko namenskega tematskega okvira za raziskave in inovacije ter preko proizvodov, ki se uvajajo preko okvira za MSP in so usmerjena k inovativnim podjetjem, s čimer bodo prispevali tudi k uresničevanju ciljev Programa.
Vzpostavljene bodo močne dopolnjujoče se povezave med skladom InvestEU in programom Obzorje Evropa.
14. Sinergije s Skladom za inovacije v sistemu trgovanja z emisijami (v nadaljnjem besedilu: inovacijski sklad) bodo zagotovile, da:

- (a) bo inovacijski sklad usmerjen predvsem v inovacije na področju nizkoogljičnih tehnologij in procesov, vključno z okoljsko varnim zajemanjem in uporabo ogljikovega dioksida, ki bistveno prispeva k blažitvi podnebnih sprememb, ter proizvodi, ki nadomeščajo tiste z visokimi emisijami ogljikovega dioksida, ter v pomoč pri spodbujanju gradnje in obratovanja projektov, ki so namenjeni za okoljsko varno zajemanje in geološko shranjevanje CO₂, ter inovativnim tehnologijam na področju obnovljivih virov energije in shranjevanja energije; **vzpostavljen bo ustrezeni okvir, ki bo omogočal in spodbujal okolju prijaznejše izdelke s trajnostno dodano vrednostjo za potrošnike/končne uporabnike.**
- (b) bo Program financiral razvoj, predstavitev **in uvajanje** tehnologij, **tudi prebojnih rešitev**, ki lahko prispevajo k doseganju **nizkoogljičnega gospodarstva in** uresničevanju ciljev **Unije** na področju razogljičenja, energije in industrijskega preoblikovanja, zlasti v stebru 2, **ter prek Evropskega inštituta za inovacije in tehnologijo;**
- (c) bo inovacijski sklad lahko, ob upoštevanju svojih meril za izbor in dodelitev, podprl predstavitvene faze upravičenih projektov, ~~ki so morali prejeti.~~ **Projekti, ki prejemajo podporo iz inovacijskega sklada, so lahko upravičeni do podpore** iz okvirnih programov za raziskave in inovacije **in obratno. Zaradi dopolnjevanja programa Obzorje Evropa bo lahko inovacijski sklad osredotočen na inovacije, ki so blizu trgu in prispevajo k znatnemu in hitremu zmanjševanju emisij CO₂. Med inovacijskim skladom in programom Obzorje Evropa bo vzpostavljena močna dopolnilna povezava.**

15. Sinergije s programom Euratoma za raziskave in usposabljanje bodo zagotovile, da:

- (a) bosta Program in program Euratoma za raziskave in usposabljanje oblikovala celovite ukrepe, ki podpirajo izobraževanje in usposabljanje (vključno z ukrepi Marie Skłodowska-Curie) za ohranjanje in razvijanje ustreznih znanj in spretnosti v Evropi;
- (b) bosta Program in program Euratoma za raziskave in usposabljanje oblikovala skupne ukrepe na področju raziskav, ki se osredotočajo na medsektorske vidike varne in zanesljive uporabe neenergetskih aplikacij ionizirajočega sevanja v sektorjih, kot so medicina, industrija, kmetijstvo, vesolje, podnebne spremembe, varnost in pripravljenost na izredne dogodke ter prispevek jedrske znanosti.

16. ***Morebitne*** sinergije z Evropskim obrambnim skladom bodo ***prispevale k preprečevanju*** podvajanja.

16a. ***Sinergije s programom Ustvarjalna Evropa bodo podpirale konkurenčnost in inovacije, prispevale h gospodarski in družbeni rasti ter spodbujale učinkovito uporabo javnih sredstev.***

16b. ***Možno je predvideti sinergije s pomembnimi projekti skupnega evropskega interesa.***

PRILOGA V

KLJUČNI KAZALNIKI ZA POT DO UČINKA

V skladu s členom 3 poti do učinkov in z njimi povezani ključni kazalniki poti k učinkom dajejo strukturo spremljanju ***napredka*** okvirnega programa (OP) pri doseganju ciljev. Poti do učinkov so časovno pogojene ***in odražajo tri kategorije učinkov, ki se med seboj dopolnjujejo, kar odraža nelinearni značaj naložb v raziskave in inovacije: znanstveni, družbeni in tehnološki/gospodarski.*** Za vsako od teh kategorij učinkov se bodo uporabljali približni kazalniki za sledenje napredku, z razlikovanjem med kratkoročnim, srednjeročnim in dolgoročnejšim obdobjem, tudi po izteku programa, z možnostmi razčlenitve, vključno po državah članicah in pridruženih državah. Ti kazalniki se zberejo z uporabo kvantitativnih in kvalitativnih metodologij. Posamezni deli programa bodo prispevali k tem kazalnikom z različnimi stopnjami in različnimi mehanizmi. Če je ustrezno, se za spremljanje posameznih delov programa lahko uporabljajo dodatni kazalniki.

Mikropodatki za ključne kazalnike poti do učinkov se bodo zbirali za vse dele programa in vse mehanizme za izvajanje na centralno upravljan in usklajen način ter na primerni ravni podrobnosti, s čim manjšo obremenitvijo zaradi poročanja za upravičence.

Poleg tega in presegajoč ključne kazalnike poti do učinka se bodo kot del podatkov o izvajanju in upravljanju iz člena 45 zbirali in sporočali podatki v skoraj realnem času o optimiziranem izvajanju programa za krepitev Evropskega raziskovalnega prostora, s čimer se bo spodbujalo udeležbo v programu na podlagi odličnosti iz vseh držav članic, pa tudi spodbujalo sodelovanje v evropskih raziskavah in inovacijah. To bo vključevalo tudi spremljanje sodelovanja, omrežne analitike ter podatkov o predlogih, vlogah, sodelovanju in projektih; prosilci in udeleženci (vključno z vrsto organizacije (kot so organizacije civilne družbe, MSP in zasebni sektor), države (kot je posebna razvrstitev za skupine držav, kot so države članice, pridružene države in tretje

države), spolom, vlogo v projektu, znanstveno disciplino/sektorjem, vključno z družbenimi in humanističnimi vedami) ter raven vključevanja podnebnih ukrepov in s tem povezanih odhodkov.

Kazalniki za pot do znanstvenega učinka

Pričakuje se, da bo imel program znanstveni vpliv z ustvarjanjem visoko kakovostnega novega znanja, krepitevijo človeškega kapitala na področju raziskav in inovacij ter s spodbujanjem širjenja znanja in odprte znanosti. Napredek v smeri tega učinka se bo spremljal s približnimi kazalniki, ki se določijo vzdolž naslednjih treh ključnih poti do učinkov.

Kazalniki za pot do družbenega učinka

Pričakuje se, da bo program imel družbeni učinek z obravnavo prednostnih nalog politike EU *in svetovnih izzivov, tudi ciljev trajnostnega razvoja OZN, po načelih Agende 2030 in ciljih Pariškega sporazuma*, prek raziskav in inovacij *in evropskih partnerstev* ter s krepitevijo uvajanja inovacij v družbi, *kar nazadnje prispeva k blaginji ljudi*. Napredek v smeri tega učinka se bo spremljal s približnimi kazalniki, ki se določijo vzdolž naslednjih *treh* ključnih poti do učinkov.

Kazalniki poti do *tehnološkega*/gospodarskega učinka

Pričakuje se, da bo imel program *tehnološki*/gospodarski učinek *zlasti v Uniji* z vplivom na ustanavljanje in rast podjetij, *zlasti MSP in zagonskih podjetij*, neposredno in posredno odpiranje delovnih mest *zlasti v Uniji* ter s spodbujanjem naložb za raziskave in inovacije. Napredek v smeri tega učinka se bo spremljal s približnimi kazalniki, ki se določijo vzdolž naslednjih treh ključnih poti do učinkov.

Priloga VI, tabela 1

V smeri znanstvenega učinka	Kratkoročni	Srednjeročni	Dolgoročnejši
Ustvarjanje visoko kakovostnega novega znanja	<u>Publikacije –</u> število strokovno pregledanih znanstvenih objav v OP	<u>Citiranost –</u> indeksi citiranosti s faktorjem področja strokovno pregledanih objav v OP	<u>Vrhunska znanost –</u> število in delež strokovno pregledanih objav iz projektov OP, ki so ključni prispevek k znanstvenim področjem
Krepitev človeškega kapitala v R&I	<u>Znanja in spretnosti –</u> število raziskovalcev, ki so <i> vključeni v</i> izpopolnjevalne dejavnosti projektov iz OP <i>(usposabljanje, mentorstvo/inštruiranje,</i> <i>mobilnost in dostop do infrastruktur za</i> <i>raziskave in inovacije)</i>	<u>Poklicne poti –</u> število in delež dodatno usposobljenih raziskovalcev v OP s <i>povečanim</i> <i>individualnim učinkom na</i> svojem področju R&I	<u>Delovni pogoji –</u> število in delež v naslednjem obdobju okvirnega programa za raziskovalce z boljšimi pogoji dela, <i> vključno s plačami</i> <i>raziskovalcev</i>

Spodbujanje širjenja znanja in odprta znanost	<u>Izmenjava znanja –</u> delež raziskovalnih rezultatov v OP (odprti podatki/objava/programska oprema itd.), ki se izmenjuje v odprtih infrastrukturah znanja	<u>Širjenje znanja –</u> delež rezultatov raziskav s prostim dostopom v OP, ki se dejavno uporabljajo/citirajo	<u>Novo sodelovanje –</u> delež upravičencev OP, ki so razvili nova naddisciplinarna/nadsektorska sodelovanja z uporabniki svojih odprtih neposrednih učinkov R&I v OP
---	--	---	--

Priloga V – tabela 2

Na poti do družbenih učinkov	Kratkoročni	Srednjeročni	Dolgoročnejši
Obravnavanje prednostnih nalog politik EU in svetovnih izzivov prek raziskav in inovacij (R&I)	<u>Neposredni učinki –</u> število in delež neposrednih učinkov, ki so namenjeni obravnavanju <i>opredeljenih</i> prednostnih nalog politik EU in svetovnih izzivov (vključno s cilji trajnostnega razvoja) (večdimenzionalno: za vsako opredeljeno prednostno nalogo) vključno s: številom in deležem neposrednih učinkov, povezanih s podnebjem, namenjenih izpolnjevanju zavez EU iz Pariškega sporazuma	<u>Rešitve –</u> število in delež inovacij in znanstvenih rezultatov, ki so namenjeni obravnavanju <i>opredeljenih</i> prednostnih nalog politik EU in svetovnih izzivov (vključno s cilji trajnostnega razvoja) (večdimenzionalno: za vsako opredeljeno prednostno nalogo) vključno s: številom in deležem inovacij in znanstvenih	<u>Koristi –</u> zbirni ocenjeni učinki uporabe/izkoriščanja rezultatov, financiranih iz OP, pri obravnavi <i>opredeljenih</i> prednostnih nalog politik EU in svetovnih izzivov (vključno s cilji trajnostnega razvoja), vključno s prispevkom k ciklusu oblikovanja politik in priprave zakonodaje (kot so norme in standardi) (večdimenzionalno: za vsako opredeljeno prednostno nalogo) vključno z: zbirnimi ocenjenimi učinki

		<i>rezultatov, povezanih s podnebjem, namenjenih izpolnjevanju zavez EU iz Pariškega sporazuma</i>	<i>uporabe/izkoriščanja rezultatov, povezanih s podnebjem in financiranih iz OP, glede izpolnjevanja zavez EU iz Pariškega sporazuma, vključno s prispevkom k ciklusu oblikovanja politik in priprave zakonodaje (kot so norme in standardi)</i>
Zagotavljanje koristi in vpliva prek nalog raziskav in inovacij	<u>Neposredni učinki nalog R&I –</u> neposredni učinki v posebnih nalogah R&I <i>(večdimenzionalno: za vsako opredeljeno prednostno nalogo)</i>	<u>Rezultati nalog R&I –</u> rezultati v posebnih nalogah R&I <i>(večdimenzionalno: za vsako opredeljeno prednostno nalogo)</i>	<u>Dosežene ciljne vrednosti nalog R&I –</u> Dosežene ciljne vrednosti posebnih nalog R&I <i>(večdimenzionalno: za vsako opredeljeno prednostno nalogo)</i>
Krepitev sprejemanja raziskav in inovacij v družbi	<u>Soustvarjanje –</u> število in delež projektov OP, pri katerih državljani EU in končni uporabniki prispevajo k soustvarjanju vsebine R&I	<u>Sodelovanje –</u> Število in delež upravičenih subjektov v OP z mehanizmi sodelovanja državljanov in končnih uporabnikov po končanem	<u>Sprejemanje R&I v družbi –</u> sprejetje soustvarjenih znanstvenih rezultatov in inovativnih rešitev v OP ter ozaveščenost o njih

		projektu OP	
--	--	-------------	--

Priloga V – tabela 3

Na poti k <i>tehnološkemu/gospodarskemu</i> učinku	Kratkoročni	Srednjeročni	Dolgoročnejši
Ustvarjanje rasti, ki temelji na inovacijah	<u>Inovativni neposredni učinki</u> – število inovativnih izdelkov, procesov ali metod iz OP (po vrsti inovacij) in vlog za podelitev pravic intelektualne lastnine (IPR)	<u>Inovacije</u> – število inovacij iz projektov OP (po vrsti inovacij), vključno s tistimi, ki izhajajo iz podeljenih pravic intelektualne lastnine	<u>Gospodarska rast</u> – ustvarjanje, rast in tržni delež podjetij, ki so razvila inovacije v OP
Odpiranje več in boljših delovnih mest	<u>Podprte zaposlitve</u> – število ustvarjenih delovnih mest v EPDČ in ohranjenih delovnih mest pri upravičenih subjektih za projekt OP (po vrsti delovnih mest)	<u>Ohranjene zaposlitve</u> – povečanje števila delovnih mest v EPDČ pri upravičenih subjektih po projektu OP (po vrsti delovnih mest)	<u>Skupaj število zaposlitev</u> število delovnih mest, ki so bila neposredno in posredno odprta ali ohranjena zaradi razširjanja rezultatov OP (po vrsti delovnih mest)
Spodbujanje naložb v raziskave in razvoj	<u>Sovlaganje</u> – znesek javnih in zasebnih naložb, ki jih je pritegnila začetna	<u>Širitev</u> – znesek javnih in zasebnih naložb,	<u>Prispevek k ciljni vrednosti „3 %“</u> – napredek EU proti ciljni vrednosti

	naložba OP	pritegnjenih zaradi izkoriščanja ali širitve rezultatov OP (<i> vključno z neposrednimi tujimi naložbami</i>)	3 % BDP zaradi OP
--	------------	---	-------------------

PRILOGA Va

Področja morebitnih nalog in morebitnih institucionaliziranih evropskih partnerstev, ki se ustanovijo na podlagi člena 185 ali 187 PDEU

V skladu s členoma 7 in 8 te uredbe so v tej prilogi določena področja morebitnih nalog in evropskih partnerstev, ki se ustanovijo na podlagi člena 185 ali 187 PDEU.

I. Možna področja nalog

Področje nalog 1: prilagajanje podnebnim spremembam, vključno z družbeno preobrazbo

Področje nalog 2: rak

Področje nalog 3: zdravi oceani, morja ter obalne in celinske vode

Področje nalog 4: podnebno nevtralna in pametna mesta

Področje nalog 5: Zdravje tal in živila

Vsaka naloga bo temeljila na načelih iz člena 7(3) te uredbe.

II. Področja morebitnih institucionaliziranih evropskih partnerstev na podlagi člena 185 ali 187 PDEU

Področje partnerstev 1: hitrejši razvoj in varnejša uporaba inovacij na področju zdravja za evropske bolnike in svetovno zdravje

Področje partnerstev 2: spodbujanje ključnih digitalnih in omogočitvenih tehnologij ter njihove uporabe, med drugim tudi z novimi tehnologijami, kot so umetna inteligenca, fotonika in kvantne tehnologije

Področje partnerstev 3: vodilna vloga Evrope na področju meroslovja, vključno s celostnim meroslovnim sistemom

Področje partnerstev 4: pospeševanje konkurenčnosti, varnosti in okoljske učinkovitosti zračnega, letalskega in železniškega prometa v EU

Področje partnerstev 5: trajnostne, vključujoče in krožne biološke rešitve

Področje partnerstev 6: tehnologije vodika in tehnologije za trajnostno shranjevanje energije z nižjim okoljskim odtisom in energetsko manj intenzivno proizvodnjo

Področje partnerstev 7: čiste, povezane, kooperativne, avtonomne in avtomatizirane rešitve za prihodnje zahteve po mobilnosti ljudi in blaga

Področje partnerstev 8: inovativna mala in srednja podjetja z intenzivnimi naložbami v raziskave in razvoj

Postopek ocenjevanja potrebe po institucionaliziranem evropskem partnerstvu na enem od zgoraj navedenih področij partnerstev lahko ima za rezultat predlog na podlagi člena 185 ali 187 PDEU, v skladu s pravico Evropske komisije do pobude. V drugačnem primeru je lahko zadevno področje partnerstev tudi del partnerstva, ki temelji na členu 8(1)(a) ali členu 8(1)(b) okvirnega programa, ali pa se izvaja na podlagi razpisa za zbiranje predlogov v okviru programa Obzorje Evropa.

Morebitna področja institucionaliziranih evropskih partnerstev zajemajo široka tematska polja, zato se lahko na podlagi ocenjenih potreb izvajajo v okviru več kot enega partnerstva.
